

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ

**Զարգացումը
Կարգավորումը
Վերահսկողությունը**

2015

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ
ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ

2015

Զարգացումը
Կարգավորումը
Վերահսկողությունը

2016

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Նախաբան	3
Ֆինանսական համակարգի կարգավորման դաշտի փոփոխությունները 2015 թվականին	4
Ֆինանսական համակարգի վերահսկողությունը և սպառողների շահերի պաշտպանությունը 2015 թ.	12
Կադրերի վերապատրաստումը և համագործակցությունը այլ երկրների վերահսկողների հետ 2015 թվականին	17
ՀՀ ֆինանսական համակարգը 2015 թվականին	19
Բանկեր	20
Ընդհանուր դրույթներ	20
Բանկային համակարգի կապիտալը	22
Բանկային համակարգի պարտավորությունները	24
Բանկային համակարգի ակտիվները	26
Բանկային համակարգի ֆինանսական արդյունքները	30
Բանկային համակարգի ֆինանսական ռիսկերը	33
Վարկային կազմակերպություններ	40
ՀՀ ապահովագրական շուկա	46
Արժեթղթերի շուկայի մասնակիցներ	55
ՀՀ պարտադիր կենսաթոշակային համակարգ	58
Վճարահաշվարկային կազմակերպություններ	59
Վճարահաշվարկային համակարգ	62
Վերահսկողության զարգացման հեռանկարները	70
Հավելվածներ	74

ՆԱԽԱԲԱՆ

Տարածաշրջանային տնտեսական զարգացումներից բխող անորոշությունների պայմաններում տնտեսությունում վարկային ռեսուրսների նկատմամբ պահանջարկի նվազման արդյունքում 2015 թվականին արձանագրվել է ֆինանսական միջնորդության որոշակի նվազում: Ֆինանսական միջնորդությունը բնութագրող ակտիվների ու ՀՆԱ-ի և վարկերի ու ՀՆԱ-ի հարաբերակցության ցուցանիշները նվազել են համապատասխանաբար 7.0 և 5.7 տոկոսային կետով և կազմել 76.8% և 43.4%: Ստեղծված տնտեսական իրավիճակում ֆինանսական հաստատությունների սպասումներին համահունչ արձանագրվել է արտաքին հատվածից բխող ռիսկերի որոշակի աճ, որի ազդեցությունը, սակայն, չեզոքացվել է ինչպես ռիսկերի աճի ազդեցության նվազեցմանը արագ արձագանքելու գործողություններ նախաձեռնելու, այնպես էլ բավարար կապիտալի համարժեքության և իրացվելիության մակարդակի ապահովման շնորհիվ: Այս իրավիճակում տարվա ընթացքում ֆինանսական կայունությունը վտանգող ռիսկեր չեն դրսևորվել:

Առաջին կիսամյակում նոր տնտեսական իրավիճակին հարմարվելու անցումային շրջանում փոխառուների ֆինանսական դժվարությունների հետևանքով որոշակիորեն նվազել է բանկային համակարգում վարկային պորտֆելի վերադարձելիությունը, որը, սակայն, արդեն իսկ երկրորդ կիսամյակում բարելավման միտում է ցուցաբերել: Այս զարգացումների ներքո բանկերի կողմից կանոնադրական կապիտալի համալրումները ապահովել են կապիտալի համարժեքության զգալի աճ: Ավանդների աճի տեմպերը 2015 թ. նույնպես պահպանվել են, ինչի արդյունքում, վարկային ներդրումների կրճատման պայմաններում, ապահովվել է բանկային համակարգի իրացվելիության մակարդակի և վարկային պորտֆելի ֆինանսավորման աղբյուրների կայունության աճ:

Ոչ բանկ ֆինանսական հաստատություններում դիտարկվել է գործունեության ծավալային զգալի ընդլայնում, իսկ նորմատիվային ցուցանիշները պահպանվել են պահանջվող սահմանաչափերում:

Ֆինանսական համակարգի կարգավորման և վերահսկողության ոլորտում ՀՀ կենտրոնական բանկը շարունակել է ֆինանսական հաստատությունների գործունեության կարգավորման ու վերահսկողության արդյունավետության բարձրացման և սպառողների շահերի պաշտպանության ու հասարակության տարբեր նպատակային խմբերի ֆինանսական կրթման աշխատանքները: 2015 թվականին Կենտրոնական բանկը նախաձեռնել է Բազել 3 համաձայնագրով սահմանված իրացվելիության պահանջների ներդրման աշխատանքները և շարունակել կանոնների վրա հիմնված վերահսկողական մոդելից ռիսկերի վրա հիմնված վերահսկողության մոտեցմանը ամբողջական անցման միջոցառումները:

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ԴԱՇՏԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ 2015 ԹՎԱԿԱՆԻՆ

Տնտեսության իրական և ֆինանսական հատվածների նորանոր զարգացումները ենթադրում են նաև կարգավորման դաշտի վերանայման անհրաժեշտություն: 2015 թվականին շարունակվել են ֆինանսական հատվածի կարգավորման դաշտի կատարելագործման աշխատանքները:

Ֆինանսական համակարգի կարգավորման դաշտի փոփոխությունները

Օրենսդրական փոփոխություններ

2015 թվականին ընդունվել է «Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի մասին» «Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքը: Նշված օրենքի ընդունումը պայմանավորված էր Հայաստանի Հանրապետությունում ֆինանսական խմբերի գործունեության համընդհանուր կարգավորման անհրաժեշտությամբ: Նշված օրենքով սահմանվել են «ֆինանսական խումբ» հասկացությունը, ֆինանսական խմբերի ընդհանուր տնտեսական նորմատիվները, ֆինանսական խմբերի գործունեության ընդհանուր կանոնները, ֆինանսական խմբերը վերահսկելու և պատասխանատվության ենթարկելու ընդհանուր մեխանիզմները:

Նշված ժամանակահատվածում ընդունվել է նաև «Արժեթղթերի շուկայի մասին» «Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքը: Օրենքի ընդունումը պայմանավորված էր Հայաստանի Հանրապետությունում բաժնետոմսերի անվանատիրոջ ինստիտուտի հետագա զարգացման անհրաժեշտությամբ: Օրենքով մանրամասն կարգավորվում են այն հարաբերությունները, որոնք ծագում են այն դեպքում, երբ ընկերության բաժնետերն ընկերության հետ հարաբերություններում հանդես է գալիս ոչ թե անձամբ, այլ որպես իր ներկայացուցիչ գործող անվանատիրոջ միջոցով:

2015 թվականին ընդունվել է նաև «Ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումն երաշխավորելու մասին» «Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքը: Օրենքի ընդունումը պայմանավորված էր բանկերի ավանդատուների շահերի պաշտպանության երաշխիքների ամրապնդման անհրաժեշտությամբ: Մասնավորապես՝ ավելացվել են օրենքի համաձայն երաշխավորվող ավանդների գումարների չափերը: Այսպես՝ ՀՀ դրամով ավանդների դեպքում երաշխավորված ավանդի գումարի չափը կազմում է 10 միլիոն ՀՀ դրամ՝ նախկին 4 միլիոն ՀՀ դրամի փոխարեն, իսկ արտարժույթով ավանդների դեպքում՝ 5 միլիոն ՀՀ դրամ՝ նախկին 2 միլիոնի փոխարեն:

Ենթաօրենսդրական փոփոխություններ

Բանկային համակարգի գործունեության կարգավորման դաշտում 2015 թվականին կատարվել են հետևյալ փոփոխությունները.

Կենտրոնական բանկի խորհրդի որոշմամբ լրացումներ և փոփոխություններ են կատարվել «Բանկերի գործունեության կարգավորումը, բանկային գործունեության հիմնական տնտեսական նորմատիվները» կանոնակարգ 2-ում: Ըստ փոփոխությունների՝

1. Միջազգային հեղինակավոր կազմակերպություններից ներգրավված 2 տարի և ավելի ժամկետայնություն ունեցող դրամային միջոցների դիմաց պարտադիր պահուստավորումը սահմանվել է 0%, իսկ արտարժույթային միջոցների դեպքում կարող է տատանվել 0-20% միջակայքում: Մասնավորապես՝
 - Օտարերկրյա բորսաներում թողարկված պարտատոմսերով ներգրավված արտարժույթային միջոցների դիմաց պահուստավորումը կազմում է՝
 - 0%, եթե ներդրողների կազմում մասնակիցները և կապված անձինք 50%-ից ավելի չեն,
 - 5% և 2.5%՝ համապատասխանաբար 2-4 և 4-ից ավելի ժամկետայնությունների համար՝ ներդրողների այլ կազմի դեպքում:
 - Տեղական բորսայում թողարկված պարտատոմսերով ներգրավված արտարժույթային միջոցների դիմաց պահուստավորումը սահմանվել է.
 - 5% և 2.5%՝ համապատասխանաբար 2-4 և 4-ից ավելի ժամկետայնությունների համար, եթե ներդրողների կազմում մասնակիցները և կապված անձինք 50%-ից ավելի չեն,
 - 10% և 5%՝ համապատասխանաբար 2-4 և 4-ից ավելի ժամկետայնությունների համար՝ ներդրողների այլ կազմի դեպքում:
2. Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից, A- և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերից, 50% և ավելի մասնակցություն ունեցող մայր բանկից կամ բանկային խմբից, ԳՀՀ-ից ներգրավված արտարժույթային միջոցների դիմաց պահուստավորումը կազմում է 5% և 2.5%՝ համապատասխանաբար 2-4 և 4-ից ավելի ժամկետայնությունների դեպքում:
3. Պարտադիր պահուստավորման նորմատիվի շրջանակում, որպես անցումային դրույթ, սահմանվել է, որ նոր պայմանները գործում են ինչպես որոշման ընդունման պահից հետո ներգրավված միջոցների, այնպես էլ մարմանը 2 և ավելի տարի մնացած ու նախկինում ներգրավված միջոցների նկատմամբ, այսինքն՝ նշված միջոցները, անկախ մարմանը մնացած ժամկետից, պարտադիր պահուստավորման նորմատիվի հաշվարկում ընդգրկվելու են արտոնյալ դրույթաչափով:
4. Վերանայվել է ՀՀ կենտրոնական բանկում տեղաբաշխվող պարտադիր պահուստների նվազագույն չափի նորմատիվի հաշվարկման կարգը, մասնավորապես՝ սահմանվել է պահանջ, համաձայն որի՝ արտարժույթով ներգրավված միջոցների դիմաց պահուստավորումը պետք է կատարվի միջին երկշաբաթյա կտրվածքով, այնպես, որ փաստացի պահուստավորման ժամանակահատվածում երկու օրացուցային շաբաթվա ընթացքում միջին օրական փաստացի պահուստավորված գումարը հավասար կամ ավելի լինի հաշվետու ժամանակահատվածում պահուստավորման ենթակա միջոցների միջին օրական գումարից: Ընդ որում՝ սույն կետի իմաստով օրացուցային երկու շաբաթն ընդգրկում է փաստացի պահուստավորման ժամանակաշրջանի չորեքշաբթիից մինչև դրան հաջորդող երկրորդ երեքշաբթին ընկած ժամանակահատվածը:

5. Վարկային ռիսկի հաշվարկման շրջանակում առաջարկվում է միջազգային վարկանիշների առկայության դեպքում ռեզիդենտ կազմակերպությունների պահանջների նկատմամբ կիրառել մեղմ ռիսկի կշիռներ, ընդ որում՝ վարկանիշների բաշխումը կախման մեջ է դրվել Հայաստանի Հանրապետությանը տրամադրված վարկանիշից:
6. Վարկային ռիսկի հաշվարկման շրջանակում սահմանվել է, որ մեղմ ռիսկի կշիռները կգործեն նաև միջազգային կազմակերպությունների կողմից տրամադրված տեղական վարկանիշների առկայության դեպքում:
7. Իրացվելիության նորմատիվի շրջանակում սահմանվել է, որ Կենտրոնական բանկի կողմից վարկանիշ ստացած կազմակերպությունների թողարկած արժեթղթերը չեն համարվում բարձր իրացվելի ակտիվ, բացառությամբ մինչև 2016 թվականի հուլիսի 1-ը թողարկված արժեթղթերի, որոնք համարվում են բարձր իրացվելի մինչև ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից տվյալ առևտրային կազմակերպությունների վարկանիշների դադարեցումը:

Ապահովագրական համակարգի գործունեության կարգավորման դաշտում 2015 թվականին կատարվել են հետևյալ փոփոխությունները.

1. ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշմամբ փոփոխություններ և լրացումներ են կատարվել «Ապահովագրության ոլորտում լիցենզավորման, գրանցման, համաձայնության, թույլտվության տրամադրման, մասնագիտական համապատասխանության ստուգման և որակավորման կարգը» կանոնակարգ 3/01-ում: Կանոնակարգի փոփոխությամբ նախատեսվել է ԱՊՊԱ ոլորտում ներդրվող Ավտոապահովագրողների ապահովագրության միասնական պատուհան (ԱԱՄՊ) համակարգի ներդրմանը զուգահեռ այդ համակարգով աշխատելու ունակությունների ձևավորման պահանջ սահմանել ապահովագրական գործակալների՝ այդ համակարգի հիմնական օգտագործողների նկատմամբ: Կանոնակարգում փոփոխվել է նաև լիցենզավորման գործընթացում Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ ներկայացվող տեղեկատվության կազմը՝ պայմանավորված Կենտրոնական բանկի կողմից վարկանիշների տրամադրման գործընթացի դադարեցմամբ:
2. ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշմամբ փոփոխություններ և լրացումներ են կատարվել «Ապահովագրական գործունեության հիմնական տնտեսական նորմատիվների չափը, ձևավորման և հաշվարկման կարգը, վերաապահովագրողներին չարգելված համարելու չափանիշները» կանոնակարգ 3/02-ում: Կանոնակարգի փոփոխությամբ ճշգրտվել են ռիսկով կշռված ակտիվների հաշվարկը և բարձր իրացվելի ակտիվների հաշվարկում ընդգրկվող տարրերը՝ պայմանավորված Կենտրոնական բանկի կողմից տրամադրվող վարկանիշների վերացմամբ, ինչպես նաև միջազգային վարկանշային կազմակերպությունների կողմից տրամադրված վարկանիշների առկայության դեպքում ռեզիդենտ ոչ ֆինանսական կազմակերպությունների պահանջների նկատմամբ նորմատիվային համեմատաբար մեղմ դաշտի ապահովման քաղաքականության որդեգրմամբ: Կանոնակարգում փոփոխվել են ստանձնած մեկ ապահովագրական ռիսկի առավելագույն չափի նորմատիվի հաշվարկում ընդգրկվող տարրերը՝ հաշվի առնելով ՀՀ ապահովագրական ընկերությունների և ԵՏՄ երկրների վերաապահովագրողների միջև առկա երկարատև և արդյունավետ համագործակցությունը: Կանոնակարգի փոփոխությամբ սահմանված բարձր իրացվելի արժեթղթերը, որոնք ձեռք են բերվել ռեպո համաձայնագրերով, ևս համարվում են բարձր իրացվելի:

3. ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշմամբ փոփոխություններ և լրացումներ են կատարվել «Ապահովագրական ընկերությունների հաշվետվությունների ձևերը, դրանցում ներառվող տեղեկատվությունը, ներկայացնելու կարգը և ժամկետները» կանոնակարգ 3/04-ում: Կանոնակարգի հաշվետվության 6-րդ ձևում սահմանվել է ինչպես իրավաբանական, այնպես էլ ֆիզիկական անձանց, հաշվետվության տրամադրման, տնտեսական գործունեության տեսակների դասակարգչի փոփոխության վերաբերյալ տեղեկատվության ներկայացման պահանջ, ինչով էլ բարձրացվել է ապահովագրական ընկերությունների գործունեության նկատմամբ վերլուծական և վիճակագրության հավաքագրման գործընթացների արդյունավետությունը: Կանոնակարգում կատարված փոփոխությունների համաձայն՝ այսուհետ հնարավոր կլինի արտացոլել լողացող տոկոսադրույքով պարտքային արժեթղթերի վերաբերյալ տեղեկությունները: Հաշվետվություններում հստակեցվել է արժեթղթերի ծածկագրերի լրացման կարգը՝ հաշվի առնելով Կենտրոնական դեպոզիտարիայի՝ արժեթղթերի ծածկագրերի շնորհման նոր ընթացակարգը:

Արժեթղթերի շուկայի կարգավորման դաշտի բարեփոխումների նպատակով 2015 թվականին ընդունվել և փոփոխություններ ու լրացումներ են կատարվել հետևյալ իրավական ակտերում.

1. ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշմամբ հաստատվել է «Արժեթղթավորման հիմնադրամների գրանցումը, գործունեության նկատմամբ պահանջները» կանոնակարգ 6/01-ը: Կանոնակարգով սահմանվել են Հայաստանի Հանրապետության տարածքում արժեթղթավորման հիմնադրամների գրանցման կարգը, արժեթղթավորման հիմնադրամների տնօրենների խորհրդի անդամների նշանակման կարգը, արժեթղթավորման հիմնադրամի կառավարչին, նրա գործունեությանը ներկայացվող պահանջները, ակտիվների խմբի գրանցման կարգը, վարկային գրավչության միջոցի տրամադրման թույլտվության ստացման կարգը, արժեթղթավորման հիմնադրամի կողմից անկախ աուդիտորական կազմակերպության ընտրության չափանիշները, արժեթղթավորման հիմնադրամի կանոնադրությունում փոփոխությունների գրանցման, այլ փոփոխությունների ներկայացման կարգերը:
2. ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշմամբ փոփոխություններ և լրացումներ են կատարվել «Ներդրումային ֆոնդի (ֆոնդի կանոնների) գրանցումը, օտարերկրյա ներդրումային ֆոնդի արժեթղթերը Հայաստանի Հանրապետությունում վաճառելու համար նախնական թույլտվություն տրամադրելու կարգն ու պայմանները» կանոնակարգ 10/11-ում: Փոփոխություններով և լրացումներով հստակեցվել են կորպորատիվ ներդրումային ֆոնդերի կանոնադրությունների, պայմանագրային ներդրումային ֆոնդերի կանոնների ներկայացման ընթացակարգերը:
3. ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշումներով փոփոխություններ և լրացումներ են կատարվել «Ներդրումային ընկերությունների գրանցումն ու լիցենզավորումը, ներդրումային ընկերությունների և օտարերկրյա ներդրումային ընկերությունների մասնաճյուղերի և ներկայացուցչությունների գրանցումը, ներդրումային ընկերությունների կանոնադրական կապիտալում նշանակալից մասնակցություն ունենալու համար նախնական համաձայնություն ստանալու կարգը, ներդրումային ընկերությունների կողմից ներկայացվող գործարար ծրագրի ներկայացման կարգը, ձևը և ժամկետները, բանկի կողմից ներդրումային ծառայությունների մատուցման մասին տեղեկացումը» կանոնակարգ 4/01-ում, «Կարգավորվող շուկայի օպերատորի գրանցումն ու լիցենզավորումը, կարգավորվող շուկայի օպերատորի կանոնադրական կապիտալում նշանակալից մասնակցություն ունենալու համար նախնական համաձայնություն ստանալու կարգը, գործարար

ծրագրի ներկայացման կարգը, ձևը և ժամկետները» կանոնակարգ 5/01-ում, «Կենտրոնական դեպոզիտարիայի գրանցումն ու լիցենզավորումը, կենտրոնական դեպոզիտարիայի կանոնադրական կապիտալում նշանակալից մասնակցություն ունենալու համար նախնական համաձայնություն ստանալու կարգը, գործարար ծրագրի ներկայացման կարգը, ձևը և ժամկետները» կանոնակարգ 5/02-ում, «Ներդրումային ֆոնդի կառավարիչների և օտարերկրյա ներդրումային ֆոնդի կառավարչի մասնաճյուղերի գրանցումն ու լիցենզավորումը, ներդրումային ֆոնդի կառավարչի մասնաճյուղերի, ինչպես նաև ներդրումային ֆոնդի կառավարչի և օտարերկրյա ներդրումային ֆոնդի կառավարչի ներկայացուցչությունների գրանցումը, ներդրումային ընկերությունների վերագրանցումը և վերալիցենզավորումը՝ որպես ներդրումային ֆոնդի կառավարիչ, ներդրումային ֆոնդի կառավարչի կանոնադրական կապիտալում նշանակալից մասնակցություն ձեռք բերելը, ներդրումային ֆոնդի կառավարիչների, դրանց մասնաճյուղերի և օտարերկրյա ներդրումային ֆոնդի կառավարչի մասնաճյուղերի կողմից գործարար ծրագրի, դրա փոփոխությունների և դրա իրականացման վերաբերյալ հաշվետվությունների ներկայացման կարգը, ձևը և ժամկետները» կանոնակարգ 10/01-ում: Փոփոխությունների և լրացումների նպատակն է ճշգրտել լիցենզավորման գործընթացում ՀՀ ԿԲ ներկայացվող տեղեկատվության կազմը՝ պայմանավորված Կենտրոնական բանկի կողմից վարկանիշների տրամադրման գործընթացի դադարեցմամբ:

4. ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշմամբ հաստատվել է «Հրապարակային պայմանագրային ներդրումային ֆոնդի դադարեցման համար Կենտրոնական բանկի խորհրդի նախնական համաձայնության ստացման կարգը և պայմանները, ֆոնդի դադարեցման մասին գրանցում կատարելու համար ներկայացվող փաստաթղթերի ցանկը, ֆոնդի դադարեցման վերաբերյալ տեղեկատվության հրապարակման ձևը և կարգը»: Իրավական ակտը հնարավորություն կտա ԿԲ-ին արդյունավետ իրականացնելու ֆոնդերի դադարեցման գործընթացում իր գործառնությունները՝ պաշտպանելով գործունեությունը դադարեցնող ֆոնդի մասնակիցների շահերը: Արդյունքում՝ ֆոնդի դադարեցման գործընթացը պատշաճ իրականացնելու համար առկա կլինի անհրաժեշտ գործիքակազմ, և կոլեկտիվ ներդրումային ինստիտուտների կարգավորման դաշտը կամբողջականացվի:
5. ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշմամբ փոփոխություններ և լրացումներ են կատարվել «Ներդրումային ընկերությունների հիմնական տնտեսական նորմատիվները, դրանց սահմանաչափերը, հաշվարկման կարգը, հաշվարկում մասնակցող տարրերի կազմը, սահմանված տնտեսական նորմատիվների խախտումների չափը» կանոնակարգ 4/02-ում: Փոփոխությունների և լրացումների նպատակն է ճշգրտել վարկային ռիսկի հաշվարկում ընդգրկվող ակտիվների ռիսկի կշիռները՝ կապված Կենտրոնական բանկի կողմից տրամադրվող վարկանիշների վերացման քաղաքականության հետ:
6. ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշմամբ փոփոխություն է կատարվել «Ազդագիր և հաշվետու թողարկողների հաշվետվությունները» կանոնակարգ 4/04-ում: Փոփոխության նպատակն է միջազգային շուկայում գործող ֆոնդային բորսաների անվանումները համապատասխանեցնել ներկայումս գործող անվանումներին:
7. ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշմամբ փոփոխություններ և լրացումներ են կատարվել «Երաշխիքային ֆոնդը կառավարող անձի և Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի միջև տեղեկությունների փոխանակման ձևը և կարգը» կանոնակարգ 10/20-ում: Փոփոխությունների և լրացումների նպատակն է սահմանել այնպիսի ընթացակարգ, որի համաձայն պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդի կառավարիչները երաշխիքային ֆոնդին վճարումներ չեն կատարի երաշխիքային ֆոնդում բավարար միջոցների կուտակման դեպքում:

8. ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշմամբ փոփոխություններ և լրացումներ են կատարվել «Ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց՝ Կենտրոնական բանկ ներկայացվող հաշվետվությունները, դրանց ներկայացման կարգը, ձևը և ժամկետները» կանոնակարգ 4/03-ում, «Կարգավորվող շուկայի օպերատորի՝ Կենտրոնական բանկ ներկայացվող հաշվետվությունները, դրանց ներկայացման կարգը, ձևը և ժամկետները» կանոնակարգ 5/03-ում, «Կենտրոնական դեպոզիտարիայի՝ կենտրոնական բանկ ներկայացվող հաշվետվությունները, դրանց ներկայացման կարգը, ձևը և ժամկետները» կանոնակարգ 5/04-ում, «Բանկերի հաշվետվությունների հաշվետվությունները, դրանց ներկայացումը և հրապարակումը» կանոնակարգ 3-ում, «Վարկային կազմակերպությունների հաշվետվությունները, դրանց ներկայացումը և հրապարակումը» կանոնակարգ 15-ում: Կանոնակարգերում կատարված փոփոխությունների նպատակն է սահմանել այնպիսի ընթացակարգ, որի համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից վերահսկվող սուբյեկտները արժեթղթերով կնքված գործարքների, այդ թվում՝ ռեպո/հակադարձ ռեպո գործարքների վերաբերյալ ԿԲ ներկայացվող հաշվետվություններում կարտացոլեն լողացող տոկոսադրույքով պարտքային արժեթղթերի վերաբերյալ տեղեկությունները: Փոփոխությունների նպատակն է նաև ռեեստրի վարման և պահառության վերաբերյալ հաշվետվությունների բովանդակությունը համապատասխանեցնել DEPEND համակարգի ներդրմամբ պայմանավորված՝ արժեթղթերի հաշվարկային և հաշվառման համակարգում կատարված փոփոխություններին: Կենտրոնական դեպոզիտարիայի՝ Կենտրոնական բանկ ներկայացվող հաշվետվությունների կազմում կատարվել են նաև փոփոխություններ, որոնց համաձայն Կենտրոնական դեպոզիտարիան այսուհետ ԿԲ կներկայացնի նաև պետական պարտատոմսերի՝ արժեթղթերի հաշիվների վերաբերյալ տեղեկությունները:
9. ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշմամբ փոփոխություններ և լրացումներ են կատարվել «Կարգավորվող շուկայի օպերատորի կողմից իր ինտերնետային կայքում հրապարակվող տեղեկությունների ծավալը և հրապարակման կարգը» կանոնակարգ 5/06-ում, որոնց նպատակն է սահմանել լողացող տոկոսադրույքով պարտքային արժեթղթերով կնքված գործարքների վերաբերյալ տեղեկությունների հրապարակման առանձնահատկությունները:

Վճարահաշվարկային համակարգի կարգավորման դաշտում 2015 թվականին կատարվել են հետևյալ փոփոխությունները և լրացումները.

1. ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի կողմից փոփոխություններ են կատարվել «Էլեկտրոնային փողի թողարկման և սպասարկման (շրջանառության) կարգն ու պայմանները, էլեկտրոնային փողով գործառնությունների իրականացմանը ներկայացվող պահանջները» կանոնակարգ 16.02-ում և դրանից բխող այլ իրավական ակտերում: Մասնավորապես՝
- վերանայվել է էլեկտրոնային փող օգտագործողների հաշվառման հաշիվներին պահվող առավելագույն գումարի չափը՝ պատշաճ ուսումնասիրություն անցած օգտագործողների համար սահմանվել է 1 000 000 ՀՀ դրամ առավելագույն գումար ունենալու պահանջ,
 - էլեկտրոնային փող թողարկողներին թույլ է տրվել իրենց համակարգում որպես օգտագործող գրանցել նաև իրավաբանական անձանց,
 - հնարավորություն է ընձեռվել իրականացնելու օգտագործողի պատշաճ ուսումնասիրություն առևտրային բանկերի կողմից թողարկված վճարային քարտերի միջոցով,

- օգտագործողներին թույլ է տրվել ձեռք բերել 200 000 ՀՀ դրամ առավելագույն գումարը չգերազանցող մեկանգամյա օգտագործման չվերալիցքավորվող էլեկտրոնային փող,
 - սահմանվել են էլեկտրոնային փող թողարկողի կողմից էլեկտրոնային փողի փոխարկման գործառույթի պատվիրակման պայմանները,
 - հստակեցվել և լրամշակվել է էլեկտրոնային փող թողարկողների կողմից Կենտրոնական բանկ ներկայացվող հաշվետվության ձևը:
2. ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի եւ ՀՀ ֆինանսների նախարարի կողմից համատեղ ընդունվել է «Բանկային հաշիվներին առկա դրամական միջոցների արգելադրման էլեկտրոնային համակարգի գործողության կարգը և պայմանները», որով մասնավորապես սահմանվել են.
- հարկային մարմնի որոշմամբ սահմանված գումարի չափով հարկ վճարողի բանկային հաշիվներին առկա ազատ դրամական միջոցների արգելադրման գործընթացը,
 - հարկ վճարողի կողմից արգելադրված գումարների կառավարման ընթացակարգը,
 - արգելադրված դրամական միջոցները արգելանքից հանելու ընթացակարգը:
3. ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի կողմից հաստատվել է «ՀՀ ոստիկանության ճանապարհային ոստիկանության վարչական տույժերի, տուգանքների հաշվառման տեղեկատվական համակարգից տվյալներ ստանալու և վճարումների կատարման համար այդ տվյալները պարտադիր ստուգելու մասին կարգը և պայմանները», որով մասնավորապես սահմանվել են «ճանապարհային ոստիկանության տույժերի, տուգանքների համակարգից» ֆինանսական կազմակերպությունների կողմից վարչական տույժերի վերաբերյալ տեղեկատվության ստացման կանոնները և ճանապարհային ոստիկանության տույժերի, տուգանքների վճարումների ընդունման հետ կապված՝ ֆինանսական կազմակերպություններին ներկայացվող պահանջները:
4. ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհուրդը նոր խմբագրությամբ հաստատել է «ՀՀ տարածքում դրամական փոխանցումների կատարման առավելագույն ժամկետների վերաբերյալ կարգը», որի նպատակն է դրամական փոխանցում իրականացնող վճարահաշվարկային կազմակերպությունների համար փոխանցումների կատարման առավելագույն ժամկետների սահմանումը և ՀՀ տարածքում բանկերի միջնորդությամբ իրականացվող փոխանցումների կատարման առավելագույն ժամկետների նվազեցումը:
5. ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի որոշմամբ փոփոխություններ են կատարվել «Վճարահաշվարկային կազմակերպությունների գործունեության կարգավորումը, վճարահաշվարկային կազմակերպությունների համար սահմանվող տնտեսական նորմատիվները, դրանց հաշվարկման կարգը» կանոնակարգ 17/02-ում, որոնց համաձայն՝ էլեկտրոնային փող թողարկող կազմակերպությունների համար իրացվելիության նորմատիվը պետք է յուրաքանչյուր պահի կազմի առնվազն 100 տոկոս: Հստակեցվել և լրամշակվել են նաև վճարահաշվարկային կազմակերպությունների իրացվելիության նորմատիվի հաշվարկում մասնակցող տարրերը, մասնավորապես՝
- «ցպահանջ պարտավորություններ» հասկացությունը փոխարինվել է «ընթացիկ պարտավորություններ» հասկացությամբ, որի արդյունքում ճշգրտվել է իրացվելիության նորմատիվի հաշվարկը՝ ընդգրկելով նաև վճարահաշվարկային կազմակերպության ընթացիկ պարտավորությունները,
 - թույլ է տրվել բարձր իրացվելի ակտիվների հաշվարկում ներառել նաև վճարահաշվարկային կազմակերպության ժամկետային ավանդը, պայմանով, որ ավանդի ներգրավման պայմանագրով հստակ

սահմանված է ավանդատուի կողմից ժամկետից շուտ բանկային ավանդի պայմանագրի լուծման հնարավորություն՝ առանց տուգանքների և տույժերի վճարման:

6. ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի որոշմամբ փոփոխություններ են կատարվել «Հայաստանի Հանրապետության տարածքում վճարային քարտի թողարկման, սպասարկման և տարածման, ինչպես նաև վճարային քարտով գործառնությունների իրականացման կարգում» և «Բանկերի ներքին հսկողության իրականացման նվազագույն պայմանները» կանոնակարգ 4-ում: Մասնավորապես՝ վճարային քարտերով կատարվող գործարքների նկատմամբ քարտապանների վստահությունը բարձրացնելու նպատակով սահմանվել են քարտերով իրականացվող զեղծարարությունները կանխարգելող և անվտանգության բարձրացման ուղղված մի շարք պահանջներ, քարտապանի շահերը պաշտպանող դրույթներ, վճարային քարտերով սպասարկման արդյունավետությունը և արագությունը բարձրացնելու նպատակով սահմանվել են նոր տեսակի տեխնոլոգիայով օժտված վճարային քարտերով գործարքների կատարման հատուկ կանոններ:
7. ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհուրդը ընդունել է որոշում ՀՀ տարածքում գործող առևտրային բանկերի և վճարահաշվարկային կազմակերպությունների՝ հայաստանյան վճարահաշվարկային համակարգում մասնակցության հատուկ կարգ սահմանելու մասին, որի համաձայն՝
- արտերկրից ստացված դրամական փոխանցումների ընդհանուր ծավալում յուրաքանչյուր առանձին հայաստանյան վճարահաշվարկային համակարգի մասնաբաժինը չպետք է գերազանցի 30 տոկոսը,
 - հայաստանյան վճարահաշվարկային համակարգի միջոցով իրականացվող դրամական փոխանցումների հետ կապված պրոցեսինգի և քլիրինգի գործառնությունները պետք է կատարվեն հայաստանյան վճարահաշվարկային համակարգի օպերատորի կամ ՀՀ տարածքում պրոցեսինգ/քլիրինգ իրականացնելու իրավասություն ունեցող համակարգի մասնակցի կողմից:

Սպառողների շահերի պաշտպանության և գործարար վարվելակերպի ոլորտի կարգավորման դաշտում 2015 թվականին լրամշակվել և փոփոխվել է հետևյալ իրավական ակտը.

Փոփոխություններ և լրացումներ են կատարվել «Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ապահովագրական ընկերությունների, ապահովագրական բրոքերների, ներդրումային ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդերի կառավարիչների, Կենտրոնական դեպոզիտարիայի և դրամական փոխանցումներ իրականացնող վճարահաշվարկային կազմակերպությունների կողմից տեղեկությունների հրապարակումը» կանոնակարգ 8/03-ում: Դրանց նպատակն է բարելավել թափանցիկության պահանջները և սպառողների համար սահմանել ֆինանսական ծառայությունների համեմատման արդյունավետ միջոցներ: Փոփոխության արդյունքում «Ֆինանսներ բոլորի համար»՝ www.abcfinance.am ինտերնետային կայքում գործող «Ֆինանսական օգնական» համակարգը համալրվել է երկու նոր՝ գյուղատնտեսական վարկեր և դրամական փոխանցումներ ծառայություններով, որոնք սպառողներին հնարավորություն են տալիս ստանալու ամբողջական և համեմատելի տեղեկատվություն ծառայությունների վերաբերյալ և կայացնելու ֆինանսական ճշգրիտ որոշումներ:

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՍՊԱՌՈՂՆԵՐԻ ՇԱՀԵՐԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ 2015 ԹՎԱԿԱՆԻՆ

Ֆինանսական հաստատությունների նկատմամբ վերահսկողությունն իրականացվում է հեռակա վերահսկողության և տեղերում ստուգումների միջոցով:

Կենտրոնական բանկի կողմից ֆինանսական հաստատությունների վերահսկողության հիմնական ուղղվածություններն են.

- ակտիվների որակի գնահատումը,
- օրենսդրությանը գործունեության համապատասխանությունը,
- ներքին հսկողության համակարգը,
- ռիսկերի կառավարման համակարգը,
- կորպորատիվ կառավարման սկզբունքների ապահովումը,
- գործունեության անվտանգության և հուսալիության պահանջների ապահովումը,
- թափանցիկության ապահովումը,
- տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտը,
- կանոնակարգման դաշտի փոփոխություններին ընկերությունների գործունեության համապատասխանեցումը,
- վերաապահովագրության ռիսկայնության մակարդակը,
- ապահովագրական հատուցումների արժանահավատությունը,
- տեխնիկական պահուստների հաշվարկի ճշտությունը,
- ազդագրի և/կամ առևտրի ազդագրի գրանցման գործընթացների կազմակերպումն ու վերահսկումը,
- հաշվետու թողարկողների կողմից հրապարակման ենթակա տեղեկատվության թափանցիկության, լիարժեքության և արժանահավատության ապահովման նկատմամբ վերահսկողությունը,
- արժեթղթերի հրապարակային առաջարկությամբ հանդես եկող անձանց գործողությունների՝ օրենսդրությանը համապատասխանության նկատմամբ վերահսկողությունը,
- փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարը,
- սպառողների շահերի պաշտպանությունը,
- ծառայությունների մատուցման որակի գնահատումը:

Կենտրոնական բանկը նախաձեռնել է ֆինանսական հաստատությունների նկատմամբ իրականացվող վերահսկողության բարելավման աշխատանքներ, որոնց նպատակն է ամբողջական անցում կատարել ռիսկերի վրա հիմնված վերահսկողության (ՌՀՎ) մոդելին: Կենտրոնական բանկն արդեն իսկ նախաձեռնել է ՌՀՎ մոդելի ներդրման աշխատանքներ՝ Տորոնտո կենտրոնի և Նիդեռլանդների կենտրոնական բանկի մաս-

նագետների աջակցությամբ: Նոր վերահսկողական մոդելը նկարագրող ձեռնարկների և ուղեցույցների մշակումից հետո 2015 թ. ընթացքում Կենտրոնական բանկը մշակել է ՌՀՎ ներդրման պլան առաջիկա երեք տարիների համար և ըստ պլանի երեք բանկերում սկսվել են փորձարկման աշխատանքներ:

Վերահսկողություն

2015 թվականին Կենտրոնական բանկի ֆինանսական վերահսկողության վարչությունը իրականացրել է 129 տեղերում ստուգումներ:

Սղուսակ 1. Տեղերում ստուգումների քանակը և վերահսկողության աշխատակիցների ծանրաբեռնվածությունը

Ցուցանիշներ	2012 թվական	2013 թվական	2014 թվական	2015 թվական
Ֆինանսական վերահսկողության վարչության աշխատակիցների թիվը	84	86	86	81
Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ապահովագրական ընկերությունների, արժեթղթերի շուկայի մասնակիցների և գրավատների ընդհանուր ակտիվները	2.457 տրլն դրամ	2.985 տրլն դրամ	3.790 տրլն դրամ	3.712 տրլն դրամ
Ֆինանսական վերահսկողության վարչության մեկ աշխատակցի միջին ծանրաբեռնվածությունը	25.3 մլրդ դրամ	37.7 մլրդ դրամ	44.1 մլրդ դրամ	45.8 մլրդ դրամ
Տարվա ընթացքում իրականացված ստուգումների թիվը, այդ թվում՝	241	211	369	129
բանկերում՝ բոլոր ուղղություններով	5	5	4	3
բանկերում՝ նպատակային, այդ թվում՝	8	37	36	10
ՌՀՎ ներդրման շրջանակներում	-	-	-	3
վարկային կազմակերպություններում՝ բոլոր ուղղություններով	5	7	5	4
վարկային կազմակերպություններում՝ նպատակային	1	-	-	2
ապահովագրական ընկերություններում՝ բոլոր ուղղություններով	3	2	2	3
ապահովագրական ընկերություններում՝ նպատակային	12	11	19	-
ապահովագրական բրոքերային ընկերություններ	-	2	-	-
ապահովագրական գործակալներ	-	-	-	-
ներդրումային ընկերություններ	2	4	4	3
Ֆինանսական շուկայի այլ մասնակիցներ (արտարժույթի փոխանակման կետեր, գրավատներ, վճարահաշվարկային կազմակերպություններ և այլն)	205	143	299	101

Աղյուսակ 2. 2015 թվականին ֆինանսական կազմակերպությունների կողմից թույլ տրված խախտումների համար կիրառված պատժամիջոցները

Ցուցանիշներ	Առևտրային բանկեր	Վարկային կազմակերպություններ	Ապահովագրական ընկերություններ	Գրավատներ	Վճարահաշվարկային կազմակերպություններ*
Լիցենզիայի ուժը կորցրած ճանաչում	-	-	-	-	1
Տուգանք կազմակերպությանը	133	36	114	91	20
Տուգանք ղեկավարին	-	-	-	-	-
Տույժ	21	-	-	-	-
Նախազգուշացում	185	22	75	14	3
Ղեկավարին մասնագիտական որակավորման վկայականից զրկում	-	-	-	-	-
Լիցենզիայի գործունեության ժամանակավոր կասեցում	-	-	-	5	-
* Դրամական (փողային) փոխանցումների իրականացման լիցենզիա /կամ վճարային գործիքների և վճարահաշվարկային փաստաթղթերի պրոցեսինգի և քլիրինգի իրականացման լիցենզիա ունեցող կազմակերպություններ					

Սպառողների շահերի պաշտպանություն

Շարունակական են եղել ֆինանսական ոլորտում սպառողների շահերի պաշտպանության և ֆինանսական իրազեկման նպատակով իրականացվող միջոցառումները, որոնք ուղղված էին ինչպես գործարար վարվելակերպի կարգավորմանն ու վերահսկողությանը, այնպես էլ հանրության ֆինանսական կրթվածության մակարդակի բարձրացմանը:

Գործարար վարվելակերպի վերահսկողություն

- Եռամսյակային պարբերականությամբ մշտադիտարկվել է ինտերնետային կայքերում և «Ֆինանսական օգնական» համակարգում ֆինանսական կազմակերպությունների հրապարակած տեղեկատվությունը, իսկ ամսական պարբերականությամբ՝ ֆինանսական կազմակերպությունների հեռուստագովազդները:
- Հեռակա ստուգումների շրջանակներում, ի թիվս այլ ուղղությունների, 2015 թ. ԿԲ-ն սկսել է նաև իրականացնել ֆինանսական կազմակերպությունների կողմից հեռարձակվող ռադիոգովազդների ամսական մշտադիտարկում:
- Բանկերում վարկավորման գործընթացը և վարկերի վերաբերյալ սպառողներին տրամադրվող տեղեկատվությունը գնահատելու նպատակով ՍՇՊՖԿ կենտրոնի կողմից իրականացվել է նաև շուկայի ուսումնասիրություն՝ ստուգիչ գործարքների միջոցով:
- Սպառողների կողմից Կենտրոնական բանկ ներկայացվող դիմումների ընդունման և ուսումնասիրման գործընթացը կարգավորելու և դրա նկատմամբ միասնական մոտեցում ցուցաբերելու նպատակով ԿԲ կողմից մշակվել և հաստատվել է «Ֆիզիկական անձանց կողմից ՀՀ կենտրոնական բանկ ներկայացվող դիմումների ընդունման, ուսումնասիրման և պատասխանելու» ձեռնարկը:

- Ընդհանուր առմամբ, 2015 թվականին թեժ գծի միջոցով ստացվել են 1000-ից ավելի զանգեր և 200-ից ավելի գրավոր դիմումներ, որոնց մեծ մասը վերաբերել է բանկային գործունեությանը:

Ֆինանսական իրազեկման մակարդակի բարձրացման նպատակով իրականացվել են մի շարք ծրագրեր, այդ թվում՝ 2015 թվականին ամփոփվել են ՀՀ բնակչության ֆինանսական ունակությունների մակարդակի գնահատման արդյունքները, որոնք ներկայացվել են Ֆինանսական կրթման ազգային ռազմավարության մշակման և իրագործման հանձնաժողովի նիստի ժամանակ: Գնահատման աշխատանքները սկսվել են 2013 թվականից՝ Ֆինանսական ներգրավվածության միջազգային ալյանսի հետ համատեղ: 2014 թվականին մշակվել է ֆինանսական ունակությունների գնահատման մեթոդաբանությունը, իսկ այնուհետև իրականացվել են հարցումներ ՀՀ ամբողջ տարածքում՝ ներգրավվելով 1536 հարցվողների (95% վստահելիության մակարդակ և 2.5% վստահության միջակայք):

Դպրոցներում ֆինանսական կրթման բաղադրատարրի ինտեգրման շրջանակում ՀՀ կրթության և գիտության նախարարության և Կրթության ազգային ինստիտուտի հետ համագործակցությամբ մշակվել է սովորողների համար ֆինանսական իրազեկման մատրիցը և առանձնացվել են դպրոցական ծրագրի այն առարկաները, որտեղ արտացոլված պետք է լինի ֆինանսական կրթության մոդուլը՝ ըստ նշված մատրիցի: Հետագա աշխատանքներն ուղղված կլինեն բովանդակային նյութերի մշակմանը:

Հաշվի առնելով, որ ՖԿԱՌ-ի հիմնական թիրախային խմբերից են գյուղական համայնքների բնակչությունը՝ 2015 թվականին ՀՀ կենտրոնական բանկը Գերմանական խնայքանկերի միության հետ մշակել է հատուկ կրթական ծրագիր: Վերջինիս նպատակն է ՀՀ բոլոր մարզերում ներդնել ֆինանսական կրթման շարունակական ծրագիր և 2-օրյա դասընթացի միջոցով գյուղական բնակչությանը իրազեկել անձնական ֆինանսների կառավարմանը առնչվող հարցերի մասին, ինչը հետագայում նրանց կօգնի արդյունավետ ֆինանսական որոշումներ կայացնելու գործընթացում: 2015 թվականին վերապատրաստվել են 6 մարզերի 11 սեմինարավարներ և փորձնական դասընթացներ են իրականացվել արդեն 8 գյուղերում:

2015 թվականին ՀՀ կենտրոնական բանկում որպես փորձնական ծրագիր կազմակերպվել է բաց սեմինարների շարք, որոնք վարել են ՀՀ կենտրոնական բանկի և ֆինանսական հատվածի այլ ներկայացուցիչները: Սեմինարները ընդգրկել են անձնական ֆինանսների կառավարմանը առնչվող բազմաբնույթ թեմաներ, ինչպիսիք են՝ պարտքի կառավարում, վարկի ընտրություն, իրավունքների պաշտպանություն, ապահովագրություն, խնայողություններ և կենսաթոշակ: Անցկացվել է 20 բաց սեմինար:

2015 թվականին շարունակվել են ՀՀ կենտրոնական բանկում զինվորականների համար անցկացվող «Անձնական ֆինանսների կառավարման վերաբերյալ» սեմինարները: 2015 թ. կազմակերպվել է 34 սեմինար: Ավագ դպրոցի աշակերտների շրջանում տնտեսագիտական-ֆինանսական թեմայով բրեյն-ռինգի կիսաեզրափակիչ-եզրափակիչ փուլերը կազմակերպվել են 2015 թվականին ևս: Մասնակցել են 11 մարզերից ավագ դպրոցի նախնական փուլն անցած հաղթող թիմերը: Մրցաշարի թեմաները վերաբերել են ֆինանսական և տնտեսագիտական հարցերին:

ԱՅՍԵԿ երիտասարդական կազմակերպության հետ համատեղ իրականացվող «Ֆլայ» ծրագրի շրջանակներում տարբեր երկրներից ժամանած 6 մասնագետներ ՀՀ մարզերի 15 դպրոցներում և համալսարաններում անցկացրել են «Անձնական ֆինանսների կառավարման վերաբերյալ» սեմինարներ:

Համայնքային հիմնախնդիրների հետազոտման «Քաղաքացի» ֆինանսական ուսումնական ծրագիրը 2015 թվականին իրականացվել է Տավուշի մարզի 30 դպրոցներում: Ծրագրի նպատակն էր աշակերտներին և ուսուցիչներին տրամադրել իրենց համայնքների ֆինանսական-տնտեսական հիմնախնդիրների ուսումնասիրման և դրանց լուծման ուղղությամբ առաջարկությունների ներկայացման և միջոցառումների ձեռնարկման գործիքակազմ:

«Երևանի կիսամարաթոն» միջոցառման շրջանակում կազմակերպվել է անձնական ֆինանսների ճիշտ կառավարման հարցի կարևորությունը շեշտադրող «Առողջ ապրելակերպ, առողջ ֆինանսներ» իրազեկման արշավ, որտեղ ՀՀ կենտրոնական բանկը հանդես է եկել անձնական ֆինանսների ճիշտ կառավարմանն առնչվող ֆինանսական խորհուրդներով, բոլոր մասնակիցներին բաժանվել են ուսուցողական գրքույկներ և նյութեր:

2015 թվականին ևս Երևանի Հյուսիսային պողոտայում նշվել է Խնայողությունների միջազգային օրը, որի առիթով Գերմանական խնայքանկերի միության հետ համատեղ կազմակերպվել է բացօթյա ցուցահանդես ֆինանսական կազմակերպությունների մասնակցությամբ: «Ոսկեհասկ» փառատոնի ընթացքում Վարդենիսի շրջակա 14 գյուղական վայրերի բնակիչներին (շուրջ 4000 հոգի) բաժանվել են ֆինանսական թեմաներով գրքույկներ, կազմակերպվել են մրցույթներ, տրվել են ֆինանսական հարցեր և ճիշտ պատասխանողներին շնորհվել են մրցանակներ:

Շարունակվել են www.abcfinance.am կայքի զարգացման աշխատանքները, ստեղծվել են նոր բաժիններ և ենթաբաժիններ՝ վարկային պատմության, ծախսերի պլանավորման, բաց սեմինարների վերաբերյալ: Երիտասարդության շրջանում ֆինանսական կրթման նկատմամբ ուշադրությունն ու հետաքրքրությունը մեծացնելու նպատակով սոցիալական լրատվամիջոցներով անցկացվել են ֆինանսական իրազեկմանն ուղղված տարբեր առցանց միջոցառումներ: Մասնավորապես՝ սոցիալական հարթակների միջոցով (abcfinance.am կայքի համանուն Facebook, Youtube, Twitter էջեր) հրապարակվել են տեղեկատվական տեսահոլովակներ և նյութեր, իրականացվել են թիրախավորված մրցույթներ և այլ միջոցառումներ:

Տարբեր հեռուստաալիքներով հեռարձակվել են կենսաթոշակային բարեփոխումներին նվիրված տեղեկատվական և վարքագծային տեսահոլովակներ, իրականացվել են տեղեկատվական և կրթական սեմինարներ տարբեր կազմակերպությունների համար: Խորացվել և ամրապնդվել է սպառողների շահերի պաշտպանության և ֆինանսական կրթման ոլորտներում միջազգային կառույցների՝ Եվրոպայի տնտեսական համագործակցության և զարգացման կազմակերպության (OECD), Ֆինանսական կրթման միջազգային ցանցի (INFE), Ֆինանսական ներգրավման միության (AFI) և Եվրասիական տնտեսական ընկերակցության հետ համագործակցության մակարդակը:

ԿԱԴՐԵՐԻ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄԸ ԵՎ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ԱՅԼ ԵՐԿՐՆԵՐԻ ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՆԵՐԻ ՀԵՏ 2015 ԹՎԱԿԱՆԻՆ

Ֆինանսական համակարգի կարգավորման և վերահսկողության գործառույթների արդյունավետության բարձրացման նպատակով 2015 թվականին ՀՀ կենտրոնական բանկը շարունակել է անձնակազմի որակավորման բարձրացմանն ուղղված քաղաքականության իրականացումը:

Գիտելիքների կատարելագործման և միջազգային լավագույն փորձին ծանոթանալու նպատակով ֆինանսական համակարգի կարգավորման և վերահսկողության գործընթացներին մասնակցող աշխատակիցները հաշվետու տարվա ընթացքում մասնակցել են մի շարք ներքին և արտաքին դասընթացների, աշխատանքային այցերի և կոնֆերանսների: Վերապատրաստված աշխատակիցները ներկայացրել են հաշվետվություն, մշակված հարցաթերթերի միջոցով գնահատել դասընթացների արդյունավետությունը, հանդես եկել կիրառելի փորձի ներդրման առաջարկություններով և շահագրգիռ ստորաբաժանումների աշխատակիցներին փոխանցել վերապատրաստման արդյունքում ստացած գիտելիքները:

2015 թվականին շարունակվել է համագործակցությունը Արժույթի միջազգային հիմնադրամի, Ֆինանսական կայունության ինստիտուտի, Վիեննայի միացյալ ինստիտուտի, Միջազգային հաշվարկների բանկի, Գերմանիայի, Ֆրանսիայի, Շվեյցարիայի, Իտալիայի, Նիդեռլանդների, Լեհաստանի, Չեխիայի և Ավստրիայի ազգային ու կենտրոնական բանկերի, Անգլիայի բանկի՝ կենտրոնական բանկերի ուսումնական կենտրոնի, Լյուքսեմբուրգի Մեծ Դքսության ֆինանսական տեխնոլոգիաների փոխանցման գործակալության, Եվրասիական տնտեսական համագործակցության երկրների, Արժեթղթերի հանձնաժողովների միջազգային կազմակերպության և այլ կառույցների հետ: Վերոնշյալ կառույցների կողմից կազմակերպված դասընթացների, կոնֆերանսների և աշխատանքային փորձի փոխանակման, վերապատրաստման թեմաները հիմնականում վերաբերել են ֆինանսական կայունության, բանկային, ապահովագրական, արժեթղթերի շուկաների մասնակիցների վերահսկողության և կարգավորման արդի խնդիրներին: ԿԲ մի շարք մասնագետներ իրական ժամանակի ռեժիմով մասնակցել են Ֆինանսական կայունության ինստիտուտի կողմից իրականացվող ֆինանսական վերահսկողության ուսուցողական դասընթացներին:

2015 թվականին ԿԲ աշխատակիցները շարունակել են մասնակցել նաև ֆինանսական, հաշվապահական, աուդիտորական, ապահովագրական և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտների համար սահմանված միջազգային մասնագիտական որակավորման քննություններին: Պահպանվել և զարգացվել է Կենտրոնական բանկի բարձր որակավորում ունեցող աշխատակիցների կողմից երիտասարդ մասնագետների համար դասընթացներ կազմակերպելու մշակույթը, որի նպատակն է գիտելիքի ու փորձի, մասնագիտական գործունեության համար կարևոր հմտությունների փոխանցումը: Աշխատակիցների մասնագիտական զարգացումն ապահովվելու նպատակով կատարվել են աշխատանքի շրջափոխումներ (ռոտացիա), որոնք էապես նպաստում են փորձառու մասնագետների գիտելիքների ընդլայնմանը:

Կենտրոնական բանկն ակտիվ համագործակցել է բուհերի հետ. մասնակցել է ուսանողների հետ հանդիպումներին, անցկացրել գիտահետազոտական ու աշխատանքային պրակտիկաներ:

2015 թվականին Կենտրոնական բանկը շարունակել է բազմակողմ և երկկողմ համագործակցությունը միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների հետ:

Հաշվետու ժամանակաշրջանում Կենտրոնական բանկն ընդունել է Արժույթի միջազգային հիմնադրամի (ԱՄՀ) պատվիրակությանը: Գործնական կապերն ընդլայնելու, երկրի մակրոտնտեսական վիճակին ծանոթանալու և բանկային տարբեր ոլորտների շուրջ բանակցություններ վարելու նպատակով Կենտրոնական բանկ են այցելել Միջազգային ֆինանսական կորպորացիայի (IFC), Եվրոպական Ներդրումային բանկի (EIB), Եվրասիական զարգացման բանկի, Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկի (EBRD), Ֆինանսական ներգրավվածության միության (AFI), ՀՀ-ում Եվրոպական Միության (EU) պատվիրակությունները, «Մուդիզ» (Moody's) միջազգային վարկանշային կազմակերպության ներկայացուցիչները և այլն:

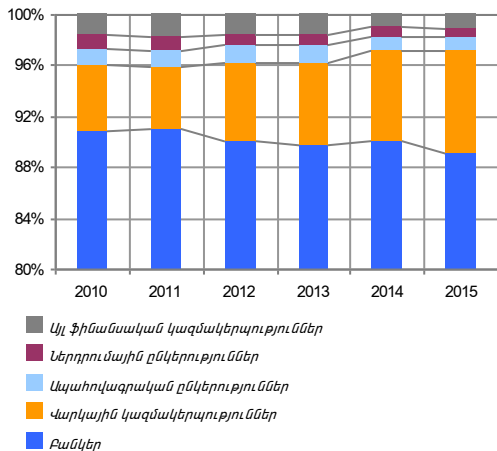
Կենտրոնական բանկը կազմակերպել է մի շարք գործնական հանդիպումներ, նիստեր, «կլոր սեղաններ» և համաժողովներ: 2015 թվականին կայացել է Եվրասիական տնտեսական միության (ԵԱՏՄ) անդամ երկրների և Եվրասիական տնտեսական հանձնաժողովի ֆինանսական շուկաների խորհրդատվական կոմիտեի նիստը, ԵԱՏՄ անդամ երկրների միջև վարվող մակրոտնտեսական քաղաքականության և տնտեսությունների կայունացման հարցերին նվիրված կլոր սեղան-խորհրդակցությունը, Մաքսային միության և Միասնական տնտեսական տարածքի (TC EՅՈ) անդամ-պետությունների կենտրոնական/ազգային բանկերի Արժույթային քաղաքականության գծով խորհրդատվական մարմնի նիստը:

Տարվա ընթացքում շարունակվել են աշխատանքները երկկողմ, ինչպես նաև միջկառավարական հանձնաժողովների շրջանակներում օտարերկրյա կենտրոնական բանկերի միջև համաձայնագրեր և փոխըմբռնման հուշագրեր ստորագրելու ուղղությամբ:

ՀՀ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ 2015 ԹՎԱԿԱՆԻՆ

Գրաֆիկ 1.

Ֆինանսական համակարգի ակտիվների կառուցվածքը ըստ ֆինանսական հաստատությունների

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

2015 թվականին տարածաշրջանային տնտեսական զարգացումներից բխող տնտեսական անորոշությունների աճի ներքո տնտեսությունում վարկային ռեսուրսների նկատմամբ պահանջարկի նվազման պայմաններում արձանագրվել է ֆինանսական միջնորդության մակարդակի որոշակի նվազում¹: Ֆինանսական համակարգի ակտիվների ու ՀՆԱ-ի և վարկերի ու ՀՆԱ-ի հարաբերակցության ցուցանիշները նվազել են համապատասխանաբար 7.0 և 5.7 տոկոսային կետով և կազմել 76.8% և 43.4%:

Ֆինանսական համակարգի խոշորագույն մասնակից է մնում բանկային համակարգը, որին բաժին է ընկնում ֆինանսական համակարգի ակտիվների 89.2%-ը:

¹ Ֆինանսական միջնորդությունը բնութագրող ցուցանիշների նվազումը մասամբ պայմանավորված է եղել նաև անվանական համախառն ներքին արդյունքների հաշվարկի մեթոդական փոփոխություններով:

ԲԱՆԿԵՐ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող բանկերը

2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ տարածքում գործել են 21 առևտրային բանկեր և 1 զարգացման բանկ: Տարեվերջին 3 բանկի նշանակալի բաժնետերերի կազմում տեղի են ունեցել էական փոփոխություններ: Վերականգնման և զարգացման եվրոպական բանկը նշանակալի ներդրումներ է կատարել 2 բանկի կանոնադրական կապիտալներում, իսկ «Ինեկոբանկ» ՓԲԸ-ն ձեռք է բերել «Պրոկրեդիտ բանկ» ՓԲԸ բաժնեմասերը:

Տարվա ընթացքում բանկային համակարգի հիմնական հաշվեկշռային ցուցանիշների նկատմամբ անվանական ՀՆԱ-ի առաջանցիկ աճի պայմաններում արձանագրվել է բանկային միջնորդությունը բնութագրող ցուցանիշների որոշակի նվազում: Բանկային համակարգի ակտիվների և ՀՆԱ-ի հարաբերակցության և տնտեսությանը տրամադրված վարկերի ու ՀՆԱ-ի հարաբերակցության ցուցանիշները նվազել են համապատասխանաբար 6.0 և 5.5 տոկոսային կետով և կազմել 68.5% և 39.8%:

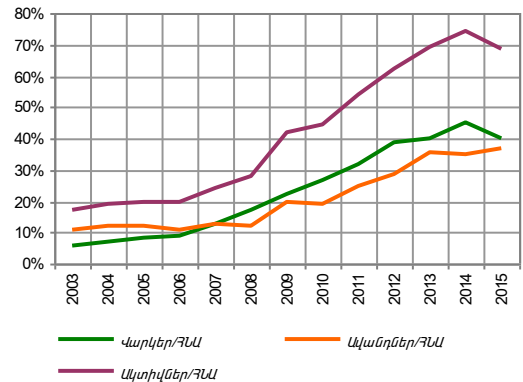
Աղյուսակ 3. Ֆինանսական ծառայությունների հասանելիությունը

	2013	2014	2015
100000 չափահաս բնակչի հաշվով մասնաճյուղերի քանակ	19.8	22.8	23.3
100000 չափահաս բնակչի հաշվով ԱԳՄ-ների քանակ	51.1	62.1	65.2

Բանկային համակարգի աշխատակիցների քանակը (ներառյալ՝ սպասարկող անձնակազմը) նվազել է 3.1%-ով և տարեվերջին կազմել 11,421: Ընդհանուր թվաքանակում ղեկավար անձնակազմի տեսակարար կշիռը նախորդ տարվա համեմատ աճել է 0.7 տոկոսային կետով և տարեվերջին կազմել 17.3%:

Գրաֆիկ 2.

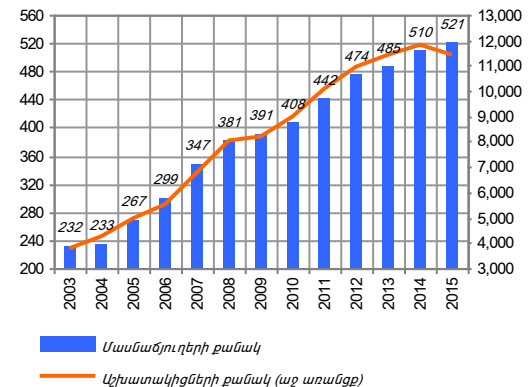
Բանկային համակարգի ֆինանսական միջնորդությունը բնութագրող ցուցանիշները

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 3.

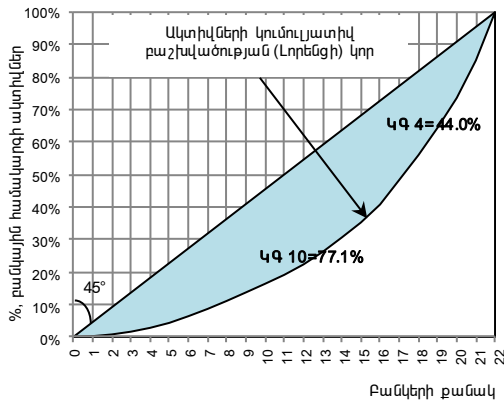
Բանկերի մասնաճյուղերի և աշխատակիցների քանակը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 4.

Բանկերի ակտիվների կումուլյատիվ բաշխվածությունը՝ ըստ ակտիվների մեծության²

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ։

Կենտրոնացվածությունը ՀՀ բանկային համակարգում

Բանկային համակարգի հիմնական հաշվեկշռային ցուցանիշների մասով 2015 թվականին արձանագրվել է Հերֆինդալ-Հիրշմանի կենտրոնացվածության գործակիցների որոշակի աճ։ Այդուհանդերձ, կենտրոնացվածության գործակիցները պահպանվել են 0.06-ից 0.1–ի միջակայքում՝ փաստելով բանկային համակարգի թույլ կենտրոնացվածության մասին։

Աղյուսակ 4. Կենտրոնացվածության Հերֆինդալ-Հիրշմանի գործակիցը

Ցուցանիշներ	31.12.13	31.12.14	31.12.15
Ընդհանուր ակտիվներ	0.0699	0.0727	0.0764
Ընդհանուր պարտավորություններ	0.0727	0.0751	0.0800
Ընդհանուր կապիտալ	0.6140	0.0627	0.0630
Տնտեսությանը տրամադրված վարկեր	0.0724	0.0754	0.0803
Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդներ	0.0760	0.750	0.0813
Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ցպահանջ պարտավորություններ (ներառյալ՝ բանկային հաշիվներ)	0.1169	0.0926	0.0925

Խոշոր և մանր բանկերի միջև բևեռացվածությունը փոքր-ինչ աճել է գրեթե բոլոր հիմնական հաշվեկշռային ցուցանիշների մասով։ Բևեռացվածության որոշակի աճի մասին է փաստում նաև ըստ ակտիվների Ջինիի կենտրոնացվածության գործակիցի աճը. նախորդ տարվա համեմատ այս գործակիցն ավելացել է 1.9 տոկոսային կետով և կազմել 38.9%։

² Ըստ ակտիվների մեծության բանկերի ակտիվների կումուլյատիվ բաշխվածության (Լորենցի) կորը կիրառվել է Ջինիի կենտրոնացվածության ինդեքսի հաշվարկման համար՝ որպես 45° անկյանը տարված և Լորենցի կորերով պարփակված բազմանկյունների մակերեսների տարբերություն։

Աղյուսակ 5. Բանկային հատվածի կենտրոնացվածության մակարդակը

Ցուցանիշներ	31.12.13	31.12.14	31.12.15
Ընդհանուր ակտիվներ			
ԿԳ 4 (խոշորագույն չորս բանկերի տեսակարար կշիռը համակարգում)	39%	43%	44%
ԿԳ 10 (խոշորագույն տասը բանկերի տեսակարար կշիռը համակարգում)	77%	77%	78%
Ընդհանուր պարտավորություններ			
ԿԳ 4	40%	43%	46%
ԿԳ 10	79%	78%	79%
Ընդհանուր կապիտալ			
ԿԳ 4	37%	37%	37%
ԿԳ 10	69%	71%	70%
Տնտեսությանը տրամադրված վարկեր			
ԿԳ 4	42%	44%	45%
ԿԳ 10	78%	78%	79%
Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդներ			
ԿԳ 4	44%	43%	47%
ԿԳ 10	80%	79%	79%
Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց նկատմամբ ցպահանջ պարտավորություններ (ներառյալ՝ բանկային հաշիվներ)			
ԿԳ 4	59%	52%	52%
ԿԳ 10	86%	83%	85%

ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԿԱՊԻՏԱԼԸ

Բանկային համակարգի կապիտալի աճի միտումները

Բանկային համակարգի ընդհանուր կապիտալն ավելացել է 9.6%-ով (44.9 մլրդ դրամով) և կազմել 514.0 մլրդ դրամ: Ընդհանուր կապիտալի աճը պայմանավորվել է կանոնադրական կապիտալի ավելացմամբ: Տարվա ընթացքում 9 բանկ համալրել է կանոնադրական կապիտալը ընդհանուր 74.0 մլրդ դրամի չափով, որից միայն 68.4 մլրդ դրամը համալրվել է արտաքին աղբյուրների հաշվին:

Տարվա ընթացքում ոչ ռեզիդենտ մասնակիցների փայամասնակցության տեսակարար կշիռը բանկային համակարգի կանոնադրական կապիտալում ավելացել է 1.2 տոկոսային կետով և տարեվերջին կազմել է 67.7%:

Հաշվետու տարում պահպանվել են ընդհանուր կապիտալի նկատմամբ ընդհանուր ակտիվների առաջանցիկ աճի տեմպերը, ինչի արդյունքում ընդհանուր կապիտալի և ընդհանուր ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը նվազել է 1.1 տոկոսային կետով՝ տարեվերջին կազմելով 13.9%:

Բանկային համակարգի կապիտալի համարժեքությունը

2015 թվականին առևտրային բանկերի ընդհանուր կապիտալի համարժեքության նորմատիվային ցուցանիշը աճել է 1.7 տոկոսային կետով և կազմել 16.2% (պահանջվող նվազագույն սահմանաչափը՝ 12%): Ըստ առանձին առևտրային բանկերի՝ ընդհանուր կապիտալի համարժեքության նորմատիվային ցուցանիշը ևս բարձր է եղել սահմանված նվազագույն սահմանաչափից, և տարվա ընթացքում որևէ բանկում կապիտալի համարժեքության նորմատիվի խախտում չի արձանագրվել:

Առևտրային բանկերի կապիտալի համարժեքությունը աճել է ընդհանուր նորմատիվային կապիտալի աճի հաշվին: Տարվա ընթացքում ընդհանուր նորմատիվային կապիտալն ավելացել է 4.9%-ով (22.2 մլրդ դրամով) և կազմել 474.5 մլրդ դրամ: Ընդհանուր նորմատիվային կապիտալում հիմնական կապիտալի տեսակարար կշիռը կազմել է 86.2% (նախորդ տարի՝ 87.5%):

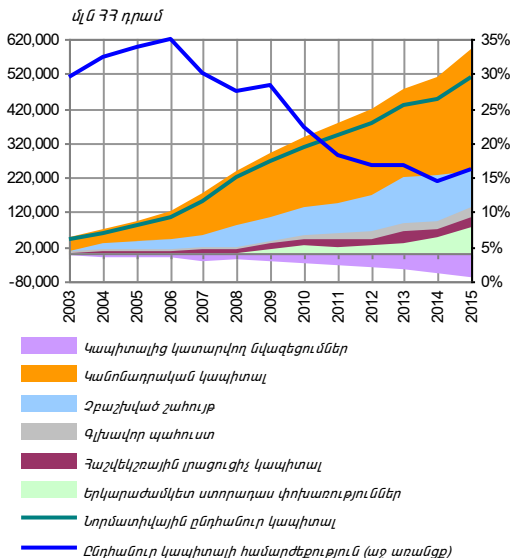
Ըստ ռիսկով կշռված ակտիվների կառուցվածքի՝ վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի տեսակարար կշիռները կազմել են համապատասխանաբար 89.1%, 7.3% և 3.6% (31.12.2014 թ. դրությամբ՝ 89.9%, 7.2% և 2.9%):

Բանկերի սեփականատերերը

Ըստ կազմակերպարավական տեսակների՝ ՀՀ տարածքում գործող 22 բանկերից 1-ը սահմանափակ պատասխանատվությամբ, 5-ը՝ բաց բաժնետիրական, 16-ը՝ փակ բաժնետիրական ընկերություններ են:

Գրաֆիկ 5.

Առևտրային բանկերի նորմատիվային ընդհանուր կապիտալի կառուցվածքը և կապիտալի համարժեքության դինամիկան

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Բանկային համակարգի մասնակիցներ են (բաժնետերեր, փայատերեր) 1826 ֆիզիկական և իրավաբանական անձինք, որոնցից 93-ը՝ ոչ ռեզիդենտներ: Եթե բացառենք բաց բաժնետիրական ընկերության կարգավիճակ ունեցող 5 բանկերը, ապա 17 բանկերի մասնակիցները (բաժնետերեր, փայատերեր) 60 ֆիզիկական և իրավաբանական անձինք են, որոնցից 30-ը՝ ոչ ռեզիդենտներ: 7 բանկում բաժնեմասերի 100%-ը տնօրինում է մեկ անձ (2 ռեզիդենտ իրավաբանական անձ, 4 ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձ և 1 ռեզիդենտ ֆիզիկական անձ), իսկ ևս 9 բանկում 1 բաժնետեր տնօրինում է բաժնետոմսերի 50%-ից ավելի բաժնեմասը:

Ըստ բանկային համակարգի մասնակիցների տարածաշրջանային բաշխվածության՝ կանոնադրական կապիտալում մեծ տեսակարար կշիռ ունեն ՌԴ-ում և ԵՄ-ում գրանցված մասնակիցները՝ համապատասխանաբար 23.0% և 21.9% (31.12.2014 թ. դրությամբ՝ 16.6% և 30.8%):

ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Բանկային համակարգի ներգրաված միջոցները

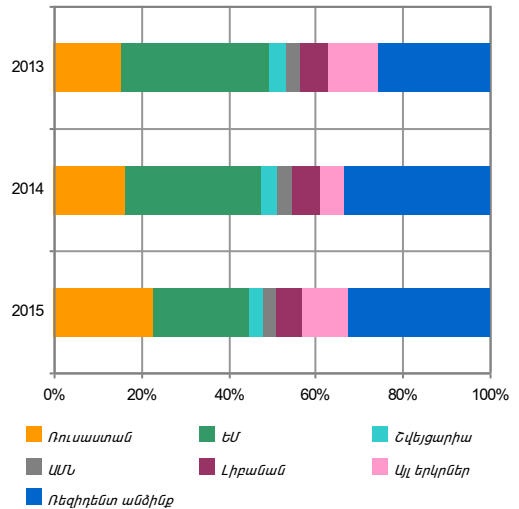
2015 թվականին բանկային համակարգի պարտավորությունները գրեթե չեն փոփոխվել և տարեվերջին կազմել են 2 տրլն 943 մլրդ դրամ:

Ըստ արժութային կառուցվածքի՝ դրամային պարտավորությունները նվազել են 0.9%-ով, իսկ արտարժութային պարտավորություններն ավելացել են 0.5%-ով: Արդյունքում՝ արտարժութային պարտավորությունների տեսակարար կշիռն ավելացել է 0.3 տոկոսային կետով և տարեվերջին կազմել 65.7%:

Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանցից ներգրաված ցպահանջ և ժամկետային ավանդներն ավելացել են 11.5%-ով (185 մլրդ դրամով) և տարեվերջին կազմել են 1 տրլն 789 մլրդ դրամ: Ըստ արժութային կառուցվածքի՝ դրամային ավանդները ավելացել են 16.9%-ով, իսկ արտարժութային ավանդները՝ 9.5%-ով: Արդյունքում՝ արտարժութային ավանդների տեսակա-

Գրաֆիկ 6.

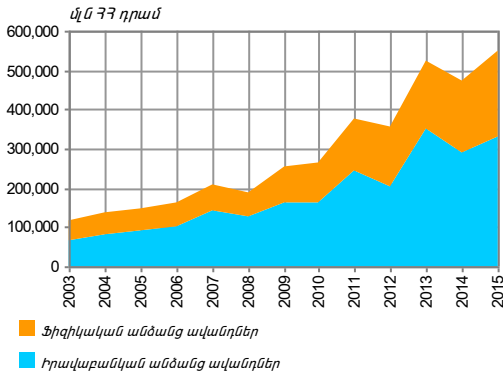
Բանկային համակարգի կանոնադրական կապիտալի կառուցվածքը ըստ ռեզիդենտության

Աղբյուրը՝ ԴՀ կենտրոնական բանկ:

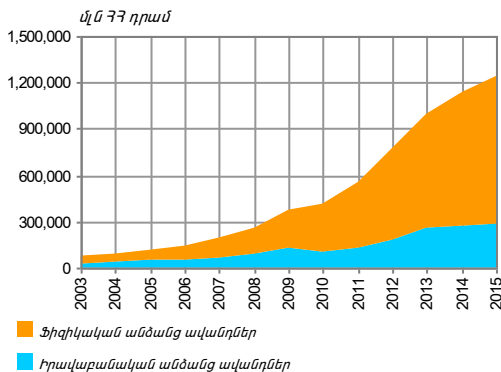
Գրաֆիկ 7.

Բանկային համակարգի ցպահանջ ավանդները

Գրաֆիկ 8.

Բանկային համակարգի ժամկետային ավանդները

րար կշիռը ընդհանուր ավանդներում նվազել է 1.3 տոկոսային կետով և կազմել 71.3%:

Իրավաբանական անձանց ցպահանջ պարտավորությունները ավելացել են 13.9%-ով (40.0 մլրդ դրամով), իսկ ֆիզիկական անձանց ցպահանջ պարտավորությունները՝ 20.3%-ով (37.3 մլրդ դրամով) և տարեվերջին կազմել համապատասխանաբար 328.1 մլրդ դրամ և 221.8 մլրդ դրամ:

Իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդների ծավալներն ավելացել են 3.6%-ով և կազմել 282.2 մլրդ դրամ, իսկ ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդների ծավալները՝ 11.4%-ով և կազմել 957.1 մլրդ դրամ:

Բանկային համակարգի ներգրաված միջոցների կառուցվածքը

31.12.2015 թ. դրությամբ բանկային համակարգի ընդհանուր պարտավորություններում ծախսատար պարտավորությունների տեսակարար կշիռը կազմել է 95.6% (նախորդ տարի՝ 95.2%): Եթե բացառենք ցածր ծախսատար ցպահանջ պարտավորությունները, ծախսատար ժամկետային պարտավորությունների տեսակարար կշիռը կազմել է 76.0% (նախորդ տարի՝ 78.3%):

Բանկային համակարգի ընդհանուր պարտավորությունների կառուցվածքում զգալի փոփոխություններ արձանագրվել են բանկերի (ներառյալ՝ ԿԲ) նկատմամբ պարտավորությունների և ցպահանջ ու ժամկետային ավանդների մասով. բանկերի նկատմամբ պարտավորությունների տեսակարար կշիռը նվազել է 7.0 տոկոսային կետով, իսկ ցպահանջ և ժամկետային ավանդների տեսակարար կշիռներն աճել են համապատասխանաբար 2.6 և 3.6 տոկոսային կետով:

Տարեվերջին ներգրաված միջոցների 20%-ը ցպահանջ է (ավանդներ, բանկային հաշիվներ, թղթակցային հաշիվներ), 55%-ը՝ մինչև 1 տարի մարման ժամկետայնությամբ և 25%-ը՝ 1 տարուց ավելի մարման ժամկետայնությամբ (31.12.2014 թ. դրությամբ՝ համապատասխանաբար 18%, 59% և 24%):

Առևտրային բանկերի հաճախորդները

ՀՀ առևտրային բանկերում սպասարկվող հաճախորդների քանակը 2015 թվականին ավելացել է 2.6%-ով և տարեվերջին կազմել 2 մլն 327 հազար՝ պայմանավորված ֆիզիկական անձ-հաճախորդների քանակի ավելացմամբ: Ֆիզիկական անձ-հաճախորդների քանակը նախորդ տարվա համեմատ ավելացել է 2.9%-ով և կազմել 2 մլն 251 հազար: Իրավաբանական անձ-հաճախորդների քանակը նվազել է 4.1%-ով և տարեվերջին կազմել 76.4 հազար:

Տարվա ընթացքում բանկային հաշիվների (ընթացիկ և ժամկետային) քանակն ավելացել է 10%-ով և կազմել 3 միլիոն 334 հազար³: Իրավաբանական անձանց հաշիվների քանակն ավելացել է 2.2%-ով և տարեվերջին կազմել 148.4 հազար: Ֆիզիկական անձանց բանկային հաշիվների (ընթացիկ և ժամկետային) քանակն ավելացել է 10.4%-ով և կազմել 3 միլիոն 183 հազար:

ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԱԿՏԻՎՆԵՐԸ

Բանկային համակարգի տեղաբաշխված միջոցների աճի միտումները

2015 թվականին բանկային համակարգի ընդհանուր ակտիվներն ավելացել են 1.4%-ով և տարեվերջին կազմել 3 տրլն 457 մլրդ դրամ՝ հիմնականում պայմանավորված ԿԲ-ի նկատմամբ պահանջների աճով:

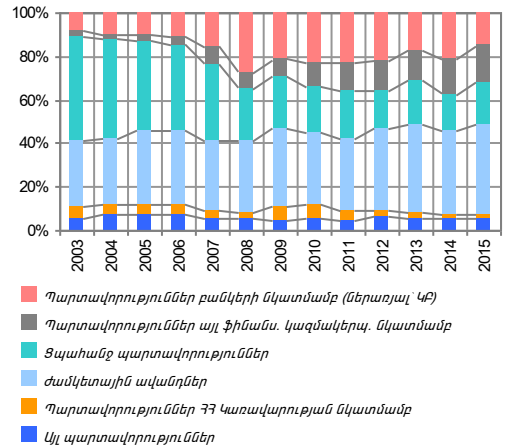
Հիմնականում աճել են ԿԲ-ում թղթակցային հաշիվները և այլ պահանջները՝ 7.8%-ով և կազմել 507 մլրդ դրամ:

Տնտեսությանը տրամադրված վարկերը նվազել են 3.0%-ով և կազմել 2 տրլն 11.1 մլրդ դրամ: Իրավաբանական անձանց և ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկերը նվազել են համապատասխանաբար 3.9%-ով և 1.7%-ով՝ կազմելով 1 տրլն 175 մլրդ դրամ և 836 մլրդ դրամ:

³ Բանկային հաշիվներում ներառված չեն վարկային հաշիվները:

Գրաֆիկ 9.

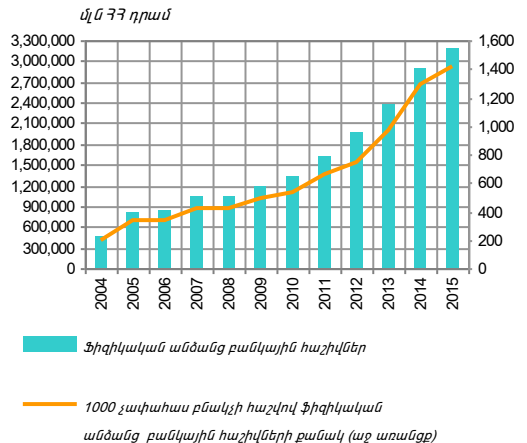
Բանկային համակարգի ընդհանուր պարտավորությունների կառուցվածքը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 10.

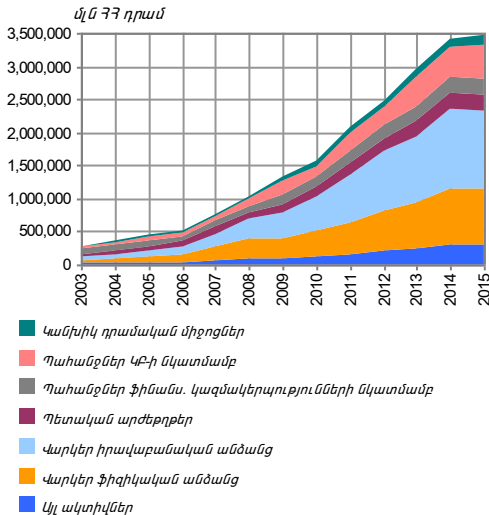
Բանկային համակարգում ֆիզիկական անձանց բանկային հաշիվները

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ, Ազգային վիճակագրական ծառայություն:

Գրաֆիկ 11.

Բանկային համակարգի ակտիվների կազմը

Աղբյուրը՝ ԳՀ կենտրոնական բանկ:

Պետական արժեթղթերում ներդրումների ծավալներն աճել են 6.1%-ով և կազմել 253.3 մլրդ դրամ:

Աղյուսակ 6. Ոչ ռեզիդենտ բանկերում թղթակցային հաշիվների կառուցվածքը՝ ըստ երկրների

	31.12.14	31.12.15	Փոփոխություն
Եվրոմիություն	38.6%	34.0%	-4.60%
Գերմանիա	23.7%	23.9%	0.20%
Ավստրիա	9.0%	3.2%	-5.80%
Ֆրանսիա	2.0%	3.2%	1.20%
Մեծ Բրիտանիա	2.2%	1.9%	-0.30%
ԵՄ անդամ այլ երկրներ	1.7%	1.8%	0.10%
ԱՄՆ	49.6%	49.3%	-0.30%
Ռուսաստան	8.5%	15.2%	6.70%
Այլ երկրներ	3.3%	1.5%	-1.80%

Բանկերում թղթակցային հաշիվներն ավելացել են 22.1%-ով և կազմել 129.1 մլրդ դրամ: Վերջիններիս բնորոշ է ըստ ռեզիդենտության բարձր կենտրոնացվածությունը: 31.12.2015 թ. դրությամբ թղթակցային հաշիվների 98.2%-ը տեղաբաշխված է եղել ոչ ռեզիդենտ բանկերում (նախորդ տարի՝ 98.9%-ը):

Բանկային համակարգի տեղաբաշխված միջոցների կառուցվածքը

Հաշվետու տարում ընդհանուր ակտիվներում եկամտաբեր ակտիվների կշիռը նվազել է 2.4 տոկոսային կետով և կազմել 72.5%: Առանց ցածր եկամտաբեր թղթակցային հաշիվների՝ մնացած եկամտաբեր ակտիվների տեսակարար կշիռը նվազել է 2.0 տոկոսային կետով և կազմել է 71.3%:

Ակտիվների կառուցվածքում զգալի փոփոխություններ տեղի են ունեցել տնտեսությանը տրամադրված վարկերի, ԿԲ և այլ ֆինանսական կառույցների նկատմամբ պահանջների մասով. տնտեսությանը տրամադրված վարկերի մասնաբաժինը նվազել է 3.1 տոկոսային կետով, իսկ ԿԲ նկատմամբ պահանջների և ֆինանսական հաստատությունների նկատմամբ պահանջների մասնաբաժիններն աճել են համապատասխանաբար 0.9 և 0.7 տոկոսային կետով:

Տարեվերջին տեղաբաշխված միջոցների 25%-ը ցայսհանջ է, 32%-ը՝ մինչև 1 տարի ժամկետայնությամբ և 43%-ը՝ 1 տարուց ավելի և անժամկետ (31.12.2014 թ. դրությամբ՝ համապատասխանաբար 22%, 35% և 42%):

Բանկային համակարգի վարկային ներդրումները (վարկերը, լիզինգը, ֆակտորինգը և ֆինանսական կազմակերպություններում տեղաբաշխված վարկերն ու ավանդները)

2015 թվականին բանկային համակարգի վարկային ներդրումները նվազել են 2.2%-ով (48.9 մլրդ դրամով) և կազմել 2 տրլն 223 մլրդ դրամ: Դրամային վարկային ներդրումներն ավելացել են 4.2%-ով (31.3 մլրդ դրամով) և կազմել 773 մլրդ դրամ, իսկ արտարժույթային վարկային ներդրումները նվազել են 5.0%-ով (75.5 մլրդ դրամով) և կազմել 1 տրլն 449 մլրդ դրամ: Արդյունքում արտարժույթային վարկային ներդրումների տեսակարար կշիռը ընդհանուրում նվազել է 2.1 տոկոսային կետով և կազմել 65.2%:

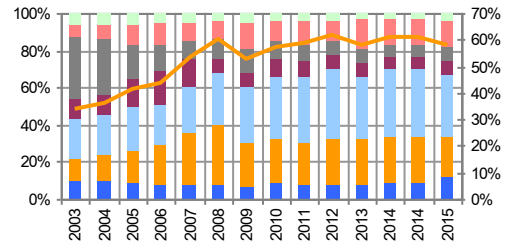
Ոչ ռեզիդենտներին տրամադրված վարկային ներդրումներն ավելացել են 14.3%-ով և կազմել 117 մլրդ դրամ, ռեզիդենտներին տրամադրված վարկային ներդրումները նվազել են 2.9%-ով և կազմել 2 տրլն 106 մլրդ դրամ: Արդյունքում ոչ ռեզիդենտներին տրամադրված վարկային ներդրումների տեսակարար կշիռը աճել է 0.8 տոկոսային կետով և կազմել 5.3%:

Ըստ ժամկետային կառուցվածքի՝ երկարաժամկետ վարկային ներդրումների (1 տարի և ավելի ժամկետայնությամբ) տեսակարար կշիռը ընդհանուրում ավելացել է 2.2 տոկոսային կետով և կազմել 84.8%: Ընդհանուր վարկային ներդրումներում երկարաժամկետ վարկային ներդրումների տեսակարար կշռի ավելացումը տեղի է ունեցել արտարժույթային երկարաժամկետ վարկային ներդրումների տեսակարար կշռի աճի հաշվին:

Ռեզիդենտներին տրամադրված վարկային ներդրումներում տարեվերջին մեծ տեսակարար կշիռ են ունեցել սպառողական, արդյունաբերության և առևտրի ոլորտներին տրամադրված վարկերը՝ համապատասխանաբար 20.7%, 18.4% և 16.9%:

Գրաֆիկ 12.

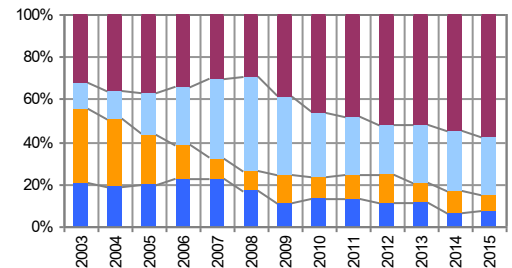
Բանկային համակարգի ակտիվների կառուցվածքը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 13.

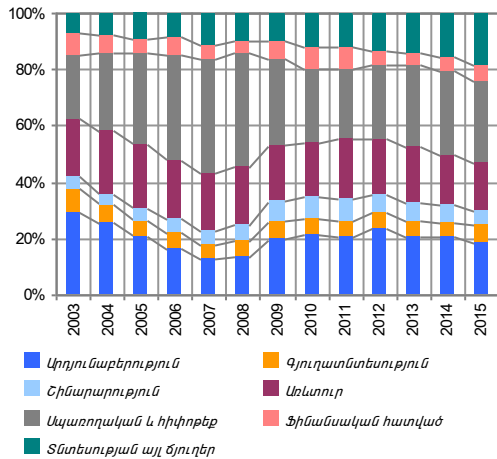
Ռեզիդենտներին տրամադրված վարկային ներդրումների ժամկետային կառուցվածքը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 14.

Ունեցողներին տրամադրված վարկային ներդրումների կառուցվածքը ըստ տնտեսության ճյուղերի

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Բանկային համակարգի՝ ըստ տնտեսության ճյուղերի վարկավորման Հերֆինդալ-Հիրշմանի կենտրոնացվածության գործակիցը նվազել է 0.01 տոկոսային կետով և կազմել 0.10: Նույն ցուցանիշի մեծությունը, ըստ բանկերի միջինի, նախորդ տարվա համեմատ չի փոփոխվել և տարեվերջին կազմել է 0.18 միավոր, ինչը վկայում է որոշ բանկերում վարկային ներդրումների ճյուղային կենտրոնացվածության համեմատաբար բարձր մակարդակի մասին:

Ֆինանսական միջնորդությանը մեծապես նպաստում են նաև միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների ծրագրերի շրջանակներում բանկերի միջնորդությամբ տրամադրվող վարկերը, որոնք հիմնականում երկարաժամկետ են: 31.12.2015 թ. դրությամբ ՀՀ տարածքում գործող 19 բանկեր և 13 վարկային կազմակերպություններ սպասարկել են.

- Գերմանական KFW զարգացման բանկ,
- Զարգացման և վերակառուցման եվրոպական բանկի (EBRD)
- Ասիական զարգացման բանկի (ADB),
- Հարավարևելյան Եվրոպայի եվրոպական հիմնադրամի (EFSE),
- Սևծովյան առևտրի և զարգացման բանկի (BSTDB),
- Համաշխարհային բանկի (WB),
- Եվրասիական զարգացման բանկի (EDB),
- Միջազգային ֆինանսական կորպորացիայի (IFC),
- Գյուղատնտեսության զարգացման միջազգային հիմնադրամի (IFAD),
- OPEK-ի միջազգային զարգացման հիմնադրամի,
- Գերմանական ներդրումային կորպորացիայի (DEG),
- Ավստրիայի զարգացման բանկի (OeEB),
- Հազարամյակի մարտահրավեր հիմնադրամի (MCH),
- Ատլանտիկ առևտրի վարկավորման ծրագրի (AFA),
- Եվրոպական ներդրումային բանկի (EIB),
- ԲլուՕրչարդ Գլոբալ Միկրոֆինանս (BlueOrchard Microfinance) և այլ միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների կողմից իրականացվող տարբեր վարկային ծրագրերը:

Միջազգային ծրագրերի շրջանակներում բանկերի և վարկային կազմակերպությունների կողմից տրամադրված վարկերը 2015 թվականին նվազել են 1.4%-ով և տարեվերջին կազմել 377 մլրդ դրամ: Միջազգային ծրագրերի շրջանակներում տրամադրված վարկերում 31.12.2015 թ. դրությամբ բանկերի կողմից տրամադրված ժամկետանց վարկերի տեսակարար կշիռը նվազել է 0.2 տոկոսային կետով և կազմել է 0.9%: Վարկային պորտֆելում մինչև 6 ամիս, 6 ամսից 1 տարի և 1 տարի ու ավելի ժամկետայնությամբ վարկերի տեսակարար կշիռները կազմել են համապատասխանաբար 4.6%, 7.2% 88.3%:

31.12.2014 թ. դրությամբ միջազգային վարկային ծրագրերով վարկավորման հիմնական ուղղություններն են եղել առևտուրը, գյուղատնտեսությունը և մշակող արդյունաբերությունը՝ 27.0%, 23.0%, և 12.4%:

ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

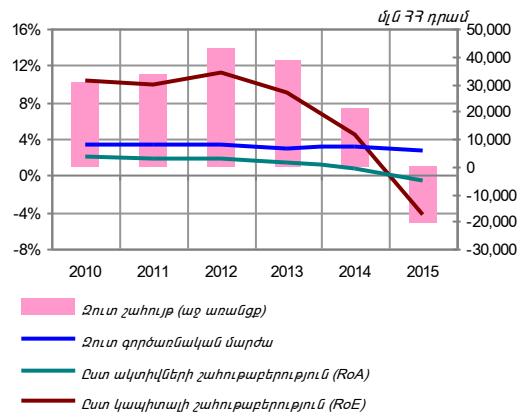
Բանկային համակարգի եկամտաբերությունը

2015 թվականին բանկային համակարգի զուտ վնասը՝ հաշվարկված ՀՀ ԿԲ ներկայացված հաշվետվությունների հիման վրա, կազմել է 20.7 մլրդ դրամ⁴, ընդ որում՝ վնասով է աշխատել 7 բանկ, իսկ շահույթով՝ 15:

Բանկային համակարգի ըստ ակտիվների (RoA) և ըստ կապիտալի (RoE) շահութաբերության ցուցանիշները կազմել են համապատասխանաբար -0.6% և -4.3%: Բանկային համակարգի շահութաբերությունը նվազել է վարկերի վերադարձելիության նվազման հետևանքով զուտ մասհանումների և ակտիվների հարաբերակցության աճի և եկամտաբերության սպրեդի նվազման հետևանքով զուտ տոկոսային մարժայի նվազման արդյուն-

Գրաֆիկ 15.

Եկամտաբերության բնութագրիչ ցուցանիշները

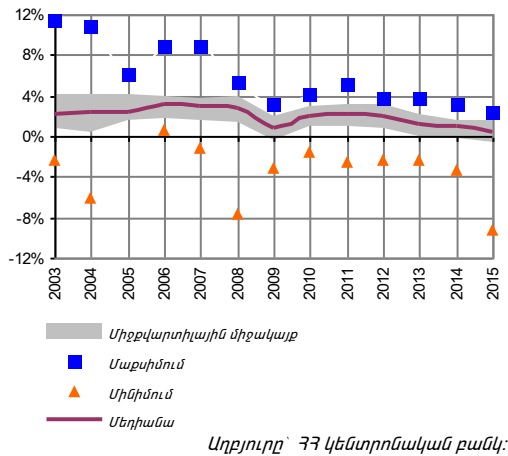

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

⁴ Տարբերվում է ՀՀՄՄ-ից ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստին հատկացումների մասով:

Գրաֆիկ 16.

**Բանկային համակարգի՝ ըստ ակտիվների
շահութաբերության մակարդակը (RoA)**

քում⁵: Ջուտ մասհանումներ/ակտիվներ ցուցանիշը աճել է 1.0 տոկոսային կետով և կազմել 3.3%: Ջուտ տոկոսային մարժան նվազել է 0.8 տոկոսային կետով և կազմել 3.5%: Բանկային համակարգի շահութաբերության վրա դրական է անդրադարձել զուտ ոչ տոկոսային ծախսերի և ակտիվների հարաբերակցության 0.4 տոկոսային կետով նվազումը:

Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների համաձայն՝ բանկային համակարգի շահույթը 2015 թվականին կազմել է 17.7 մլրդ դրամ, իսկ ըստ ակտիվների և ըստ կապիտալի շահութաբերության ցուցանիշները կազմել են համապատասխանաբար 0.5% և 3.5%:

Ըստ ակտիվների շահութաբերության (RoA) քվարտիլային վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ նախորդ տարվա համեմատ նվազել է բանկերի միջև շահութաբերության ցրվածությունը: Ըստ ակտիվների շահութաբերության (RoA)՝ միջքվարտիլային միջակայքը նվազել է 0.5 տոկոսային կետով և կազմել 1.2%: Միջքվարտիլային միջակայքը հիմնականում նվազել է 3-րդ քվարտիլի և մեղիանայի տարբերության 0.5 տոկոսային կետով նվազման հաշվին: Արդյունքում՝ 3-րդ քվարտիլի և մեղիանայի տարբերությունը և մեղիանայի և 1-ին քվարտիլի տարբերությունը կազմել են համապատասխանաբար 0.3% և 0.8 % (նախորդ տարի՝ համապատասխանաբար 0.6% և 1.1%):

Բանկային համակարգի եկամուտների և ծախսերի կառուցվածքը

2015 թվականին բանկային համակարգի համախառն եկամուտներն ավելացել են 17.7%-ով, իսկ համախառն ծախսերը՝ 26.6%-ով: Համախառն եկամուտների կազմում տոկոսային եկամուտներն ավելացել են 9.0%-ով, ոչ տոկոսային եկամուտները՝ 13.8%-ով, իսկ ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստներից վերադարձը՝ 29.0%-ով: Համախառն ծախսերի կազմում

⁵ Սույն վերլուծության իմաստով՝ բանկերի ըստ կապիտալի շահութաբերությունը ներկայացվում է հետևյալ բաղկացուցիչների տեսքով.

$$RoE = \frac{P}{E} = \frac{P}{A} \times \frac{A}{E} = L \times RoA = L \times \left(\frac{II}{A} + \frac{NII}{A} + \frac{IE}{A} + \frac{NIE}{A} + \frac{NLLP}{A} \right) + \frac{PT}{A}$$

որտեղ՝ P-ն զուտ շահույթ է, E-ն՝ միջին կապիտալը, A-ն՝ միջին ակտիվները, II-ը՝ տոկոսային եկամուտը, NII-ը՝ ոչ տոկոսային եկամուտը, IE-ն՝ տոկոսային ծախսը, NIE-ն՝ ոչ տոկոսային ծախսը, NLLP-ն՝ զուտ մասհանումները, PT-ն՝ շահութահարկը:

տոկոսային ծախսերն ավելացել են 25.9%-ով, ոչ տոկոսային ծախսերը՝ 2.0%-ով, իսկ ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստին հատկացումները՝ 36.0%-ով:

Եկամուտների և ծախսերի նշված աճի արդյունքում համախառն եկամտի կազմում տոկոսային և ոչ տոկոսային եկամուտների մասնաբաժինները նվազել են համապատասխանաբար 3.4 և 0.5 տոկոսային կետերով, իսկ ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստին կատարված հատկացումների վերադարձի մասնաբաժինը աճել է 3.9 տոկոսային կետով: Համախառն ծախսերի կառուցվածքում տոկոսային և ոչ տոկոսային ծախսերի մասնաբաժինները նվազել են համապատասխանաբար 0.1 և 3.9 տոկոսային կետերով, իսկ ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստին հատկացումների մասնաբաժինը աճել է 4.0 տոկոսային կետով:

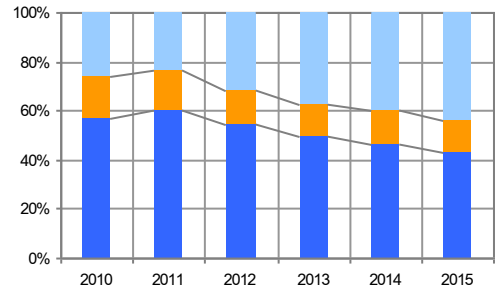
Բանկային համակարգի տոկոսային եկամուտների աճը հիմնականում պայմանավորվել է տնտեսությանը տրամադրված վարկերից (ներառյալ՝ օվերդրաֆտից, վարկային գծերից, վարկային քարտերից) ստացած եկամուտների աճով, ընդ որում՝ վերջիններիս տեսակարար կշիռը ընդհանուր տոկոսային եկամուտներում կազմել է 84.6% (նախորդ տարի՝ 84.7%):

Ոչ տոկոսային եկամուտների կազմում հիմնականում աճել են միջնորդավճարներից ստացվող եկամուտները և տույժերն ու տուգանքները: Ոչ տոկոսային եկամուտներում մեծ տեսակարար կշիռ ունեն միջնորդավճարներից ստացվող եկամուտները, արտարժույթի առուվաճառքից ստացված եկամուտները և ստացված տույժերն ու տուգանքները՝ համապատասխանաբար 42.5%, 25.2% և 18.8% (նախորդ տարի՝ 45.1%, 18.9% և 22.1%):

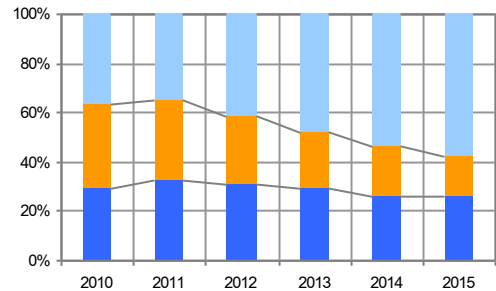
Տոկոսային ծախսերը հիմնականում աճել են ՀՀ ԿԲ-ից ռեպո համաձայնագրերով, առևտրային բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրաված միջոցների և ժամկետային տոկոսային վճարների հաշվին: Ընդհանուր տոկոսային ծախսերում մեծ տեսակարար կշիռ ունեն ժամկետային ավանդների դիմաց և առևտրային բանկերից ու այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրաված միջոցների դիմաց տոկոսավճարների գծով ծախսերը՝ համապատասխանաբար 50.7% և 22.2% (նախորդ տարի՝ 57.1% և 18.4%):

Գրաֆիկ 17.

Բանկային համակարգի եկամուտների և ծախսերի կառուցվածքը

■ Տոկոսային եկամուտ ■ Ոչ տոկոսային եկամուտ ■ Վերադարձ

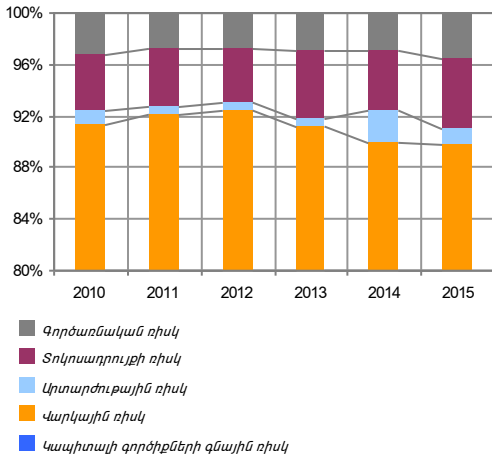
■ Տոկոսային ծախս ■ Ոչ տոկոսային ծախս ■ Հատկացումներ

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՌԻՍԿԵՐԸ

Պրաֆիկ 18.

Առևտրային բանկերի՝ ռիսկով կշռված ակտիվների կառուցվածքը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

2015 թվականին բանկային համակարգի ռիսկերը պահպանվել են կառավարելի շրջանակներում, և ֆինանսական կայունությունը վտանգող ռիսկեր չեն դիտարկվել: Առևտրային բանկերում ընդհանուր կապիտալի համարժեքության նորմատիվային ցուցանիշը տարվա ընթացքում մշտապես եղել է պահանջվող նվազագույն սահմանաչափից բարձր: Ընդհանուր և ընթացիկ իրացվելիության նորմատիվային ցուցանիշների սահմանաչափերը նույնպես պահպանվել են:

Աղյուսակ 7. Առևտրային բանկերի նորմատիվային ցուցանիշները

Նորմատիվային ցուցանիշ	31.12.14	31.12.15	Փոփոխություն	Նորմատիվային սահմանաչափ
Ընդհանուր նորմատիվային կապիտալի համարժեքություն	14.5%	16.2%	+1.7%	≥ 12%
Ընդհանուր իրացվելիություն	25.1%	28.0%	+2.9%	≥ 15%
Ընթացիկ իրացվելիություն	129.4%	142.4%	+13.0%	≥ 60%
Մեկ խոշոր փոխառուի գծով ռիսկ	19.1%	18.7%	-0.4%	≤ 20%
Բոլոր խոշոր փոխառուների գծով ռիսկ	183.2%	163.3%	-19.9%	≤ 500%
Բանկի հետ կապված մեկ անձի գծով ռիսկ	3.9%	3.8%	-0.1%	≤ 5%
Բանկի հետ կապված բոլոր անձանց գծով ռիսկ	11.4%	11.6%	+0.2%	≤ 20%

Վարկային ռիսկ

ՀՀ բանկային համակարգում վարկային ռիսկը շարունակում է դիտարկվել որպես կարևորագույն ռիսկ: Առևտրային բանկերի ռիսկով կշռված ակտիվներում վարկային ռիսկի մասնաբաժինը կազմել է 89.1% (նախորդ տարի՝ 89.9%): Այս համատեքստում վարկային ռիսկի պատշաճ կառավարումը խիստ կարևորվում է բանկային համակարգի կայունության ապահովման տեսանկյունից:

Ըստ վարկային ներդրումների ռիսկայնության՝ «չաշխատող» վարկերը և դեբիտորական պարտքերը հաշվետու տարում ավելացել են 12.2%-ով (18.4 մլրդ դրամով) և կազմել 170.0 մլրդ դրամ, իսկ «ստանդարտ» վարկերը և դեբիտորական պարտքերը նվազել են 3.2%-ով (70.2 մլրդ դրամով) և կազմել 2 տրլն 134.7 մլրդ դրամ: Արդյունքում՝ «չաշխատող» վարկերի և դեբիտորական պարտքերի («հսկվող», «ոչ ստանդարտ», «կասկածելի» վարկային ռիսկի դասի վարկեր և դեբիտորական պարտքեր) տեսակարար կշիռը ընդհանուր վարկերում և դեբիտորական պարտքերում տարվա ընթացքում ավելացել է 1.0 տոկոսային կետով և տարեվերջին կազմել 7.4%:

Ըստ ռիսկայնության դասերի՝ ընդհանուր վարկերում և դեբիտորական պարտքերում «հսկվող», «ոչ ստանդարտ» և «կասկածելի» վարկերի և դեբիտորական պարտքերի տեսակարար կշիռները կազմել են համապատասխանաբար 3.3%, 2.2% և 1.9% (31.12.2014 թ. դրությամբ՝ 3.1%, 1.9%, 1.4%):

Ըստ տնտեսության ճյուղերի՝ «չաշխատող» վարկերի տեսակարար կշռի զգալի աճ է արձանագրվել գյուղատնտեսության, հանրային սննդի ու սպասարկման այլ ոլորտների և արդյունաբերության վարկերում. նշված ճյուղերի «չաշխատող» վարկերի տեսակարար կշիռներն աճել են համապատասխանաբար 5.9 4.3 և 3.2 տոկոսային կետով և կազմել 11.3%, 13.8% և 9.2%: Արդյունքում՝ նշված ճյուղերի «չաշխատող» վարկերի տեսակարար կշիռները բանկային համակարգի վարկային պորտֆելի «չաշխատող» վարկերում աճել են համապատասխանաբար 5.1, 4.6 և 3.7 տոկոսային կետով:

Ըստ ռեզիդենտության՝ «չաշխատող» վարկերի և դեբիտորական պարտքերի 98.7%-ը տարեվերջին բաժին է ընկել ռեզիդենտներին, իսկ 1.3%-ը՝ ոչ ռեզիդենտներին (31.12.2014 թ. դրությամբ՝ 96.7%-ը և 3.3%-ը):

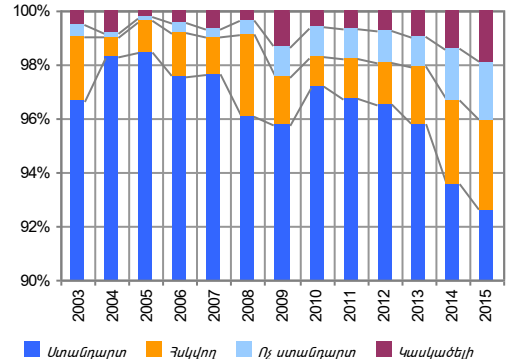
Ձուտ «չաշխատող» վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի և նորմատիվային ընդհանուր կապիտալի հարաբերակցության ցուցանիշը նախորդ տարվա համեմատ աճել է 0.9 տոկոսային կետով և կազմել 20.2%⁷:

⁶ Գծապատկերում շրջանակների տրամագիծը ուղիղ համեմատական է բանկային համակարգի ընդհանուր վարկային պորտֆելում տնտեսության համապատասխան ճյուղի վարկային ներդրումների տեսակարար կշռին: Շրջանակների միջև սլաքի ուղղությունը և մեծությունը ներկայացնում են 2014-2015 թթ. ընթացքում տվյալ ճյուղի չաշխատող վարկերի տեսակարար կշռի փոփոխությունը:

⁷ Ձուտ «չաշխատող» վարկերը և դեբիտորական պարտքերը հաշվարկվել են որպես «չաշխատող» վարկերի և դեբիտորական պարտքերի համախառն հաշվեկշռային մեծության և ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստի մեծության տարբերություն:

Գրաֆիկ 19.

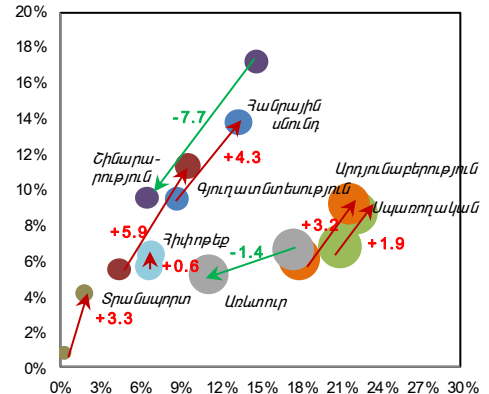
Վարկերի և դեբիտորական պարտքերի կառուցվածքը ըստ ռիսկի դասերի

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 20.

Ըստ տնտեսության ճյուղերի՝ վարկային պորտֆելի որակի փոփոխությունը 2014-2015 թթ.⁶

Ճյուղի չաշխատող վարկերի տեսակարար կշիռը ընդհանուր չաշխատող վարկերում (Contribution)

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

*Չաշխատող վարկերի և դեբիտորական պարտքերի գծով
ձևավորված հնարավոր կորուստների պահուստները*⁹

Աղյուսակ 8. Վարկային ռիսկի գնահատման սթրես-սցենարներ¹⁰

Վարկային ռիսկի գնահատման սթրես-թեստերի¹¹ արդյունքները տարեսկզբի նույն սթրես-թեստերի արդյունքների համեմատ բարելավվել են՝ պայմանավորված կանոնադրական կապիտալի համալրման և վարկային պորտֆելի նվազման հաշվին բանկերի ընդհանուր կապիտալի համարժեքության ավելացմամբ:

¹¹ Սթրեն-սցենարիստները կառուցված են բանկերի վարկերի անվտուխ ծավալների և գրավադրված գույքի անտեսման ենթադրությունների պայմաններում (ըստ որոնց՝ վարկերն անհուսալի դասակարգվելու սցենարում վարկերի դիմաց գրավադրված անշարժ գույքի օտարման հնարավորությունը չի դիտարկվում):

Արտարժութային ռիսկ

2015 թվականի ընթացքում ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ ՀՀ դրամի միջին տարեկան փոխարժեքը արժեզրկվել է 13.0%-ով, իսկ տարեսկզբի նկատմամբ արժեզրկումը կազմել է 4.0%: Արտարժույթի նկատմամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի տատանումների հետևանքով բանկային համակարգը արտարժույթի վերազնահատման արդյունքում ունեցել է 2.0 մլրդ դրամի օգուտ (նախորդ տարի՝ 3.9 մլրդ դրամ), ընդ որում՝ արտարժույթի վերազնահատման արդյունքում 10 բանկ կրել է վնաս, իսկ 12 բանկ ունեցել է օգուտ: Արտարժույթի առուվաճառքի գործառնությունների արդյունքում բանկային համակարգը հաշվետու տարում ապահովել է 17.5 մլրդ դրամ զուտ եկամուտ (նախորդ տարի՝ 18.2 մլրդ դրամ): Արտարժույթի ռիսկի գնահատման VAR (Value at risk) մեթոդաբանությամբ կատարված հաշվարկները ցույց են տալիս, որ բանկային համակարգի արտարժույթի վերազնահատման արդյունքում տասնօրյա հնարավոր վնասը 95% հավանականությամբ չի գերազանցի 731 մլն դրամը:

Աղյուսակ 9. Արտարժութային ռիսկի գնահատման սթրես-սցենարներ

31.12.2015 թ.	Դիտարկվող սթրես-սցենարներ		
	ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ ՀՀ դրամի յուրաքանչյուր 5%-ով արժևորման (արժեզրկման) դեպքում օգուտ (վնաս)	Եվրոյի նկատմամբ ՀՀ դրամի յուրաքանչյուր 5%-ով արժևորման (արժեզրկման) դեպքում օգուտ (վնաս)	Հնարավոր առավելագույն տասնօրյա վնասը՝ գնահատված VaR մոդելով
Բանկային համակարգի օգուտը (վնասը) արտարժույթի վերազնահատման արդյունքում	1.3 մլրդ դրամ կամ նորմատիվային կապիտալի 0.3%-ը (1.3 մլրդ դրամ)	70.4 մլն դրամ կամ նորմատիվային կապիտալի 0.01%-ը (70.4 մլն դրամ)	730.9 մլն դրամ կամ նորմատիվային կապիտալի 0.2 %-ը

Արտարժութային ռիսկի գնահատման սթրես-թեստերի արդյունքների համաձայն՝ արտարժույթի փոխարժեքային տատանումներից բանկային համակարգի վնասները նշանակալի չեն, ինչը պայմանավորված է բանկերի կողմից արտարժութային ռիսկի պատշաճ կառավարմամբ: 31.12.2015 թ. դրությամբ բանկային համակարգի արտարժութային զուտ կարճ դիրքը (ածանցյալ գործիքները ներառյալ) կազմել է 25.4 մլրդ դրամ կամ ընդ-

հանուր նորմատիվային կապիտալի 5.4%-ը (31.12.2014 թ. դրու-
թյամբ՝ 25.8 մլրդ դրամ կամ ընդհանուր կապիտալի 5.7%-ը):

Իրացվելիության ռիսկ

2015 թվականին բանկերի զգուշավոր վարկային քաղաքա-
կանության պայմաններում արձանագրվել է բանկային համա-
կարգի իրացվելիության աճ: Առևտրային բանկերի բարձր իրաց-
վելի ակտիվներն ավելացել են 13.7%-ով, այն դեպքում, երբ
իրացվելիության նորմատիվային ցուցանիշների հաշվարկին
մասնակցող ընդհանուր ակտիվները՝ 2.0%-ով, իսկ ցպահանջ
պարտավորությունները՝ 3.3%-ով: Արդյունքում՝ ընդհանուր և
ընթացիկ իրացվելիության նորմատիվային ցուցանիշներն ավե-
լացել են 2.9 և 13.0 տոկոսային կետով՝ կազմելով համապա-
տասխանաբար 28.0% և 142.4% (նվազագույն սահմանաչա-
փերը՝ համապատասխանաբար 15% և 60%):

Բանկային համակարգի պարտավորությունների կենտրո-
նացվածության տեսանկյունից հաշվետու տարում խոշոր պար-
տավորությունների տեսակարար կշիռը նվազել է 1.3 տոկոսա-
յին կետով և կազմել 23.0%¹²:

Վարկերի ֆինանսավորման միջոցների կայունության տե-
սանկյունից վարկերի և ավանդների հարաբերակցության ցու-
ցանիշը նվազել է 16.9 տոկոսային կետով և կազմել 112.4%:

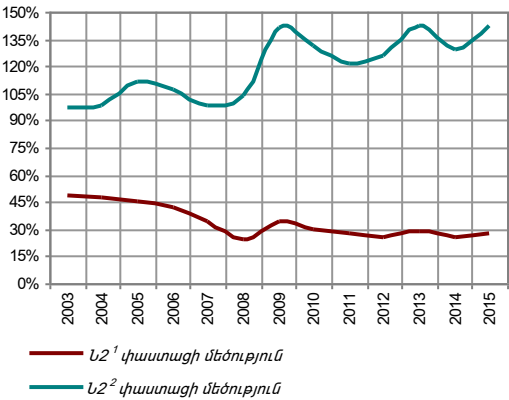
Աղյուսակ 10. Իրացվելիության ռիսկի գնահատման սթրես-սցենարներ

31.12.2015 թ.	Ղիտարկվող սթրես-սցենարներ		
	Ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդների 25%-ի մարում	Ցպահանջ միջոցների 25%-ի մարում	Ցպահանջ միջոցների և ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդ- ների 25%-ի մարում
Բանկային համակարգի բարձր իրացվելի ակտիվներ/ընդհանուր ակտիվներ	25.5%	25.3%	20.8%
Բանկային համակարգի բարձր իրացվելի ակտիվներ/ցպահանջ պարտավորություններ	107.2%	141.0%	109.7%

¹² Այն բոլոր միջոցների հանրագումարը, որոնք առանձին վերցրած գերազանցում են բանկի ընդհանուր պարտավորությունների 5% սահմանաչափը՝ առանց հաշվի առնելու փոխկապվածությունը:

Գրաֆիկ 22.

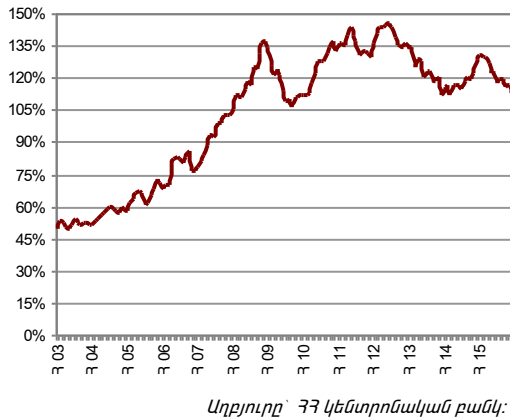
**Առևտրային բանկերի ընդհանուր և ընթացիկ
իրացվելիության նորմատիվային ցուցանիշների շարժը**

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 23.

Առևտրային բանկերի վարկերի և ավանդների հարաբերական ցուցանիշի շարժը

Իրացվելիության ռիսկի գնահատման սթրես-թեստերի արդյունքների համաձայն՝ ընդհանուր և ընթացիկ իրացվելիության նորմատիվային ցուցանիշները բարելավվել են տարեսկզբին իրականացված նույն սթրես-թեստերի արդյունքների համեմատ: Ըստ դիտարկվող վատթարագույն սցենարի՝ որոշ բանկերում արձանագրվում են ընդհանուր և ընթացիկ իրացվելիության նորմատիվների խախտման ռեպքեր, սակայն այդ բանկերում բարձր իրացվելի ակտիվներն ամբողջությամբ բավարար են սթրեսային սցենարներում պարտավորությունների ենթադրվող արտահոսքը ծածկելու համար:

Գնային ռիսկ

Գնային ռիսկը ՀՀ բանկային համակարգում շարունակում է գնահատվել բավականին ցածր: Տարեսկզբի համեմատ՝ բանկային համակարգի շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների տեսակարար կշիռն ընդհանուր ակտիվներում աճել է 0.1 տոկոսային կետով և տարեվերջին կազմել 6.1%:

Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատումից բանկային համակարգն ունեցել է 578 մլն դրամ զուտ եկամուտ (ընդհանուր նորմատիվային կապիտալի 0.1%-ը):

Աղյուսակ 11. Անշարժ գույքի գների փոփոխության սթրես-սցենարներ

Անշարժ գույքի 30% արժեզրկման սցենար	31.12.2015 թ.
Բանկային համակարգի վնասը՝ պայմանավորված բանկի սեփականություն հանդիսացող անշարժ գույքի վերագնահատմամբ (գնային ռիսկ)	13.0 մլրդ դրամ (կամ բանկային համակարգի կապիտալի 2.7%-ը)
Բանկային համակարգի վնասը՝ պայմանավորված սթրես-սցենարի դրսևորման ռեպքում խոցելի վարկային պորտֆելի ¹³ 30%-ի չվերադարձմամբ (հաշվի առնելով այդ վարկերի դիմաց գրավադրված գույքի արժեզրկված գնով իրացումը) (վարկային ռիսկ)	13.0 մլրդ դրամ (կամ բանկային համակարգի կապիտալի 2.7%-ը)
Բանկային համակարգի վնասը՝ պայմանավորված սթրես-սցենարի դրսևորման ռեպքում խոցելի վարկային պորտֆելի 100%-ով չվերադարձմամբ (հաշվի առնելով այդ վարկերի դիմաց գրավադրված գույքի արժեզրկված գնով իրացումը) (վարկային ռիսկ)	43.2 մլրդ դրամ (կամ բանկային համակարգի կապիտալի 9.1%-ը)

¹³ խոցելի վարկային պորտֆելը բանկի այն վարկերի մնացորդների հանրագումարի մեծությունն է, որոնց մնացորդային մեծությունները գերազանցում են դրանց դիմաց գրավադրված անշարժ գույքի 30% արժեզրկված արժեքները:

Գնային ռիսկի գնահատման սթրես-թեստերի արդյունքների համաձայն՝ դիտարկվող վատթարագույն սցենարներում բանկային համակարգի հնարավոր վնասները զգալի չեն: Այս համատեքստում անշարժ գույքի գների տատանողականությունից բխող վարկային և գնային ռիսկերի հնարավոր բացասական ազդեցությունը բանկային համակարգի ֆինանսական կայունության վրա գնահատվում է բավականին փոքր:

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Հաշվետու տարում պահպանվել է դրամային ավանդների տոկոսադրույքների աճի միտումը, մինչդեռ արտարժութային ավանդների տոկոսադրույքը ցուցաբերել է նվազման միտում: Վարկերի տոկոսադրույքների պարագայում արձանագրվել է թույլ արտահայտված աճի միտում: ՀՀ դրամով ավանդների միջին կշռված տոկոսադրույքն աճել է 2.8 տոկոսային կետով, իսկ ԱՄՆ դոլարով ավանդների միջին կշռված տոկոսադրույքը՝ նվազել 0.4 տոկոսային կետով: ՀՀ դրամով և ԱՄՆ դոլարով վարկերի միջին կշռված տոկոսադրույքներն աճել են համապատասխանաբար 0.4 և 0.1 տոկոսային կետով: Արդյունքում, ՀՀ դրամով վարկերի և ավանդների տոկոսադրույքների սփրեդը (տարբերությունը) նվազել է 2.4 տոկոսային կետով, իսկ ԱՄՆ դոլարով վարկերի և ավանդների տոկոսագումարների սփրեդը՝ աճել 0.4 տոկոսային կետով:

Աղյուսակ 12. Տոկոսադրույքի ռիսկի գնահատման սթրես-սցենարներ

31.12.2015 թ.	Դիտարկվող սթրես-սցենարներ	
	Շուկայական տոկոսադրույքների 2 տոկոսային կետով նվազման (աճի) ազդեցությունը կապիտալի տնտեսական արժեքի վրա՝ գնահատված « <i>ոլուորացիայի մեթոդով</i> »	Շուկայական տոկոսադրույքների 2 տոկոսային կետով նվազման (աճի) դեպքում առաջիկա երեք ամսվա զուտ տոկոսային եկամտի՝ սպասվող եկամտից շեղում՝ գնահատված « <i>տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների ծեղքվածքի մեթոդով</i> »
Բանկային համակարգի օգուտ/վնաս	-7.7 մլրդ դրամ կամ բանկային համակարգի կապիտալի 1.6%-ը (7.7 մլրդ դրամ կամ բանկային համակարգի կապիտալի 1.6%-ը)	-1.2 մլրդ դրամ կամ բանկային համակարգի կապիտալի 0.3%-ը (1.2 մլրդ դրամ կամ բանկային համակարգի կապիտալի 0.3%-ը)

Բանկային համակարգի ակտիվների և պարտավորությունների միջին կշռված ժամկետայնության ճեղքվածքը վերջին տարիներին գրեթե չի փոփոխվել՝ տատանվելով կես տարվա միջակայքում: Այս պայմաններում, շուկայական տոկոսադրույքների տատանումների դեպքում, բանկերը կարող են բավականին արագ արձագանքել և վերանայել տոկոսադրույքները:

Տոկոսադրույքի գնահատման սթրես-թեստերի արդյունքների համաձայն՝ շուկայական տոկոսադրույքների տատանումների արդյունքում ըստ առանձին բանկերի հնարավոր կորուստները ընդհանուր նորմատիվային կապիտալի նկատմամբ տատանվում են միջինում 3.7%-ի շրջանակներում: Այս տեսանկյունից տոկոսադրույքի ռիսկը կառավարելի է:

ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

ՀՀ տարածքում գործող վարկային ընկերություններ

2015 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ տարածքում գործել են երեսուներկու վարկային կազմակերպություններ, որոնցից երեքը լիզինգային կազմակերպություններ են, մեկը՝ վարկային միություն, քսանվեցը՝ ունիվերսալ վարկային կազմակերպություններ և երկուսը՝ վերաֆինանսավորում իրականացնող վարկային կազմակերպություններ: Տարվա ընթացքում վարկային կազմակերպությունների մասնաճյուղերի քանակն ավելացել է 23-ով և տարեվերջին կազմել 159:

**Կենտրոնացվածությունը 77 վարկային
կազմակերպություններում**

Վարկային կազմակերպությունների կենտրոնացվածության մակարդակն աճել է բոլոր հաշվեկշռային ցուցանիշների մասով:

Տարբեր ամփոփ ցուցանիշների՝ Հերֆինդալ-Հիրշմանի կենտրոնացվածության գործակիցը տատանվում է 0.07-ից 0.1-ի միջակայքում՝ բացառությամբ ընդհանուր կապիտալի:

**Աղյուսակ 13. Վարկային կազմակերպությունների
կենտրոնացվածության մակարդակը (%)**

Նորմատիվային ցուցանիշ	31.12.15	31.12.14	Փոփոխություն
Ընդհանուր ակտիվներ			
ԿԳ 4	48.9	45.3	+3.6
ԿԳ 10	76.5	74.8	+1.7
Ընդհանուր պարտավորություններ			
ԿԳ 4	44.4	44.4	-
ԿԳ 10	76.4	76.2	+0.2
Ընդհանուր կապիտալ			
ԿԳ 4	73.8	65.8	+8.0
ԿԳ 10	87.5	84.2	+3.3
Տնտեսությանը տրամադրված վարկերը (ներառյալ՝ լիզինգ)			
ԿԳ 4	43.0	41.8	+1.2
ԿԳ 10	76.0	73.3	+2.7

Հաշվետու տարում խոշոր և մանր վարկային կազմակերպությունների միջև բևեռացվածության աճ է արձանագրվել գրեթե բոլոր ցուցանիշների գծով՝ բացառությամբ ընդհանուր պարտավորությունների:

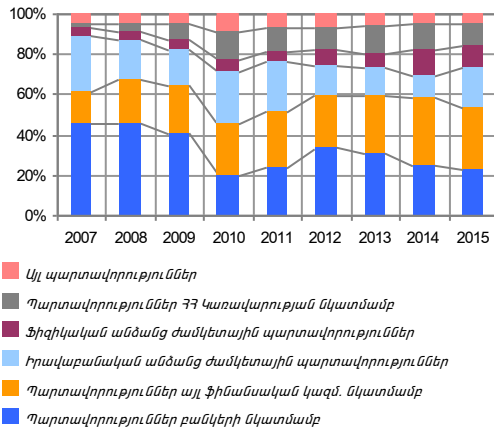
**ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԿՏԻՎՆԵՐԸ,
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ, ԿԱՊԻՏԱԼԸ ԵՎ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ**

Վարկային կազմակերպությունների կապիտալը

Վարկային կազմակերպությունների ընդհանուր կապիտալը տարվա ընթացքում ավելացել է 20.6%-ով՝ (22.6 մլրդ դրամով) և կազմել 132.3 մլրդ դրամ: Ընդհանուր կապիտալի աճը հիմնականում պայմանավորվել է կանոնադրական հիմնադրամի աճով:

Գրաֆիկ 24.

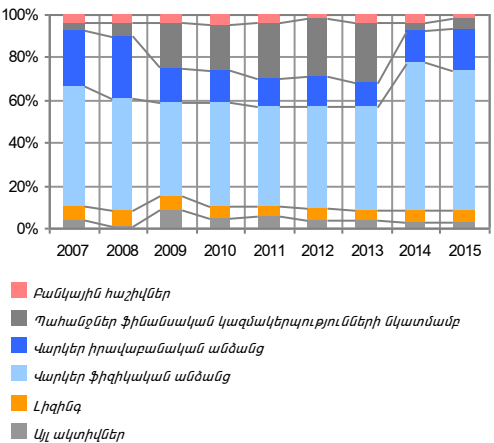
Վարկային կազմակերպությունների պարտավորությունների կառուցվածքը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 25.

Վարկային կազմակերպությունների ակտիվների կառուցվածքը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Վարկային կազմակերպությունների կանոնադրական կապիտալում ոչ ռեզիդենտների փայամասնակցության տեսակարար կշիռը հաշվետու տարում նվազել է 12.5 տոկոսային կետով՝ տարեվերջին կազմելով 9.8%: Ոչ ռեզիդենտների փայամասնակցությամբ 11 վարկային կազմակերպություններից 4-ը ամբողջությամբ օտարերկրյա մասնակցությամբ ընկերություններ են: Ամբողջությամբ օտարերկրյա մասնակցությամբ ընկերությունների ակտիվների տեսակարար կշիռը վարկային կազմակերպությունների ընդհանուր ակտիվներում կազմել է 17.2% (31.12.2014 թ. դրությամբ՝ 28.5%):

Վարկային կազմակերպությունների պարտավորությունները

Վարկային կազմակերպությունների պարտավորություններն ավելացել են 10.6%-ով և կազմել 176.4 մլրդ դրամ: Ըստ ժամկետային կառուցվածքի՝ իրավաբանական անձանց նկատմամբ ցախանջ և ժամկետային պարտավորություններն ավելացել են 97.3%-ով և կազմել 34.4 մլրդ դրամ (նախորդ տարի՝ 17.4 մլրդ դրամ), իսկ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ ցախանջ և ժամկետային պարտավորությունները նվազել են 5.0%-ով և կազմել 19.9 մլրդ դրամ (նախորդ տարի՝ 21.0 մլրդ դրամ): Ըստ արժույթային կառուցվածքի՝ իրավաբանական անձանց նկատմամբ պարտավորությունների կազմում դրամային պարտավորությունները նվազել են 2.6%-ով, իսկ ֆիզիկական անձանց պարտավորությունների կազմում՝ 7.3%-ով:

2015 թվականին վարկային կազմակերպությունների պարտավորությունների կառուցվածքում 10.0%-ով աճել են այլ պարտավորությունները և 4.3%-ով՝ պարտավորությունները բանկերի նկատմամբ:

Վարկային կազմակերպությունների ակտիվները

Վարկային կազմակերպությունների ընդհանուր ակտիվները տարվա ընթացքում ավելացել են 14.7%-ով և տարեվերջին կազմել 308.6 մլրդ դրամ: Գործող կազմակերպություններից 20-ում տարեվերջին արձանագրվել է ակտիվների աճ, իսկ 12-ում՝ նվազում:

Ակտիվների կազմում 28.1%-ով ավելացել են բանկերի նկատմամբ պահանջները, 7.2%-ով՝ տնտեսությանը տրամադրված վարկերը (ներառյալ՝ լիզինգը)՝ համապատասխանաբար կազմելով 96.5 մլրդ դրամ և 177.7 մլրդ դրամ:

Վարկավորման աճ արձանագրվել է տնտեսության գրեթե բոլոր ոլորտներում՝ բացառությամբ առևտրի, արդյունաբերության և շինարարության ոլորտների:

Հատկապես բարձր աճի տեմպեր են արձանագրվել սպառողական (ներառյալ՝ հիփոթեք), ֆինանսական հատվածի և գյուղատնտեսության վարկերում՝ համապատասխանաբար 76.0%, 28.0% և 6.4%: Վարկային ներդրումներում առավել մեծ տեսակարար կշիռ ունեն ֆինանսական հատվածի, գյուղատնտեսության ոլորտի և սպառողական վարկերը՝ համապատասխանաբար 40.6%, 20.4% և 11.4%:

Վարկային կազմակերպությունների չաշխատող («հսկվող», «ոչ ստանդարտ» և «կասկածելի» դասերի) ակտիվների տեսակարար կշիռը տարվա ընթացքում աճել է 1.1 տոկոսային կետով և տարեվերջին կազմել 6.2%: Չաշխատող ակտիվների տեսակարար կշիռն ավելի մեծ է սպառողական, գյուղատնտեսության և առևտրային վարկերում՝ համապատասխանաբար 18.0%, 13.1% և 10.2%:

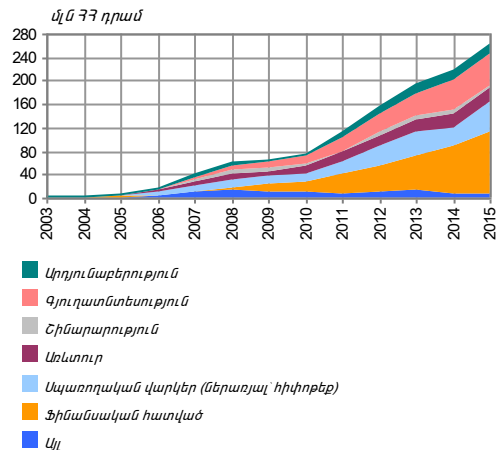
Վարկային կազմակերպությունների ընդհանուր ակտիվների կառուցվածքում զգալի փոփոխություններ են արձանագրվել բանկերի նկատմամբ պահանջների, իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկերի մասով. բանկերի նկատմամբ պահանջների և իրավաբանական անձանց տրամադրված վարկերի տեսակարար կշիռն աճել է համապատասխանաբար 3.3 և 1.8 տոկոսային կետով, իսկ ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկերի տեսակարար կշիռը՝ նվազել 4.9 տոկոսային կետով:

Վարկային կազմակերպությունների ֆինանսական արդյունքները

Վարկային կազմակերպությունների վերահսկողական հաշվետվությունների հիման վրա հաշվարկված զուտ շահույթի մեծությունը 2015 թվականին կազմել է 10.3 մլրդ դրամ. ընդ որում շահույթով են աշխատել 24, իսկ վնասով՝ 8 վարկային կազմա-

Գրաֆիկ 26.

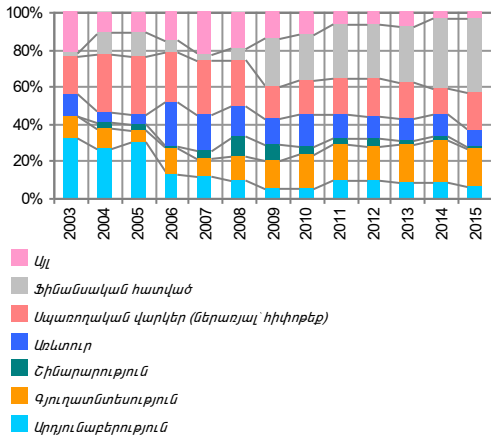
Վարկային կազմակերպությունների վարկային ներդրումների փոփոխությունը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 27.

Վարկային կազմակերպությունների վարկային ներդրումների կառուցվածքը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

կերպություններ: Շահույթով աշխատած վարկային կազմակերպությունների ընդհանուր զուտ շահույթի մեծությունը կազմել է 11.3 մլրդ դրամ:

Վարկային կազմակերպությունների հաշվետու տարվա շահութաբերությունն ըստ ակտիվների (RoA) կազմել է 3.6%, իսկ ըստ կապիտալի (RoE)՝ 10.3%:

2015 թվականին վարկային կազմակերպությունների զուտ շահույթը՝ հաշվարկված ըստ ՖՀՄՍ-ի¹⁴, կազմել է 10.2 մլրդ դրամ, շահութաբերությունն ըստ ակտիվների (RoA)՝ 3.4%, իսկ ըստ կապիտալի (RoE)՝ 7.5%:

Վարկային կազմակերպությունների տոկոսային եկամուտներն ավելացել են 16.4%-ով: Ընդհանուր տոկոսային եկամուտների կազմում տնտեսությանը տրամադրված վարկերի տեսակարար կշիռը նվազել է 5.2%-ով՝ կազմելով 70.3%:

Ոչ տոկոսային եկամուտներն աճել են 43.6%-ով՝ հիմնականում պայմանավորված այլ, ոչ տոկոսային եկամուտների աճով: Վերջիններիս տեսակարար կշիռը ընդհանուր ոչ տոկոսային եկամուտներում աճել է 14.6 տոկոսային կետով և կազմել 23.3%:

Տոկոսային ծախսերն ավելացել են 10.1%-ով՝ հիմնականում պայմանավորված առևտրային բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրաված միջոցների դիմաց վճարված տոկոսային ծախսերի և ժամկետային փոխառությունների դիմաց վճարվելիք տոկոսների աճով: Տոկոսային ծախսերում մեծ տեսակարար կշիռ ունեն առևտրային բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրաված միջոցների դիմաց վճարվելիք տոկոսների և ժամկետային փոխառությունների դիմաց վճարվելիք տոկոսների տեսակարար կշիռները՝ համապատասխանաբար 44.9% և 32.8% (նախորդ տարի՝ 45.2% և 28.6%):

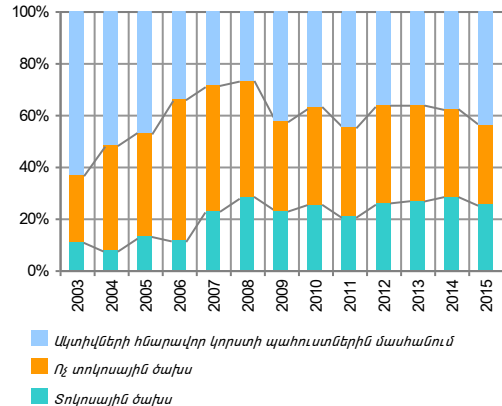
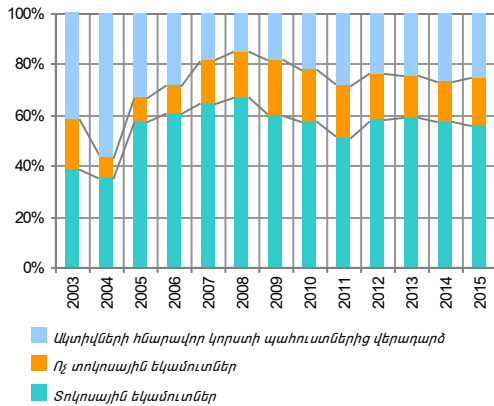
Ոչ տոկոսային ծախսերն ավելացել են 11.1%-ով՝ հիմնականում պայմանավորված հաշվարկված աշխատավարձի և դրան հավասարեցված այլ վճարումների և այլ ոչ տոկոսային ծախսերի աճով: Ոչ տոկոսային ծախսերում մեծ տեսակարար կշիռ

¹⁴ ԿԲ ներկայացվող հաշվետվությունների և ՖՀՄՍ համաձայն հաշվարկված շահույթի մեծությունների խոշոր տարբերության հիմնական պատճառը ստանդարտ ակտիվների գծով 1%-ի չափով ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստներին հատկացումների կատարելն է, քանի որ կազմակերպություններն այդչափով ծախս են ծանաչում:

ունեն հաշվարկված աշխատավարձի և դրան հավասարեցված այլ վճարումների ու այլ ոչ տոկոսային ծախսերի տեսակարար կշիռները՝ համապատասխանաբար 53.4% և 17.2% (նախորդ տարի՝ 58.7% և 10.9%):

Գրաֆիկ 28.

Վարկային կազմակերպությունների եկամուտների և ծախսերի կառուցվածքը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

ՀՀ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՇՈՒԿԱ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

ՀՀ տարածքում գործող ապահովագրական ընկերություններ

31.12.2015 թ. դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում ապահովագրական գործունեության լիցենզիա են ունեցել 8 ապահովագրական ընկերություններ՝ 26 մասնաճյուղերով¹⁵։ Բոլոր ապահովագրական ընկերություններն իրականացրել են ոչ կյանքի ապահովագրություն։

Ապահովագրական ընկերությունների ակտիվությունը բնութագրող ապահովագրավճարներ/ՅՆԱ ցուցանիշը 31.12.2015 թվականին կազմել է 0.62%՝ 31.12.2014 թ. համեմատ նվազելով 0.03 տոկոսային կետով¹⁶։ Բնակչության մեկ շնչին բաժին ընկնող ապահովագրավճարների մեծությունը 2015 թվականին կազմել է 10,5 հազար դրամ (2014 թվականին՝ 10,0 հազար դրամ)։

Կենտրոնացվածությունը ՀՀ ապահովագրական համակարգում

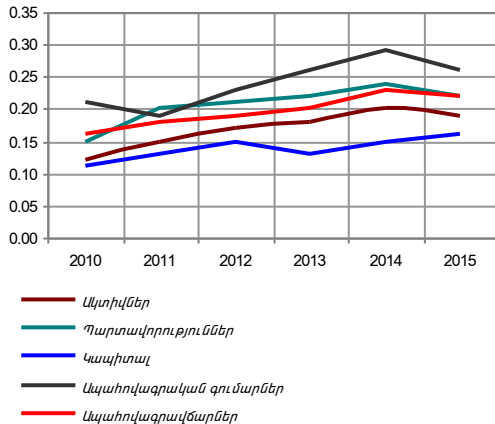
Ապահովագրական համակարգի կենտրոնացվածությունը բնութագրող Հերֆինդալ-Հիրշմանի գործակիցն ըստ հիմնական ցուցանիշների 2015 թվականին ունեցել է նվազման միտում՝ բացառությամբ կապիտալի։

Աղյուսակ 14. Կենտրոնացվածության Հերֆինդալ-Հիրշմանի գործակիցը

	31.12.13	31.12.14	31.12.15
Ակտիվներ	0.18	0.20	0.19
Պարտավորություններ	0.22	0.24	0.22
Կապիտալ	0.13	0.15	0.16
Ապահովագրական գումարներ	0.26	0.29	0.26
Ապահովագրավճարներ	0.20	0.23	0.22

Գրաֆիկ 29.

Հիմնական ցուցանիշների կենտրոնացվածության Հերֆինդալ-Հիրշմանի գործակիցը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ։

¹⁵ 31.12.2015 թ. ամփոփված են փաստացի գործող և հաշվետու 7 ապահովագրական ընկերությունների ցուցանիշները, քանի որ 1 ընկերություն, ունենալով ապահովագրական գործունեության լիցենզիա, գործունեություն չի իրականացնում։

¹⁶ 2014 թ. տվյալներով՝ զարգացած արդյունաբերական երկրներում ոչ կյանքի ապահովագրության գծով «Ապահովագրավճարներ/ՅՆԱ» ցուցանիշը միջինում կազմել է 3.51%, զարգացող երկրներում՝ 1.35% (աղբյուրը՝ Swiss Re, Sigma No 4/2015, մայիս 2015)։

Աղյուսակ 15. Ապահովագրական համակարգի կենտրոնացվածության մակարդակը (%)

	31.12.13	31.12.14	31.12.15
Ակտիվներ			
ԿԳ 2 (խոշորագույն երկու ընկերությունների ակտիվների տեսակարար կշիռն ընդհանուր համակարգի ակտիվներում)	50	55	53
ԿԳ 5 (խոշորագույն հինգ ընկերությունների ակտիվների տեսակարար կշիռն ընդհանուր համակարգի ակտիվներում)	85	87	86
Պարտավորություններ			
ԿԳ 2	58	64	60
ԿԳ 5	93	96	94
Կապիտալ			
ԿԳ 2	32	41	44
ԿԳ 5	73	83	83
Ապահովագրական գումարներ			
ԿԳ 2	66	71	68
ԿԳ 5	94	94	95
Ապահովագրավճարներ			
ԿԳ 2	52	60	59
ԿԳ 5	91	94	94

Ապահովագրական ընկերությունների միջև բեռնացվածությունը նախորդ տարվա համեմատ նվազել է: Աղյուսակ 15-ում ներկայացված բոլոր ցուցանիշների կենտրոնացվածության մակարդակը նվազել է՝ բացառությամբ կապիտալի և խոշորագույն հինգ ընկերությունների (ԿԳ 5) ապահովագրական գումարների:

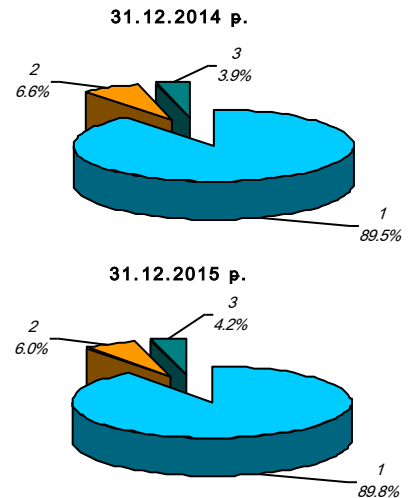
ԱՊԱՅՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԿԱՊԻՏԱԼ

Ապահովագրական համակարգի ընդհանուր կապիտալը 2015 թվականին աճել է 6.5%-ով՝ կազմելով 16.8 մլրդ դրամ: Կանոնադրական կապիտալն աճել է 6.8%-ով՝ կազմելով 15.1 մլրդ դրամ:

Տարվա ընթացքում կանոնադրական կապիտալի համալրում են իրականացրել 2 ապահովագրական ընկերություններ 956 մլն դրամի չափով:

Գրաֆիկ 30.

Ապահովագրական համակարգի ընդհանուր կապիտալի կառուցվածքը

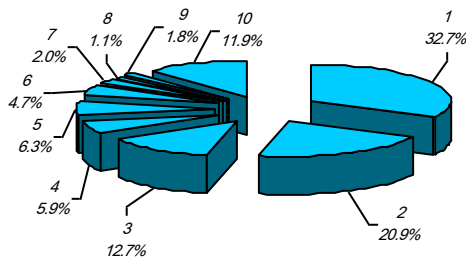
1. Կանոնադրական կապիտալ,
2. Ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների չբաշխված շահույթ,
3. Ընդհանուր կապիտալի այլ տարրեր

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

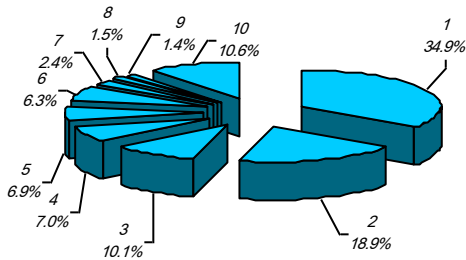
Գրաֆիկ 31.

Ապահովագրական ընկերությունների ակտիվների կառուցվածքը

31.12.2014 թ.

31.12.2015 թ.

1. Ավանդներ բանկերում, 2. Պետական և ոչ պետական արժեթղթեր (այդ թվում՝ ռեպո համաձայնագրով վաճառված արժեթղթեր), 3. Ստացվելիք գումարներ ուղղակի ապահովագրության գծով, 4. Հիմնական միջոցներ, 5. Վերաապահովագրողի բաժինն ապահովագրական պահուստներում, 6. Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր և ապահովագրության գծով կանխավճարներ, 7. Կանխիկ դրամական միջոցներ և բանկային հաշիվներ, 8. Տրամադրված փոխառություններ, 9. Սուբոդաջիայի հետևանքով առաջացած պահանջներ, 10. Այլ ակտիվներ

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Ապահովագրական համակարգի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշում հաշվարկվող ռիսկով կշռված ակտիվների և վճարունակության պահանջվող մեծության տեսակարար կշիռները 2015 թ. տարեվերջին կազմել են համապատասխանաբար 37.0% և 63.0%: Ապահովագրական ընկերությունների կապիտալի համարժեքության նորմատիվը կազմել է 185.2% (պահանջվող նվազագույն սահմանաչափը՝ 100.0%):

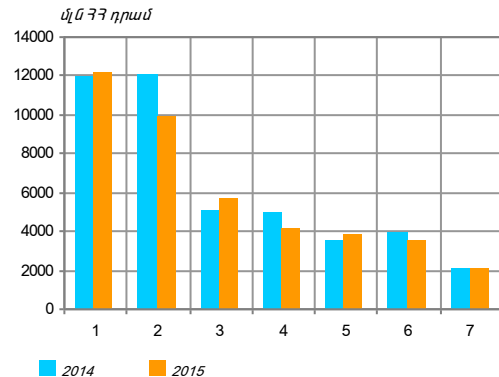
31.12.2015 թ. դրությամբ ապահովագրական ընկերությունների կանոնադրական կապիտալում ոչ ռեզիդենտների փայամասնակցության տեսակարար կշիռը կազմել է 50.0%: Ոչ ռեզիդենտների փայամասնակցությամբ 3 ապահովագրական ընկերություններից 1-ում ոչ ռեզիդենտների մասնակցությունը կազմել է 100%:

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԱՎՏԻՎՆԵՐ

Ապահովագրական ընկերությունների ակտիվները հաշվետու տարում նվազել են 5.2%-ով (2.3 մլրդ դրամով) և 31.12.2015 թ. դրությամբ կազմել 41.1 մլրդ դրամ:

Գրաֆիկ 32.

Ապահովագրական ընկերությունների ակտիվների շարժը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Հիմնականում նվազել են ռեպո համաձայնագրով վաճառված արժեթղթերը 3.3 մլրդ դրամով կամ 67.9%-ով, և ուղղակի ապահովագրության գծով ստացվելիք գումարները՝ 1.4 մլրդ դրամով կամ 24.6%-ով:

Ընթացիկ տարում ավանդները բանկերում ավելացել են 1.1%-ով՝ կազմելով 14.4 մլրդ դրամ: Տարեվերջի դրությամբ ապահովագրական համակարգի ակտիվների մեջ մեծ տեսակարար կշիռ են կազմել ավանդները բանկերում (34.9%), պետական արժեթղթերը (14.6%) և ապահովադիրներից ստացվելիք գումարներն ուղղակի ապահովագրության գծով (10.1%): Ավանդների 89.7%-ը բաժին է ընկել ռեզիդենտ բանկերում ներդրված ընթացիկ ավանդներին, իսկ 10.3%-ը՝ ռեզիդենտ բանկերում ներդրված ոչ ընթացիկ ավանդներին:

Ապահովագրական ընկերությունների ակտիվների միջին ժամկետայնությունը կազմում է 1 տարի: Մասնավորապես՝ ակտիվների հիմնական կշիռ կազմող ավանդների միջին ժամկետայնությունը կազմում է 6 ամիս, պետական արժեթղթերի միջին ժամկետայնությունը՝ 3 տարի:

Ապահովագրական ընկերությունների ներդրումները հիմնականում տեղաբաշխված են ՀՀ դրամով: 31.12.2015 թ. արտարժույթային ակտիվները կազմել են ընդհանուր ակտիվների 9.8%-ը կամ 4.0 մլրդ դրամ: Արտարժույթային ակտիվները հիմնականում հանդիսացել են ՀՀ բանկերում ընթացիկ և ոչ ընթացիկ ավանդներ՝ 2015 թ. տարեվերջին կազմելով 3.8 մլրդ դրամ կամ ընդհանուր ավանդների 26.5%-ը:

Ապահովագրական համակարգի ակտիվները հիմնականում տեղաբաշխված են բարձր իրացվելի ակտիվներում՝ վկայելով, որ ապահովագրական ընկերություններն իրացվելիության խնդիր չունեն: Ընդ որում՝ 2015 թվականին ապահովագրական ընկերությունների կողմից իրացվելիության նորմատիվի խախտում չի արձանագրվել:

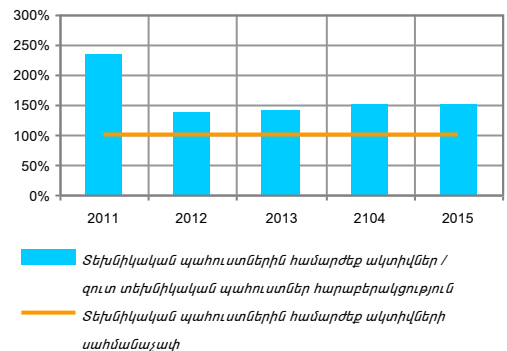
Տեխնիկական պահուստներին համարժեք ակտիվներ

Տեխնիկական պահուստներին համարժեք ակտիվները 31.12.2015 թ. դրությամբ գերազանցել են զուտ տեխնիկական պահուստների¹⁷ մեծությունը 49.4%-ով:

¹⁷ Ձուտ տեխնիկական պահուստները նվազեցված են վերաապահովագրողների մասնաբաժնով տեխնիկական պահուստներում:

Գրաֆիկ 33.

Ապահովագրական ընկերությունների տեխնիկական պահուստներին համարժեք ակտիվների չարժը

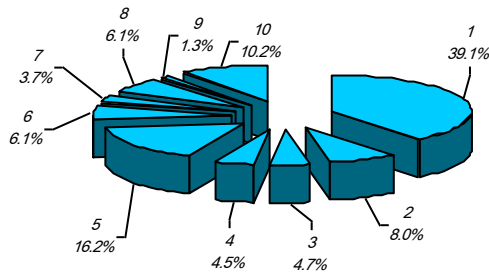
Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

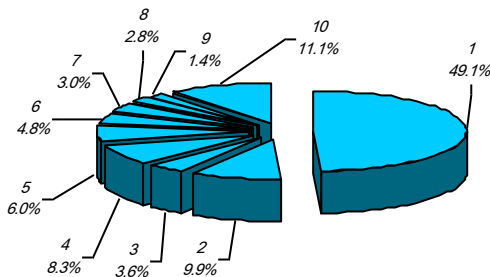
Գրաֆիկ 34.

Ապահովագրական ընկերությունների պարտավորությունների կառուցվածքը

31.12.2014 թ.

31.12.2015 թ.

1. Չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստ,
2. Ներկայացված՝ դեռևս չկարգավորված պահանջների պահուստ,
3. Տեղի ունեցած՝ դեռևս չկարգավորված պահանջների պահուստ,
4. Այլ տեխնիկական պահուստներ,
5. Ռեպո համաձայնագրեր,
6. Վերաապահովագրողներին փոխանցվելիք ապահովագրավճարներ,
7. Ստացված կանխավճարներ ապահովագրության գծով,
8. Ներգրավված փոխառություններ և վարկեր,
9. Վճարվելիք գումարներ միջնորդներին,
10. Այլ պարտավորություններ

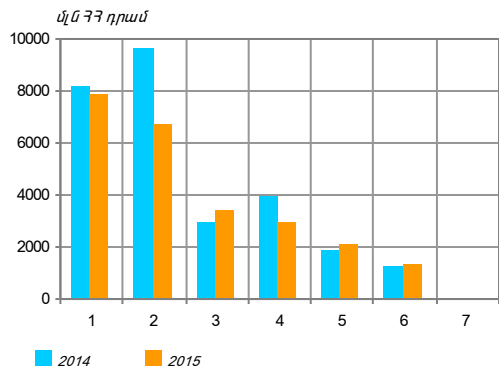
Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Ապահովագրական ընկերությունների պարտավորությունները 2015 թվականին նվազել են 12.0%-ով՝ տարեվերջին կազմելով 24.3 մլրդ դրամ: Հիմնականում նվազել են ռեպո համաձայնագրերը՝ 3.0 մլրդ դրամով կամ 67.5%-ով և ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված փոխառությունները՝ 1.0 մլրդ դրամով կամ 59.2%-ով:

31.12.2015 թ. դրությամբ պարտավորությունների կազմում մեծ տեսակարար կշիռ են ունեցել տեխնիկական պահուստները (71.0% կամ 17.3 մլրդ դրամ) և ռեպո համաձայնագրերը (6.0% կամ 1.5 մլրդ դրամ): Ընթացիկ տարում տեխնիկական պահուստներն ավելացել են 10.7%-ով: Տեխնիկական պահուստների գերակշիռ մասը (69.2% կամ 12.0 մլրդ դրամ) կազմում են չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստները (ՉԱՊ):

Գրաֆիկ 35.

Ապահովագրական ընկերությունների պարտավորությունների չարժ

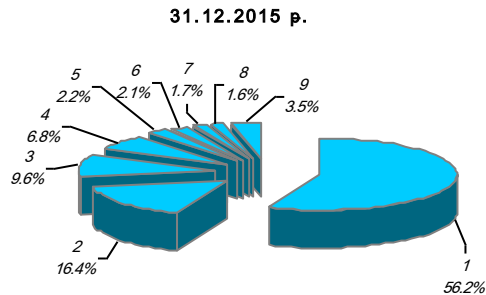
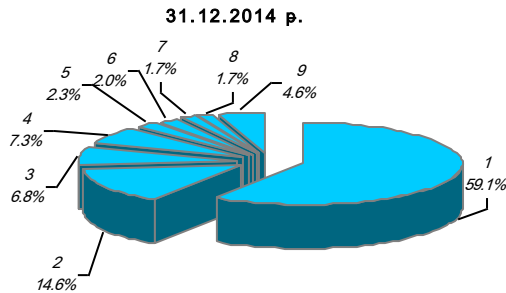

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ

Գրաֆիկ 36.

Ապահովագրական համակարգի հաշվեգրված ապահովագրավճարների կառուցվածքը

1. Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն (ԱԴՊԱ), 2. Առողջության, 3. Հիդրոէլեկտրական էներգիայի և բնական աղբյուրների, 4. Ցամաքային տրանսպորտի, 5. Փոխադրվող զույգի (բեռների), 6. Ընդհանուր պատասխանատվության, 7. Աջակցության, 8. Դժբախտ պատահարներից, 9. Ապահովագրության այլ դասեր

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Ապահովագրական ընկերությունների վերահսկողական հաշվետվությունների հիման վրա հաշվարկված զուտ շահույթի մեծությունը 2015 թվականին կազմել է 1.4 մլրդ դրամ: Ապահովագրական ընկերությունների շահութաբերությունն ըստ ակտիվների կազմել է 3.3%, շահութաբերությունն ըստ կապիտալի՝ 8.6%: Հարկ է նշել, որ հինգ ապահովագրական ընկերություններ աշխատել են շահույթով, երկուսը՝ վնասով. ընդ որում՝ շահույթով աշխատած ընկերությունների շահույթը կազմել է 2.1 մլրդ դրամ, իսկ վնասով աշխատածների վնասը՝ 688.0 մլն դրամ:

ՖՀՄՍ համաձայն՝ ապահովագրական ընկերությունների զուտ շահույթը 2015 թվականին կազմել է 2.6 մլրդ դրամ, շահութաբերությունն ըստ ակտիվների՝ 6.3%, շահութաբերությունն ըստ կապիտալի՝ 15.1%:

2015 թվականին ապահովագրական ընկերությունների կողմից հաշվեգրված ապահովագրավճարների մեծությունը կազմել է 31.4 մլրդ դրամ (2014 թվականին՝ 30.1 մլրդ դրամ): Հաշվեգրված ապահովագրավճարների 56.2%-ը բաժին է ընկել ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրությանը, իսկ 16.4%-ը՝ առողջության ապահովագրությանը:

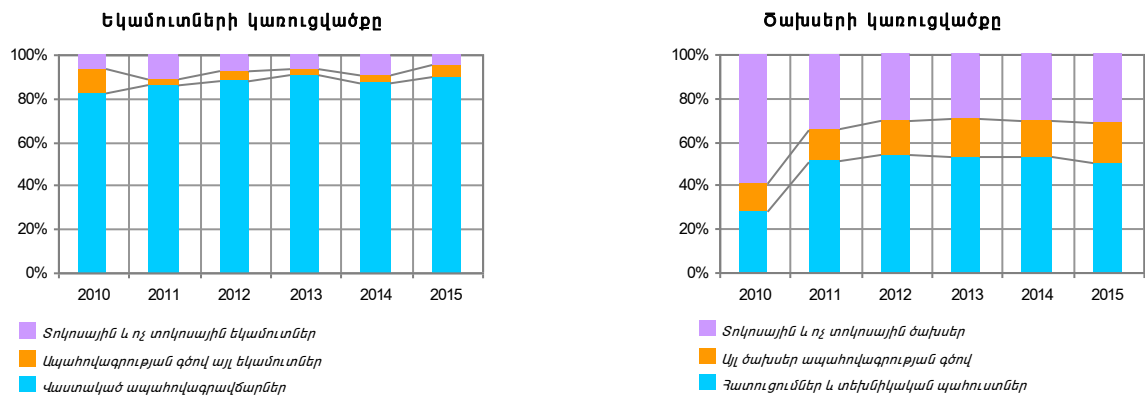
Տարվա ընթացքում հաշվեգրված ապահովագրավճարների աճ է գրանցվել հիմնականում հրդեհից ու բնական աղետներից և առողջության ապահովագրության դասերի գծով համապատասխանաբար 967.2 մլն դրամով կամ 47.1%-ով և 759.7 մլն դրամով կամ 17.3%-ով: Կրճատվել է օդանավների (նաև՝ բեռնափոխադրող) օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրության դասի գծով հաշվեգրված ապահովագրավճարների մեծությունը 314.2 մլն դրամով կամ 90.4%-ով:

Ապահովագրական ընկերությունների կողմից հաշվեգրված հատուցումների մեծությունը 2015 թ. կազմել է 13.6 մլրդ դրամ (2014 թվականին՝ 22.1 մլրդ դրամ): Հաշվեգրված ապահովագրական հատուցումների 62.8%-ը բաժին է ընկել ավտոտրանս-

պորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրությանը, իսկ 24.0%-ը՝ առողջության ապահովագրությանը:

Ապահովագրական ընկերությունների եկամուտների կառուցվածքում մեծ կշիռ են կազմել վաստակած ապահովագրավճարները՝ 90.3%: Տոկոսային և ոչ տոկոսային եկամուտները կազմել են ընդհանուր եկամուտների 5.0%-ը: Ապահովագրության գծով այլ եկամուտները կազմել են ընդհանուր եկամուտների 4.7%-ը: Ապահովագրության գծով այլ եկամուտների գերակշիռ մասը սուբրոգացիայի հետևանքով առաջացած պահանջներն են: Ծախսերի կառուցվածքում մեծ կշիռ են կազմել ապահովագրական հատուցումները և զուտ տեխնիկական պահուստները՝ 50.4%: Տոկոսային և ոչ տոկոսային ծախսերը կազմել են ընդհանուր ծախսերի 30.9%-ը: Ապահովագրության գծով այլ ծախսերը կազմել են ընդհանուր ծախսերի 18.7%-ը: Ապահովագրության գծով այլ ծախսերի գերակշիռ մասն ապահովագրական գործակալներին տրվող միջնորդավճարների գծով զուտ ծախսերն են:

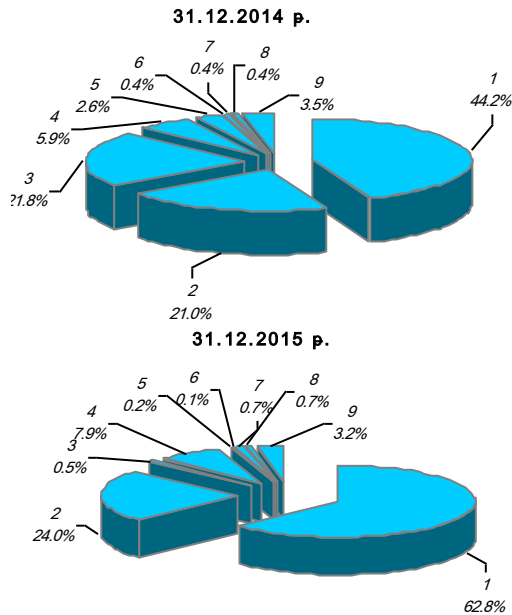
Գրաֆիկ 37.
Ապահովագրական համակարգի եկամուտների և ծախսերի կառուցվածքը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 38.

Ապահովագրական համակարգի հաշվեգրված հատուցումների կառուցվածքը

1. Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն (ԱՊՊԱ), 2. Առողջության,
3. Հրդեհից և բնական աղետներից, 4. Ցամաքային տրանսպորտի, 5. Փոխադրվող գույքի (բեռների),
6. Ընդհանուր պատասխանատվության, 7. Աջակցության,
8. Դժբախտ պատահարներից, 9. Ապահովագրության այլ դասեր

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Ապահովագրական ընկերությունների տոկոսային եկամուտների մեծությունը կազմել է 3.0 մլրդ դրամ: Տոկոսային եկամուտների 58.4%-ը (կամ 1.8 մլրդ դրամ) բաժին է ընկել բանկերում ներդրված ընթացիկ ավանդների և բանկերին տրամադրված ընթացիկ փոխառությունների գծով տոկոսային եկամուտներին: Տոկոսային եկամուտների 32.3%-ը (կամ 1.0 մլրդ դրամ) բաժին է ընկել ընթացիկ և ոչ ընթացիկ արժեթղթերի գծով տոկոսային եկամուտներին: Տարվա ընթացքում ապահովագրական ընկերությունների ոչ տոկոսային ծախսերի մեծությունը կազմել է 7.6 մլրդ դրամ: Ոչ տոկոսային ծախսերի 53.2%-ը (կամ 4.1 մլրդ դրամ) բաժին է ընկել ապահովագրական ընկերությունների անձնակազմի գծով ծախսերին:

Ապահովագրական համակարգի վնասաբերության ցուցանիշի¹⁸ մեծությունը կազմել է 48.9%՝ նախորդ տարվա համեմատ նվազելով 4.8 տոկոսային կետով, իսկ ծախսատարության ցուցանիշը¹⁹ նախորդ տարվա համեմատ աճել է 0.4 տոկոսային կետով և տարեվերջի դրությամբ կազմել 29.8%:

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳՈՐԾՈՂ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԵՐ ԵՎ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԳՈՒՄԱՐՆԵՐ

Հաշվետու տարվա վերջի դրությամբ գործող ապահովագրության պայմանագրերի քանակը կազմել է 591.9 հազար, ինչը 0.5%-ով պակաս է 31.12.2014 թ. դրությամբ գործող ապահովագրության պայմանագրերի քանակից: 2015 թ. տարեվերջին, 2014 թ. տարեվերջի համեմատ, պայմանագրերի քանակի կրճատում է գրանցվել հիմնականում դժբախտ պատահարներից ապահովագրության գծով՝ 27.3%-ով (35.6 հզ-ով): Ցամաքային տրանսպորտի ապահովագրության պայմանագրերն ավելացել են 95.5%-ով (10.3 հզ-ով): Ավտոտրանսպորտային

¹⁸ Կնասաբերության ցուցանիշը հաշվարկվել է հետևյալ բանաձևով՝ (զուտ հաշվեգրված հատուցումներ + զուտ հատկացումներ տեխնիկական պահուստներին (բացառությամբ ՀԱՊ) + այլ գործառնական ծախսեր ապահովագրության գծով) / (զուտ վաստակած ապահովագրավճարներ - դադարեցված պայմանագրերի գծով հետվերադարձվող գումարներ):

¹⁹ Ծախսատարության ցուցանիշը հաշվարկվել է հետևյալ բանաձևով՝ ոչ տոկոսային ծախսեր / (զուտ վաստակած ապահովագրավճարներ - դադարեցված պայմանագրերի գծով հետվերադարձվող գումարներ):

միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրության (ԱՊՊԱ) պայմանագրերն աճել են 2.9%-ով (11.1 հզ-ով) և կազմել 401.4 հզ.:

Աճել են նաև հրդեհից և բնական աղետներից ապահովագրության պայմանագրերը 19.4%-ով (3.6 հզ-ով):

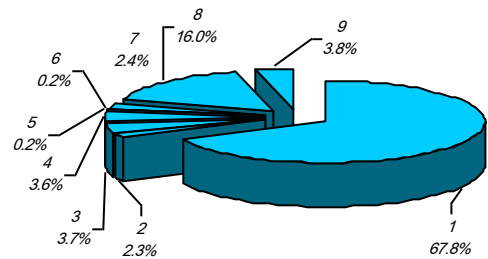
Ապահովագրական գումարները 2015 թվականի վերջի դրությամբ կազմել են 9.5 տրլն դրամ, ինչը 0.9%-ով պակաս է 31.12.2014 թ. դրությամբ առկա համապատասխան ցուցանիշից: Ապահովագրական գումարների նվազումը հիմնականում պայմանավորված է տարեվերջին օդանավերի (նաև՝ բեռնափոխադրող) օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն գումարների նվազմամբ 1.1 տրլն դրամով: Միևնույն ժամանակ աճել են օդանավերի ապահովագրության ապահովագրական գումարները 462.4 մլրդ դրամով և հրդեհից ու բնական աղետներից ապահովագրության գումարները՝ 460.1 մլրդ դրամով:

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՍՏԱՆԶՆԱԾ ՌԻՍԿԵՐԻ ՎԵՐԱԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

2015 թ. վերջի դրությամբ վերաապահովագրական գումարների մեծությունը կազմել է 3.0 տրլն դրամ կամ ապահովագրական ընկերությունների ստանձնած ռիսկերի 31.8%-ը: 2015 թվականին վերաապահովագրողներին փոխանցվող ապահովագրավճարների մեծությունը կազմել է 3.9 մլրդ դրամ կամ ապահովագրավճարների 12.5%-ը, իսկ վերաապահովագրողներից ստացվող գումարների մեծությունն ապահովագրական հատուցումների գծով կազմել է 892.7 մլն դրամ կամ հաշվետու տարվա ընթացքում հաշվեգրված ապահովագրական հատուցումների 6.6%-ը:

Գրաֆիկ 39.

31.12.2015 թ. դրությամբ գործող ապահովագրության պայմանագրերի կառուցվածքը

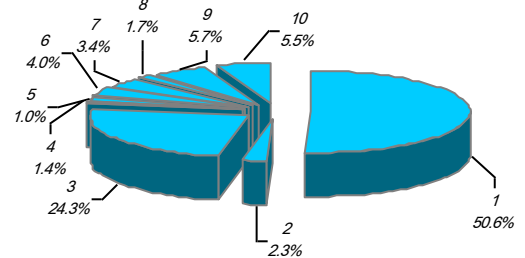

1. Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն (ԱՊՊԱ), 2. Առողջության, 3. Հրդեհից և բնական աղետներից, 4. Ցամաքային տրանսպորտի, 5. Փոխադրվող գույքի (բեռների), 6. Ընդհանուր պատասխանատվության, 7. Աջակցության, 8. Դժբախտ պատահարներից, 9. Ապահովագրության այլ դասեր

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 40.

31.12.2015 թ. դրությամբ գործող ապահովագրության պայմանագրերով նախատեսված ապահովագրական գումարների կառուցվածքը

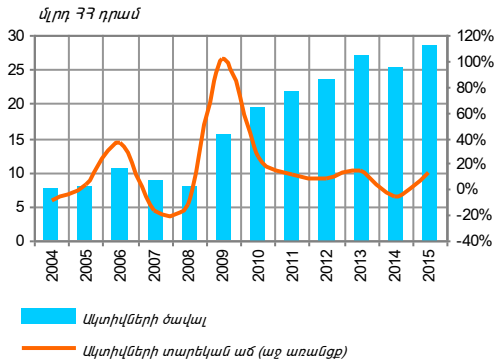
1. Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն (ԱՊՊԱ), 2. Առողջության, 3. Հրդեհից և բնական աղետներից, 4. Ցամաքային տրանսպորտի, 5. Փոխադրվող գույքի (բեռների), 6. Ընդհանուր պատասխանատվության, 7. Աջակցության, 8. Դժբախտ պատահարներից, 9. Օդանավերի և օդանավերի օգտագործումից բխող պատասխանատվության, 10. Ապահովագրության այլ դասեր

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՇՈՒԿԱՅԻ ՄԱՍՆԱԿԻՑՆԵՐ

Գրաֆիկ 41.

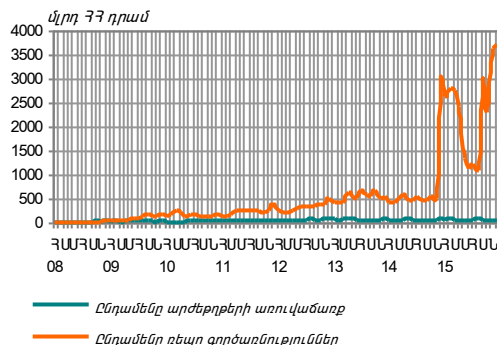
Ներդրումային ընկերությունների ակտիվների ծավալը և աճի տեմպը 2004-2015 թթ.

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 42.

2008-2015 թթ. ներդրումային ընկերությունների կողմից իրականացված արժեթղթերի առուվաճառքի և ռեպո գործառնությունների ծավալները

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

31.12.2015 թ. դրությամբ ՀՀ արժեթղթերի շուկայում ներդրումային ծառայություններ են մատուցել 21 ՀՀ առևտրային բանկեր և 8 ներդրումային ընկերություններ:

2015 թվականի վերջի դրությամբ ՀՀ ֆինանսական շուկայում գրանցված էին մասնաճյուղային ակտիվների կառավարիչներ, որոնցից երկուսն ունեն պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդի, մեկը՝ կամավոր կենսաթոշակային և ներդրումային ֆոնդի, իսկ մեկը՝ միայն ներդրումային ֆոնդի կառավարման իրավունք: ՀՀ ԿԲ կողմից կորպորատիվ ֆոնդի կարգավիճակով գրանցվել են մասնաճյուղային ֆոնդեր:

Տարվա ընթացքում ներդրումային ընկերությունների ակտիվների և պարտավորությունների կենտրոնացվածության մակարդակը ցուցաբերել է աճի, իսկ կապիտալի մասով՝ նվազման միտում:

Աղյուսակ 16. Կենտրոնացվածության Հերֆինդալ-Հիրշմանի գործակիցը

Ցուցանիշներ	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2015
Ընդհանուր ակտիվներ	0.19	0.20	0.21
Ընդհանուր պարտավորություններ	0.19	0.21	0.22
Ընդհանուր կապիտալ	0.19	0.19	0.18

Ներդրումային ընկերությունների ակտիվները նախորդ տարվա համեմատ ավելացել են 12.8%-ով՝ կազմելով 28.7 մլրդ դրամ: Ընդհանուր կապիտալը նվազել է 16.2%-ով՝ տարեվերջին կազմելով 4.1 մլրդ դրամ: 2015 թվականին ներդրումային ընկերությունների զուտ շահույթը կազմել է 164 մլն դրամ, ընդ որում՝ շահույթ են ապահովել ընկերություններից չորսը, իսկ մյուս չորսը տարին ավարտել են վնասով:

ՀՀ արժեթղթերի շուկայում ներդրումային գործունեության շրջանակներում իրականացված գործառնությունների ընդհանուր ծավալը (ներառյալ ռեպո գործառնությունները՝ առանց ՀՀ ԿԲ հետ գործառնությունների) նվազել է 6.8%-ով և կազմել 3 տրլն 123 մլրդ դրամ:

ՀՀ արժեթղթերի շուկայում իրականացված ռեպո գործառնությունների ծավալը²⁰ (առանց ՀՀ ԿԲ հետ իրականացված գործառնությունների) կազմել է արժեթղթերի շուկայի ընդհանուր շրջանառության 79.5%-ը: Նախորդ տարվա համեմատ ռեպո գործառնությունների ծավալը նվազել է 11.0%-ով և կազմել 2 տրլն 483 մլրդ դրամ: Տարվա ընթացքում ՀՀ ԿԲ հետ ռեպո գործառնությունների ծավալն աճել է:

Կնքված գրեթե բոլոր ռեպո գործառնությունների 99.9%-ը կազմել են պետական արժեթղթերով կատարված գործարքները: Ընդ որում, մեծ մասը՝ 63.0%-ը, շարունակել են կազմել պետական միջնաժամկետ պարտատոմսերը, 34.4%-ը՝ երկարաժամկետ պարտատոմսերը և 2.6%-ը՝ կարճաժամկետ պարտատոմսերը:

Արժեթղթերի շուկայում ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց կողմից իրականացված արժեթղթերի առուվաճառքի գործառնությունների մեջ ևս գերակշռել են պետական արժեթղթերով իրականացվող գործառնությունները՝ կազմելով 457.8 մլրդ դրամ կամ ընդհանուր շրջանառության 71.6%-ը:

Նախորդ տարվա համեմատ՝ կորպորատիվ պարտատոմսերի առուվաճառքի գործառնությունների ծավալը նվազել է 78.7 մլրդ դրամով և կազմել է 20.6 մլրդ դրամ կամ ընդհանուր շրջանառության 3.2%-ը: Բաժնետոմսերով իրականացված գործառնությունների ծավալն աճել է 27.1%-ով (34.4 մլրդ դրամով)՝ կազմելով 161.3 մլրդ դրամ կամ արժեթղթերի առուվաճառքի գործառնությունների ընդհանուր ծավալի 25.2%-ը:

Ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց կողմից իրականացված արժեթղթերի առուվաճառքի ընդհանուր գործառնություններում բորսայական առուվաճառքի տեսակարար կշիռը կազմել է 5.2%:

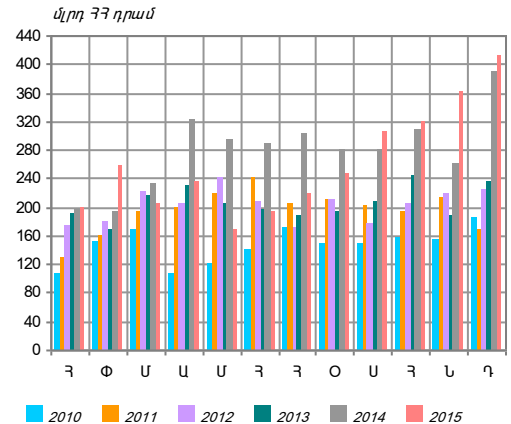
2015 թվականին կարգավորվող շուկայում արժեթղթերով իրականացված գործառնությունների ծավալը նվազել է 54.9%-ով (40.4 մլրդ դրամով) և կազմել 33.1 մլրդ դրամ:²¹

²⁰ Ռեպո գործառնություններում ներառված են երկարաժամկետ գործարքները:

²¹ Տեղեկատվության աղբյուր՝ կարգավորվող շուկայի կողմից ԿԲ ներկայացվող հաշվետվություններ:

Գրաֆիկ 43.

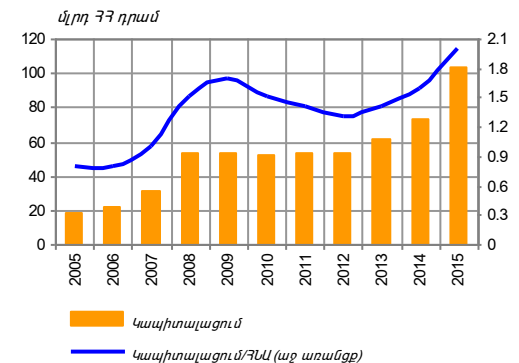
Ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց կողմից իրականացված արժեթղթերով գործառնությունների ծավալները (առանց Կենտրոնական բանկի գործառնությունների) 2008-2015 թթ.

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 44.

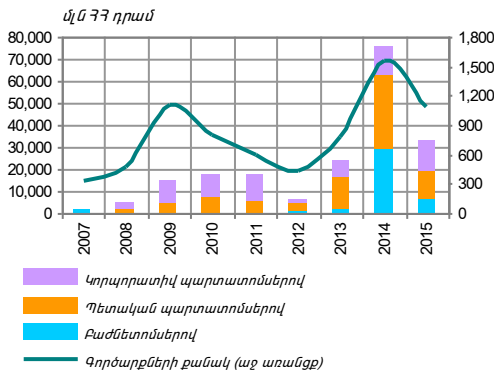
ՀՀ արժեթղթերի շուկայի կապիտալացման և կապիտալացում/ԳՆԱ ցուցանիշը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 45.

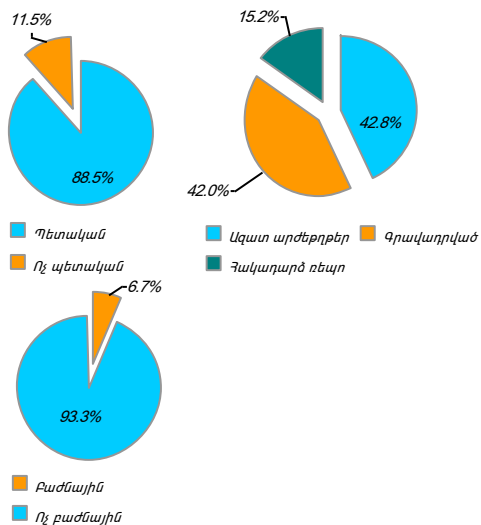
Կարգավորվող շուկայում իրականացված գործառնությունների կառուցվածքը 2005-2015 թթ.

Աղբյուրը՝ 77 կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 46.

Ներդրումային ծառայություն մատուցող անձանց արժեթղթերի փաթեթի կառուցվածքը 31.12.2015 թ. դրությամբ

Աղբյուրը՝ 77 կենտրոնական բանկ:

Կարգավորվող շուկայում պետական պարտատոմսերով առուվաճառքի գործառնությունները կազմել են ընդհանուր շրջանառության 36.5%-ը, կորպորատիվ արժեթղթերի առուվաճառքի գործառնությունները՝ 43.0%-ը, իսկ բաժնային արժեթղթերի առուվաճառքի գործառնությունները՝ 20.5%-ը:

31.12.2015 թ. դրությամբ, արժեթղթերի փաթեթի կառավարման շրջանակներում, ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց կողմից հավատարմագրային կառավարման վերցված միջոցների ծավալը նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ աճել է ավելի քան ութ անգամ և կազմել 1.5 մլրդ դրամ:

31.12.2015 թ. դրությամբ ներդրումային ընկերությունների արժեթղթերի փաթեթի 93.3%-ը կազմել են ոչ բաժնային արժեթղթերը: Ընդ որում, ըստ ձեռք բերված արժեթղթերի կարգավիճակի՝ փաթեթի 42.8%-ը զբաղեցրել են ազատ կարգավիճակով արժեթղթերը, 42.0%-ը՝ ռեպոյով ձեռք բերված արժեթղթերը, 15.2%-ը՝ հակադարձ ռեպոյով ձեռք բերված և գրավադրված արժեթղթերը:

ՀՀ արժեթղթերի շուկայի կապիտալացման մակարդակը կազմել է 103.8 մլրդ դրամ, իսկ կապիտալացում/ՅՆԱ ցուցանիշը²²՝ 2.0%՝ նախորդ տարվա համեմատ աճելով 0.6 տոկոսային կետով:

31.12.2015 թ. դրությամբ Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիայում վարվել են անվանական արժեթղթերի սեփականատերերի 2245 ռեեստրներ, իսկ ՀԿԴ-ում արժեթղթերի հաշիվ ունեցող արժեթղթերի սեփականատերերի թիվը կազմել է 105663:

Տարեվերջին ՀՀ արժեթղթերի կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլատրված են եղել 16 հաշվետու թողարկողների թվով 27 դասի/թողարկման արժեթղթեր, ընդ որում՝ թողարկողներից մեկը թողարկել է ինչպես բաժնետոմսեր, այնպես էլ պարտատոմսեր: Հաշվետու թողարկողներից 10-ը թողարկել են 11 դասի բաժնետոմսեր, իսկ 7-ը՝ 16 դասի պարտատոմսեր: Պարտատոմսերի 9 թողարկումներ արտարժուքային են, որոնց կշիռն ընդհանուր ծավալում կազմել է 57%:

²² Հաշվետու թողարկողների կողմից թողարկված հասարակ անվանական բաժնետոմսերի քանակի և դրանցով կնքված վերջին գործարքի գնի արտադրյալ:

31.12.2015 թ. դրությամբ հաշվետու թողարկողների կողմից թողարկված բաժնետոմսերի ընդհանուր ծավալն անվանական արժեքով կազմել է 31.3 մլրդ դրամ, իսկ պարտատոմսերի ընդհանուր ծավալը՝ 17.9 մլրդ դրամ: Թողարկված պարտքային արժեթղթերի 45.6%-ը բաժին է ընկել 2 առևտրային բանկերի, իսկ բանկերի մասնակցությունը բաժնային արժեթղթերում կազմել է 42%: 2015 թվականին առաջին անգամ 1 ներդրումային ընկերության կողմից իրականացվել է ակտիվներով ապահովված արժեթղթերի թողարկում: Թողարկված պարտատոմսերի համար որպես ապահովություն հիմք են հանդիսացել 5 վարկային կազմակերպություններից ձեռք բերված մոտ 600 ՓՍԶ-ներ, գյուղատնտեսական և սպառողական վարկեր, որոնց ընդհանուր ծավալը կազմում է 1.2 մլրդ դրամ:

ՀՀ ՊԱՐՏԱԴԻՐ ԿԵՆՍԱԹՈՇԱԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳ

ՀՀ տարածքում գործող կենսաթոշակային ֆոնդեր

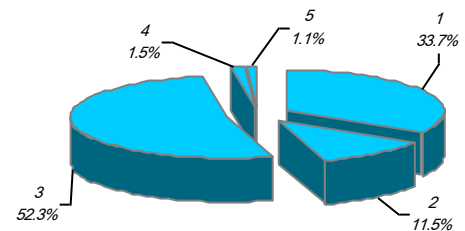
31.12.2015 թ. դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդերի կառավարիչների լիցենզիա ունեցել են 2 ներդրումային ֆոնդերի կառավարիչներ: Նրանցից յուրաքանչյուրը կառավարում է 3 պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդեր:

31.12.2015 թ. դրությամբ կենսաթոշակային ֆոնդերի զուտ ակտիվների արժեքը կազմել է 31.5 մլրդ դրամ: Չուտ ակտիվների արժեք/ՅՆԱ հարաբերակցությունը կազմել է 0.62%: Կենսաթոշակային ֆոնդերի ակտիվ մասնակիցների թիվը կազմել 140 հզ. մարդ՝ նախորդ տարվա համեմատ աճելով 30 հզ-ով:

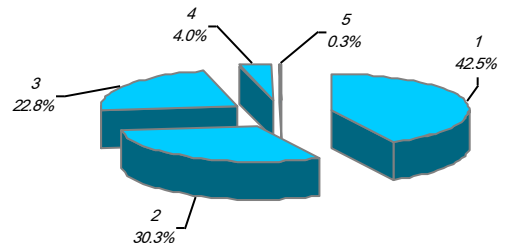
Գրաֆիկ 47.

Կենսաթոշակային ֆոնդերի ներդրումների կառուցվածքը

31.12.2014 թ.

31.12.2015 թ.

1. ՀՀ պետական պարտատոմսեր, 2. Բաժնային արժեթղթեր, 3. Դրամական միջոցներ և ավանդներ, 4. Այլ պարտատոմսեր, 5. Այլ ակտիվներ

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Կենսաթոշակային ֆոնդերի ներդրումները

2014 թ. ֆոնդերի կառավարիչները միջոցները հիմնականում պահում էին առավել իրացվելի և եկամտաբեր ակտիվներում (դրամական միջոցներ և ավանդներ): 2015 թ. դրամական միջոցների և ավանդների տեսակարար կշիռը նվազել է ի հաշիվ բաժնային արժեթղթերի և պարտատոմսերի՝ պետական և ոչ պետական, տեսակարար կշիռների ավելացման՝ ներդրումները դարձնելով առավել բազմազանեցված:

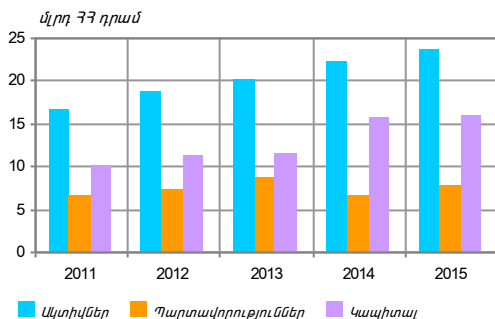
Ֆոնդերի ակտիվների 42.5%-ը կամ 13.0 մլրդ դրամը կազմում են ներդրումները ՀՀ պետական պարտատոմսերում: ՀՀ պետական եվրոբոնդերում ներդրումները կազմում են 357 մլն դրամ: Ֆոնդերի արտարժույթային ակտիվների տեսակարար կշիռը ներկայումս կազմում է 33% կամ 10.4 մլրդ դրամ, որի գերակշիռ մասը կամ 9.6 մլրդ դրամը կազմում են բաժնային արժեթղթերը:

Ֆոնդերի եկամտաբերությունը 2015 թվականին կազմել է 5.3%: 2014 թ. սկզբից կուտակային եկամտաբերությունը երկու տարվա համար կազմել է 10%:

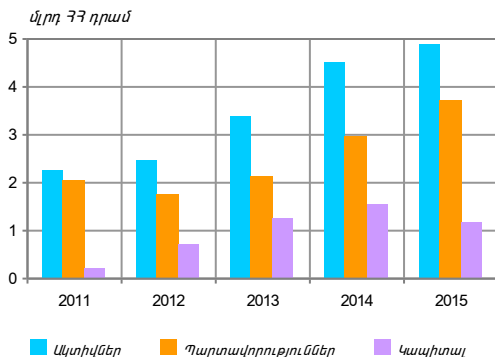
Պրաֆիկ 48.

Վճարահաշվարկային կազմակերպությունների ֆինանսական վիճակը 2015 թ.

Միայն դրամական փոխանցում իրականացնող կազմակերպություններ

Վճարային գործիքների պրոցեսինգ/բլիրինգ և դրամական փոխանցում իրականացնող կազմակերպություններ

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

ՎՃԱՐԱՅԱՇՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

31.12.2015 թ. դրությամբ ՀՀ տարածքում գործել են 7 վճարահաշվարկային կազմակերպություններ, այդ թվում՝ 3 ընկերություն ունեն միայն դրամական փոխանցում իրականացնելու լիցենզիա, 3 ընկերություն՝ դրամական փոխանցում իրականացնելու լիցենզիա և վճարային գործիքների ու վճարահաշվարկային փաստաթղթերի պրոցեսինգ և բլիրինգ իրականացնելու լիցենզիա, 1 ընկերություն՝ միայն վճարային գործիքներ և վճարահաշվարկային փաստաթղթերի պրոցեսինգ և բլիրինգ

իրականացնելու լիցենզիա: 2 վճարահաշվարկային կազմակերպություններ ունեն նաև էլեկտրոնային փող թողարկելու թույլտվություն:

2015 թ. վճարային գործիքների պրոցեսինգ/բլիրինգի և դրամական փոխանցման լիցենզիա ունեցող ընկերությունների ակտիվներն աճել են 8%-ով՝ տարեվերջին կազմելով 4.9 մլրդ դրամ, պարտավորությունները 25%-ով՝ կազմելով 3.7 մլրդ դրամ, իսկ կապիտալը նվազել է 23.6%-ով՝ կազմելով 1.2 մլրդ դրամ: Միայն դրամական փոխանցում իրականացնող կազմակերպությունների ակտիվները, պարտավորությունները և կապիտալը տարվա ընթացքում ավելացել են համապատասխանաբար 6.1%, 12.8% և 0.3%-ով՝ կազմելով 23.5 մլրդ դրամ, 7.7 մլրդ դրամ և 15.8 մլրդ դրամ:

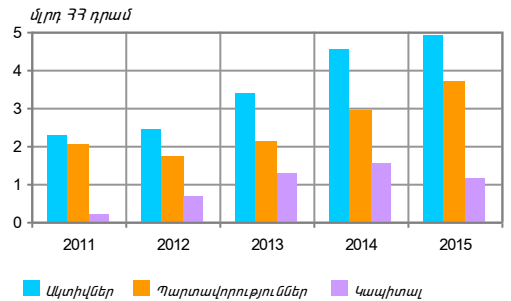
Վճարային գործիքների պրոցեսինգ/բլիրինգի և դրամական փոխանցման լիցենզիա ունեցող ընկերությունները հաշվետու տարում ապահովել են 594 մլն դրամ շահույթ, իսկ միայն դրամական փոխանցում իրականացնող ընկերությունները՝ 830 մլն դրամ շահույթ:

Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ 3 վճարահաշվարկային կազմակերպությունների կողմից շահագործվող տերմինալների քանակը կազմել է 1606: 2015 թվականին 6 վճարահաշվարկային կազմակերպություններ ավտոմատ ինքնասպասարկման տերմինալների և գրանցված մասնաճյուղերի միջոցով իրականացրել են կոմունալ վճարումների, հեռախոսի և բջջային կապի դիմաց վճարումների, վարկերի մարմանն ուղղված միջոցների, բյուջե ուղղված տուգանքների և պետական տուրքերի, ինտերնետային կապի ծառայությունների և այլ վճարումների դիմաց վճարների ընդունում: Վճարահաշվարկային կազմակերպությունների կողմից իրականացված գործառնությունների ծավալը նախորդ տարվա համեմատ աճել է 9%-ով՝ կազմելով 470.1 մլրդ դրամ:

Վճարահաշվարկային կազմակերպությունները պրոցեսինգային ծառայություններ են մատուցել մի շարք առևտրային բանկերի և դրամական փոխանցում իրականացնող կազմակերպությունների: Վճարահաշվարկային կազմակերպությունների կողմից առևտրային բանկերի միջոցով կոմունալ ծառայություն-

Գրաֆիկ 49.

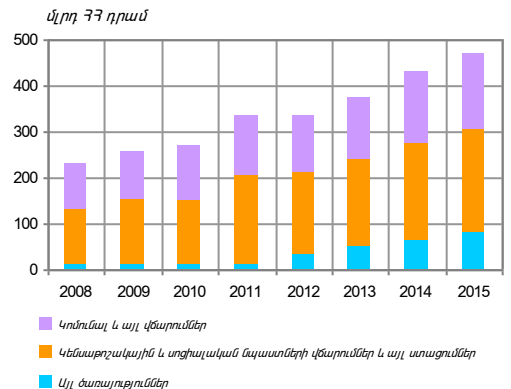
Վճարային գործիքների պրոցեսինգ/բլիրինգ և դրամական փոխանցում իրականացնող կազմակերպություններ

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 50.

Վճարահաշվարկային կազմակերպությունների կողմից մատուցված ծառայությունների ծավալը

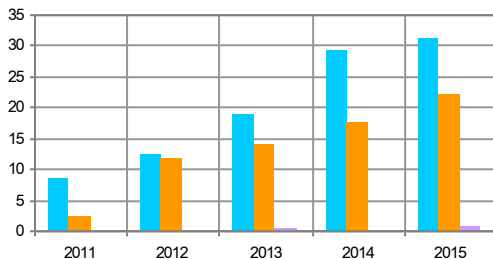
Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 51.

«ԱրՔա» համակարգի կողմից մատուցված պրոցեսինգային ծառայությունները վճարային քարտերով կատարված գործարքների համար

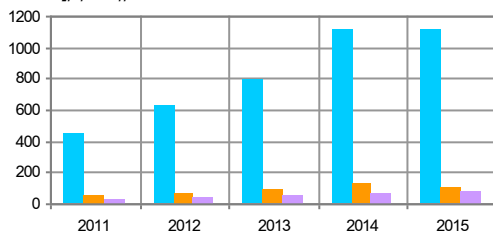
Վիրտուալ միջավայրում

մլրդ ՀՀ դրամ

Սպասարկման կետերում տեղադրված սարքավորումների միջոցով

մլրդ ՀՀ դրամ

■ Գործառնություններ «ԱրՔա» համակարգում հաշվառված հաճախորդների և սպասարկման կետերի միջև

■ «ԱրՔա» համակարգում հաշվառված քարտերով իրականացված գործառնությունների ծավալը համակարգից դուրս գրանցված սպասարկման կետերի միջոցով

■ Այլ պրոցեսինգային կենտրոնում հաշվառված քարտերով գործառնությունների ծավալը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

ների դիմաց հավաքագրված միջոցները նախորդ տարվա համեմատ աճել են 36%-ով՝ կազմելով 7.6 մլրդ դրամ (1.5 մլն գործառնություն):

Տարեվերջի դրությամբ էլեկտրոնային փող թողարկող երկու ընկերություններն ունեցել են 16 հազար հատ վարվող ակտիվ հաշվառման հաշիվներ, որոնցից 13 հազարը բացված են էլեկտրոնային փող օգտագործող ֆիզիկական անձանց համար:

Տարվա ընթացքում էլեկտրոնային փողերով կատարված գործառնությունների ծավալը կազմել է 2.9 մլրդ դրամ, որից 1.6 մլրդ դրամը կազմել են կոմունալ ծառայությունների դիմաց վճարումները:

Արտասահմանից Հայաստանի Հանրապետություն ուղղված վճարումները կատարվել են առևտրային բանկերի և դրամական փոխանցում իրականացնող կազմակերպությունների միջոցով: 2015 թ. դրամական փոխանցում իրականացնող կազմակերպությունների միջոցով Հայաստանի Հանրապետություն կատարվել է 10.6 մլրդ դրամի փոխանցում (նախորդ տարվա համեմատ նվազել է 9.2 մլրդ դրամով): Միևնույն ժամանակ, նույն կազմակերպությունների կողմից արտասահման կատարվել է 1.6 մլրդ դրամի փոխանցում (2014 թ. համեմատ նվազել է 0.5 մլրդ դրամով):

Հաշվետու տարվա ընթացքում «ԱրՔա» պրոցեսինգային կենտրոնն ապահովել է 1 տրլն 348.4 մլրդ դրամ ծավալի քարտային գործառնությունների իրականացում (2014 թ. համեմատ ավելացել են 0.3%-ով): Մասնավորապես՝ այլ պրոցեսինգային կենտրոնում գրանցված վճարային քարտերով իրականացվել է 76.1 մլրդ դրամ ծավալի գործառնության հավաստագրում (նախորդ տարվա համեմատ ավելացել է 15%-ով): «ԱրՔա» պրոցեսինգային կենտրոնում գրանցված վճարային քարտերով իրականացված գործառնությունների ծավալը «ԱրՔա» համակարգից դուրս գրանցված սպասարկման կետերի միջոցով (այդ թվում՝ նաև արտասահմանում) կազմել է 126.6 մլրդ դրամ (նվազել է 11%-ով):

ՎՃԱՐԱՅԱՇՎԱՐԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳ

ՀՀ վճարահաշվարկային բնագավառի հիմնական ցուցանիշները

2015 թ. վերջի դրությամբ բանկային համակարգում սպասարկվողների քանակը նախորդ տարվա համեմատ ավելացել է 3%-ով՝ կազմելով 2.3 մլն հաճախորդ: Այդ աճը պայմանավորվել է ֆիզիկական անձ հաճախորդների քանակի աճով, որն էլ իր հերթին տարեվերջին կազմել է 2.2 մլն: Բանկային համակարգում հաճախորդների հաշիվների քանակն ավելացել է 7%-ով՝ կազմելով 4.2 մլն հաշիվ (այդ թվում՝ 3.1 մլն՝ ընթացիկ հաշիվներ, 185 հազար՝ ժամկետային հաշիվներ, 857 հազար՝ վարկային հաշիվներ):

2015 թ. ընթացքում ՀՀ տարածքում վճարային քարտերով իրականացվել է 1 տրլն 358.1 մլրդ դրամի գործառնություն: Քարտերով անկանխիկ վճարումների ծավալն ավելացել է 14%-ով և կազմել մոտ 160 մլրդ դրամ: Նշված անկանխիկ գործառնությունների ծավալում ինտերնետ միջավայրում իրականացված գործառնությունների ծավալը կազմել է 47.6 մլրդ դրամ (այդ թվում՝ էլեկտրոնային առևտուր՝ 20.6 մլրդ դրամ, քարտից քարտ փոխանցումներ՝ 27.0 մլրդ դրամ): Նախորդ տարվա համեմատ շրջանառության մեջ գտնվող քարտերի ընդհանուր քանակն ավելացել է 5.6%-ով և կազմել է 1.7 մլն: Ընդ որում՝ քարտերով իրականացված անկանխիկ վճարումների (այդ թվում նաև ինտերնետ գործառնությունները) մասնաբաժինն ընդհանուր քարտային գործառնություններում 2014 թվականի համեմատ աճել է 1.5 տոկոսային կետով՝ կազմելով 11.8%:

Առևտրային բանկերի և դրամական փոխանցում իրականացնող կազմակերպությունների միջոցով ֆիզիկական անձանց ուղղված դրամական փոխանցումները նախորդ տարվա համեմատ նվազել են 11%-ով և կազմել 790.2 մլրդ դրամ (այդ թվում նաև ՍՎԻՖԹ-ի միջոցով), իսկ արտասահման կատարված փոխանցումների ծավալն աճել է 0.3%-ով և կազմել 365.6 մլրդ դրամ: Արդյունքում՝ զուտ ներհոսքը կազմել է 424.6 մլրդ դրամ, որը զիջում է նախորդ տարվա ցուցանիշը 18%-ով:

ՀՀ տարածքում վճարային գործիքներով անկանխիկ վճարումների միջին օրական ծավալը կազմել է 79 մլրդ դրամ (քանակը՝ 71 հազար): Ընդ որում՝ ՀՀ կենտրոնական բանկի վճարային համակարգերով իրականացված անկանխիկ վճարումների միջին օրական ծավալը նախորդ տարվա համեմատ նվազել է 0.1%-ով, իսկ քանակն աճել է 2.4%-ով և կազմել համապատասխանաբար 66.0 մլրդ դրամ և 14 հազար վճարում:

ՀՀ ԿԲ ՎՃԱՐԱՅԱՇՎԱՐԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐ

Էլեկտրոնային վճարումների համակարգ

Էլեկտրոնային վճարումների համակարգով իրականացվում են միջբանկային դրամական փոխանցումներ և կատարվում են այլ համակարգերով («ԱրՔա», բորսայական հարթակներ, Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա, պետական արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկների իրականացման համակարգ) իրականացված գործառնությունների վերջնահաշվարկները:

Էլեկտրոնային վճարումների համակարգով իրականացված միջբանկային դրամական փոխանցումների միջին օրական ծավալը աճել է 44%-ով՝ կազմելով 63.0 մլրդ դրամ, իսկ քանակը՝ 4%-ով՝ կազմելով 15 հազար: Արդյունքում՝ նվազել է մեկ էլեկտրոնային փոխանցման միջին ծավալը՝ կազմելով մոտ 1.6 մլն դրամ:

Էլեկտրոնային վճարումների համակարգով բորսայական գործառնությունների իրականացման հետ կապված միջին օրական դեպոզիտումները տարվա ընթացքում նվազել են 18%-ով՝ կազմելով 214.8 մլրդ դրամ: Առևտրային բանկերի կողմից բորսայական գործառնությունների իրականացման հետ կապված փոխանցումների միջին ծավալը նվազել է 9%-ով՝ կազմելով 2.6 մլրդ դրամ:

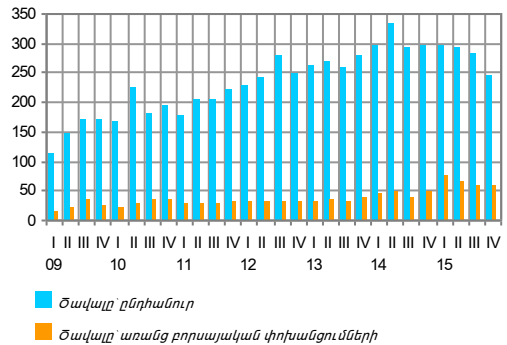
Պետական արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկների իրականացման համակարգ

2015 թ. վերջի դրությամբ Պետական արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկների իրականացման համակարգին անդամակցել են ՀՀ տարածքում գործող 22 բանկեր, 2 ներդրումային ընկերություններ, Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամը, Կենսաթոշակային երաշխիքային ֆոնդի կառավարման հիմնադրամը, Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիան, «ՆԱՍՐԱԲ Օ-Էմ-Էքս Արմենիա» ֆոնդային բորսան, ՀՀ ֆինանսների նախարարությունը (պետական պարտատոմսերի թողարկողի կարգավիճակով), Գանձապետական պահառուն,

Գրաֆիկ 52.

Էլեկտրոնային վճարումների համակարգով կատարված միջին օրական փոխանցումները

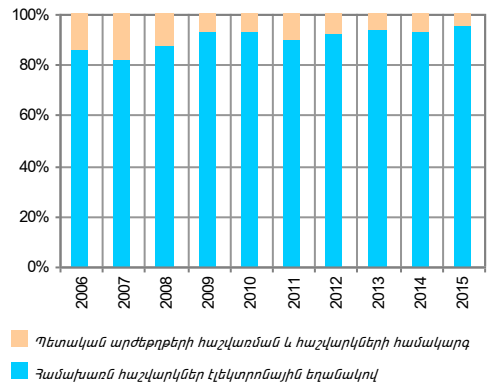
մլրդ ՀՀ դրամ

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 53.

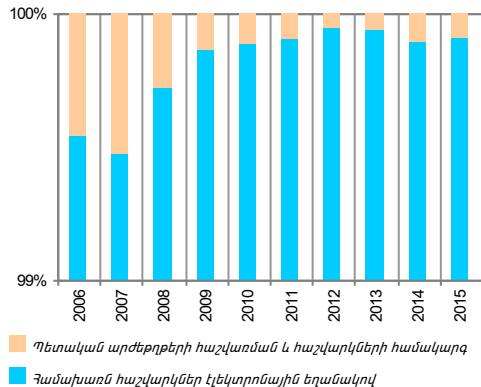
ՀՀ կենտրոնական բանկի վճարային համակարգերով կատարված վճարումների (առանց բորսայական գործառնությունների) ծավալային կառուցվածքը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 54.

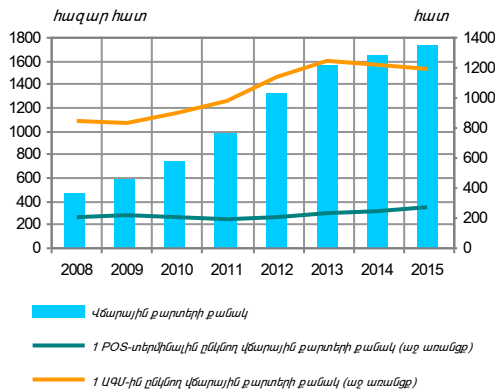
ՀՀ կենտրոնական բանկի վճարային համակարգերով կատարված վճարումների (առանց բորսայական գործառնությունների) քանակային կառուցվածքը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 55.

Տրամադրված վճարային քարտեր

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

ինչպես նաև ՀՀ կենտրոնական բանկը (կենտրոնական պահառուի, հաշվետիրոջ և թողարկողի կարգավիճակով՝ կենտրոնական բանկի կողմից թողարկված պարտատոմսերի հետ կապված):

ՎՃԱՐԱՅԻՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐ

ՀՀ-ում անկանխիկ վճարումները կատարվում են վճարման հանձնարարականներով, պահանջագրերով, չեկերով, վճարային քարտերով և էլեկտրոնային փողերով: 2015 թվականին անկանխիկ վճարումների ծավալը կազմել է 19.6 տրլն դրամ, իսկ քանակը՝ 11.8 մլն հատ: Վճարումների ծավալի գերակշռող մասը՝ 99.1%-ը, բաժին է ընկնում վճարման հանձնարարականներին, 0.8%-ը՝ քարտերով անկանխիկ գործառնություններին, իսկ մնացած 0.1%-ը՝ չեկերին, պահանջագրերին և էլեկտրոնային փողերին: Վճարային գործիքների տարածվածության տեսանկյունից կարևորվում են վճարային քարտերը, որոնցով իրականացված անկանխիկ վճարումները կազմում են ընդհանուր անկանխիկ վճարումների քանակի 34%-ը:

ՎՃԱՐԱՅԻՆ ՔԱՐՏԵՐ

31.12.2015 թ. դրությամբ հաճախորդներին վճարային քարտերի տրամադրումը կամ դրանց սպասարկումը իրականացվել է ՀՀ տարածքում գործող 19 առևտրային բանկերի կողմից: Ընդ որում՝ բոլոր այդ բանկերն անդամակցում են «ԱրՔա» քարտերով վճարումների միասնական համակարգին:

Հաշվետու տարում քարտերի սպասարկման նպատակով տեղադրվել են 59 նոր ավտոմատ գանձման մեքենաներ և տարեվերջի դրությամբ դրանց ընդհանուր քանակը կազմել է 1416: Առևտրային բանկերի կողմից տեղադրված POS-տերմինալների քանակը կազմել է 6414, որը նախորդ տարվա համեմատ նվազել է 488-ով (այդ թվում՝ 757-ը տեղադրված է առևտրային բանկերի ստորաբաժանումներում):

2015 թ. վճարային քարտերի քանակը ավելացել է 5.6%-ով՝ կազմելով 1.7 մլն: Գործող «ԱրՔա» քարտերի քանակը նախորդ տարվա համեմատ ավելացել է 0.4%-ով և կազմել 549 հազար: Միջազգային քարտային համակարգերի քարտերի քանակն ավելացել է 8%-ով, այդ թվում՝ «Վիզան»՝ 11%-ով և կազմել 789 հազար, իսկ «ՄաստերԲարդը»՝ 7%-ով և կազմել 344 հազար: Միջազգային այլ քարտերի քանակը նվազել է 19%-ով՝ կազմելով 47 հազար:

Աղյուսակ 17. Քարտեր սպասարկող սարքավորումների միջոցով կատարված գործարքները (2015 թ.)

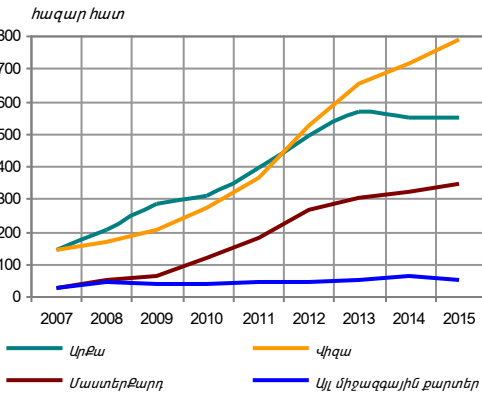
Սարքեր	Գործարքներ			
	Ժամկետ (մլն դրամ)	Քանակը	այդ թվում՝ «ԱրՔա» քարտերով	
			Ժամկետ (մլն դրամ)	Քանակը
Ավտոմատ գանձման սարքերի միջոցով	1045833	21806661	293172	6636010
այդ թվում՝ անկանխիկ	7588	429045	528	114943
POS - տերմինալների/ իմպրինտերների միջոցով	264917	3703610	61766	818998
այդ թվում՝ անկանխիկ	105115.7	3200767	26758	588879
Ինտերնետ միջավայրում	47610	2318867	7370	538966
Ընդամենը	1358361	27829138	362309	7994133
այդ թվում՝ անկանխիկ	160314	5948679	34657	1242947

Առևտրային բանկերի կողմից տրամադրված (շրջանառության մեջ գտնվող) քարտերում՝ «ԱրՔա», «Վիզա», «ՄաստերԲարդ», քարտերի տեսակարար կշիռը կազմել է համապատասխանաբար 32%, 46% և 20%, իսկ մնացած 3%-ը կազմել են միջազգային այլ քարտային համակարգերի քարտերը, որոնցում ընդգրկված են նաև «HSBC debit» և «AmEx» քարտերը:

ՀՀ տարածքում վճարային քարտերով իրականացված գործառնությունների ընդհանուր ծավալը (ներառյալ՝ արտասահմանյան բանկերի կողմից թողարկված քարտերով գործառնությունները) ավելացել է 0.4%-ով՝ կազմելով 1.4 տրլն դրամ, իսկ

Գրաֆիկ 56.

ՀՀ բանկերի կողմից վճարային քարտերի տրամադրման աճը

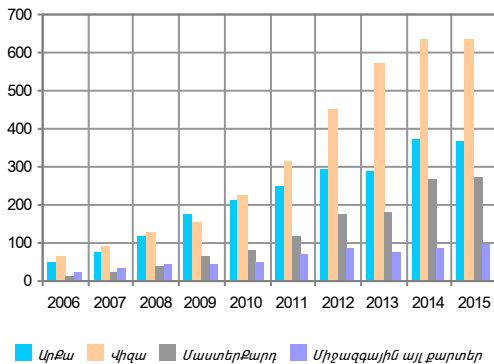

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 57.

ՀՀ տարածքում վճարային քարտերով իրականացված գործառնությունները 2006 - 2015 թթ.

մլրդ ՀՀ դրամ

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

քանակը՝ 8%-ով և կազմել 28 մլն: Ընդհանուր գործառնությունների ծավալի 29%-ը բաժին է ընկել «ԱրՔա», 45%-ը՝ «Վիզա», 20%-ը՝ «ՄաստերՔարդ» և 7%-ը՝ այլ քարտերով իրականացված գործառնություններին: Հաշվետու տարում «ԱրՔա» վճարային քարտերով իրականացված գործառնությունների ծավալը նվազել է 2%-ով՝ կազմելով 362.1 մլրդ դրամ, իսկ «Վիզա» և «ՄաստերՔարդ» վճարային քարտերով իրականացված գործառնությունների ծավալներն աճել են համապատասխանաբար 0.2% և 0.9%-ով՝ կազմելով համապատասխանաբար 633.8 մլրդ և 267.0 մլրդ դրամ: Միջազգային այլ քարտերով իրականացված գործառնությունների ծավալն աճել է 11%-ով և կազմել 95.2 մլրդ դրամ:

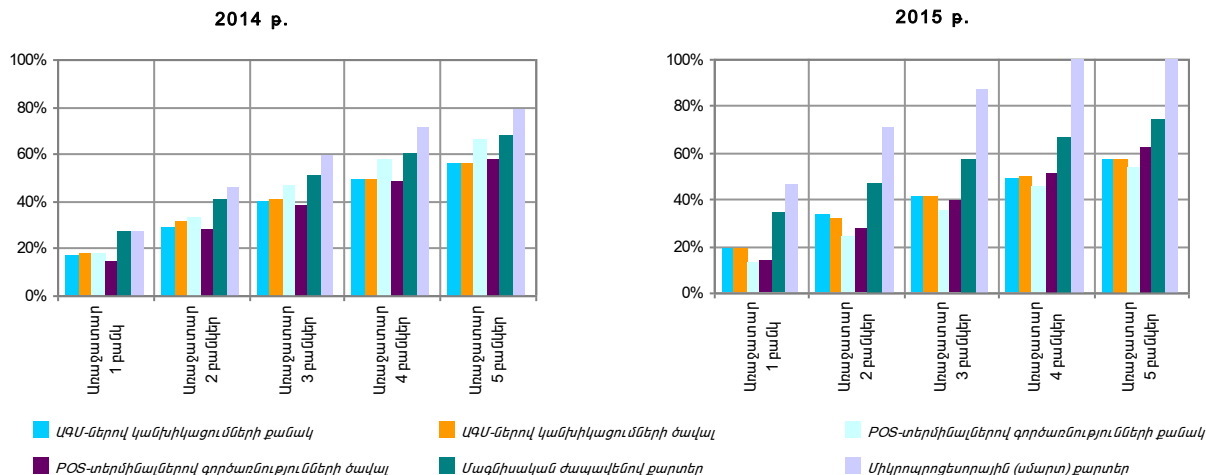
ՀՀ-ում գործող առևտրային բանկերի կողմից թողարկված «Վիզա» քարտերով արտասահմանում կատարված գործառնությունների ծավալն ավելացել է 14%-ով՝ կազմելով 53.0 մլրդ դրամ (քանակը նվազել է 24%-ով և կազմել 829 մլն), «ՄաստերՔարդով» կատարված գործառնությունների ծավալն ավելացել է 25%-ով՝ կազմելով 35.0 մլրդ դրամ (քանակը նվազել է 11%-ով և կազմել 588 հազար), իսկ միջազգային այլ քարտերով կատարված գործառնությունների ծավալն ավելացել է 40%-ով և կազմել 20.1 մլրդ դրամ:

ՀՀ տարածքում մեկ վճարային քարտով իրականացված ամսական կանխիկացման գործառնությունների ծավալը նվազել է 12%-ով և կազմել 51 հազար դրամ, իսկ անկանխիկի ծավալը նվազել է 8%-ով և կազմել 27 հազար դրամ:

Կենտրոնացումը վճարային քարտերի տրամադրման և սպասարկման ոլորտում հաշվետու տարվա ընթացքում գրեթե չի փոփոխվել՝ բացառությամբ միկրոարդյունաբերության քարտերի: Աճել են միկրոարդյունաբերության քարտերի տրամադրման կենտրոնացումները, որտեղ առաջատար մեկ բանկի մասնաբաժինն աճել է 19 տոկոսային կետով՝ կազմելով համակարգի 46%-ը: ԱԳՄ-ներով կանխիկացումների, POS-տերմինալներով գործառնությունների և մագնիսական ժապավենով քարտերի տրամադրման մեջ առաջատար հինգ բանկերին բաժին է ընկնում համակարգի կեսից ավելին:

Գրաֆիկ 58.

ՀՀ տարածքում վճարային քարտերով գործառնություններ իրականացրած և քարտեր տրամադրած առաջատար բանկերի մասնաբաժինը 2014 և 2015 թթ.

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

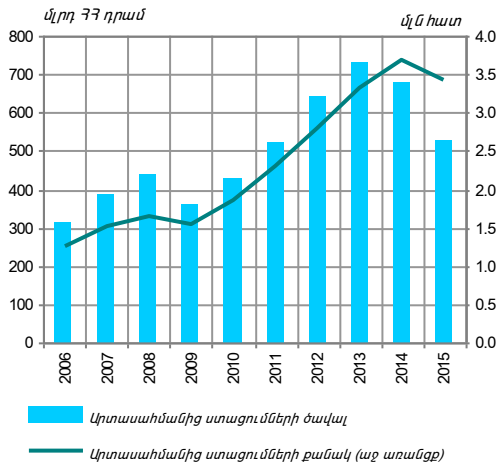
ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՓՈԽԱՆՑՈՒՄՆԵՐԻ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐ

Ֆիզիկական անձանց փոխանցումները, առանց բանկային հաշվի բացման, իրականացվում են ՀՀ տարածքում գործող առևտրային բանկերի և ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից լիցենզավորված՝ դրամական փոխանցում իրականացնող կազմակերպությունների միջոցով:

31.12.2015 թ. դրությամբ ՀՀ տարածքում գործող առևտրային բանկերը հաճախորդներին դրամական փոխանցումների իրականացման ծառայություններ մատուցելու նպատակով անդամակցում են 11 միջազգային և 1 հայաստանյան համակարգերի:

Պրաֆիկ 59.

Միջազգային դրամական փոխանցումների համակարգերով ֆիզիկական անձանց կողմից արտասահմանից ստացումներ 2006-2015 թթ.

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Միջազգային դրամական փոխանցումների համակարգերին մասնակից առևտրային բանկերի և դրամական փոխանցում իրականացնող վճարահաշվարկային կազմակերպությունների միջոցով 2015 թ. Հայաստանի Հանրապետություն փոխանցումների ծավալը կազմել է 543.2 մլրդ դրամ, որը նախորդ տարվա համեմատ նվազել է 19.9%-ով: Այս համակարգերով Հայաստանի Հանրապետություն կատարված մեկ փոխանցման միջին ծավալը կազմել է 155 հազար դրամ, որը նախորդ տարվա համեմատ նվազել է 17%-ով:

Միջազգային փոխանցումների համակարգերով դրամական միջոցների զուտ ներհոսքը նախորդ տարվա համեմատ նվազել է 25%-ով՝ կազմելով 434.3 մլրդ դրամ:

Առևտրային բանկերի թղթակցային հաշիվներով իրականացված փոխանցումներում ֆիզիկական անձանց ուղղված վճարումներն աճել են 18.3%-ով և կազմել 244.6 մլրդ դրամ. մեկ վճարման միջինը 2014 թ. համեմատ աճել է 10%-ով՝ կազմելով 3.9 մլն դրամ: Միաժամանակ, առևտրային բանկերի թղթակցային հաշիվներով ֆիզիկական անձանց փոխանցումներն արտասահման նվազել են 8.4%-ով և կազմել 241.5 մլրդ դրամ: Արդյունքում՝ առևտրային բանկերի թղթակցային հաշիվներով ֆիզիկական անձանց փոխանցումներում դիտարկվում է դրամական միջոցների զուտ ներհոսք՝ 3.1 մլրդ դրամ ծավալով:

ՀԵՌԱԿԱՌԱՎԱՐՎՈՂ ՍՊԱՍԱՐԿՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐ

Նորագույն տեխնոլոգիաներ ներդնելու միջոցով առևտրային բանկերն ընդլայնել և բարելավել են իրենց հաճախորդներին մատուցվող ծառայությունների ցանկը: Մի շարք առևտրային բանկերի կողմից ներդրվել են հեռակառավարվող սպասարկման համակարգեր՝ հնարավորություն տալով իրենց հաճախորդներին իրականացնելու բանկային հաշիվների հեռակառավարում: Հաճախորդները կարող են ներկայացնել հանձնարարականներ, ստանալ տեղեկատվություն բանկային հաշվի մնացորդի վերաբերյալ և իրականացնել այլ բանկային գործառնություններ առանց բանկ այցելելու:

2015 թ. բանկային հեռակառավարվող սպասարկման համակարգերի միջոցով հաճախորդների նախաձեռնած ընդհանուր վճարումները նվազել են 25%-ով և կազմել 6.6 տրլն դրամ, իսկ քանակն ավելացել է 5%-ով՝ կազմելով 7.7 մլն: Նշված վճարումները հաճախորդների կողմից իրականացվել են բանկ-հաճախորդ համակարգերով (վճարումների ծավալը կազմել է 4.5 տրլն դրամ), ինտերնետ-բանկինգ ծառայության միջոցով (վճարումների ծավալը կազմել է 2.2 տրլն դրամ), ինչպես նաև հեռախոսային-բանկինգ ծառայության միջոցով (վճարումների ծավալը կազմել է 9.0 մլրդ դրամ): Հաճախորդների կողմից բանկ-հաճախորդ համակարգով և ինտերնետ-բանկինգ ծառայության միջոցով իրականացված մեկ վճարման միջին գումարը կազմել է համապատասխանաբար 0.8 մլն դրամ և 0.9 մլն դրամ, իսկ հեռախոսային բանկինգի միջոցով՝ 0.1 մլն դրամ:

ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԵՌԱՆԿԱՐՆԵՐԸ

Հայաստանի ֆինանսական համակարգի կայունության, զարգացման, վճարահաշվարկային համակարգի կատարելագործման քաղաքականության ներքո Կենտրոնական բանկը 2016 թվականին կշարունակի կարգավորման ու վերահսկողության կատարելագործմանն ուղղված բարեփոխումները:

ՀՀ ֆինանսական համակարգի կարգավորման և վերահսկողության հեռանկարները

Բանկերում ռիսկերի կառավարման արդյունավետության բարձրացման նպատակով շարունակվել են Բազել 3-ի համաձայնագրի պահանջների ներդրման աշխատանքները, մասնավորապես՝ իրացվելիության ռիսկի կառավարման բազելյան նոր մոտեցումների՝ իրացվելիության ծածկույթի նորմատիվի (LCR) և զուտ կայուն ֆինանսավորման նորմատիվի (NSFR) ներդրման ուղղությամբ: Այդ նպատակով՝ սկսած 2015 թվականի օգոստոսից, բանկերն ամսական պարբերականությամբ հաշվետվություններ են ներկայացնում Կենտրոնական բանկ: Նրանք հնարավորություն են տալիս Կենտրոնական բանկին գնահատելու նորմատիվների ներդրման նպատակահարմարությունը, ինչպես նաև բացահայտելու հայաստանյան համակարգին բնորոշ խնդիրները և առաջարկելու համապատասխան լուծումներ: Բազել 3-ի ներդրման ուղղություններով աշխատանքները կշարունակվեն նաև առաջիկայում:

Ապահովագրական ոլորտում շարունակվել են նաև ԱՊՊԱ համակարգի զարգացման ուղղությամբ կատարվող աշխատանքները: 2015 թվականին աշխատանքներ են իրականացվել Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության հետ ԱՊՊԱ տեղեկատվական համակարգի կողմից Ոստիկանության անձնագրերի և վիզաների վարչության տեղեկատվական-փնտրողական համակարգից ֆիզիկական անձանց վերաբերյալ տվյալների ստացման ուղղությամբ: Վերոնշյալ տվյալների ստացումը կնպաստի ֆիզիկական անձանց ապահովագրական ճշգրիտ պատմության ձևավորմանը և ԱՊՊԱ ռեգիստրի արդյունավետության բարձրացմանը: Իրականացվել են նաև աշխատանքներ ՀՀ ոստիկանության տեղեկատվական-փնտրողական համակարգից ֆինանսական կազմակերպություններին և մի շարք ենթակառուցվածքների ֆիզիկական անձանց վերաբերյալ տվյալների էլեկտրոնային եղանակով տրամադրման ուղղությամբ:

2015 թվականին շարունակվել են *ավտոապահովագրության միասնական պատուհանի (ԱԱՄՊ)* ներդրման աշխատանքները: ԱԱՄՊ-ն իրենից ներկայացնում է էլեկտրոնային միջավայր, որը հնարավորություն է տալու համակարգի օգտագործողներին կառավարելու ԱՊՊԱ պայմանագրերի կնքման, պատահարների և հատուցման կառավարման ողջ գործընթացը մեկ ընդհանուր հարթակում: ԱԱՄՊ-ի ներդրման նպատակն է՝ ապահովել ԱՊՊԱ պայմանագրերի առցանց կնքումը, ինչպես նաև բարելավել ապահովագրական ընկերությունների հատուցումների կառավարման և վնասների գնահատման գործընթացները մեկ միասնական պատուհանի միջոցով: ԱԱՄՊ-ի ներդրումն իրականացվում է Բյուրո Վերիտաս կազմակերպության հետ համատեղ, որը միասնական պատուհանի վարման, ինչպես նաև համապատասխանության գնահատման ոլորտում համաշխարհային առաջատար կազմակերպություն է:

2015 թվականին շարունակվել են աշխատանքները նաև ապահովագրության այլ տեսակների զարգացման ուղղությամբ, մասնավորապես՝ կյանքի ապահովագրության և բժշկական ապահովագրության ներ-

դրման հեռանկարների բացահայտման, ինչպես նաև ոլորտի զարգացմանն ուղղված վերլուծական աշխատանքների իրականացման նպատակով: Ի լրումն կյանքի ապահովագրության և բժշկական ապահովագրության ներդրման ուղղությամբ աշխատանքների իրականացման՝ միջազգային կազմակերպությունների հետ համատեղ 2015 թվականին սկսել են իրականացվել նաև գյուղատնտեսական ռիսկերի ապահովագրության համակարգի ներդրման ուղղությամբ աշխատանքներ, ինչի արդյունքում 2016 թվականին նախատեսվում է բացահայտել համակարգի ներդրման հնարավորությունները և մշակել համակարգի ներդրման հայեցակարգային մոտեցումներ:

Հիփոթեքային շուկայի զարգացման ուղղությամբ շարունակվել են աշխատանքները 2015 թվականին: «Ազգային հիփոթեքային ընկերություն» ՎԿԿ ՓԲԸ կողմից շարունակվել է բնակարանային էներգաարդյունավետության բարձրացման և միկրովարկերի ֆինանսավորման ծրագրի ներքո տրամադրվող վարկերի վերաֆինանսավորումը: Հիփոթեքային շուկայի զարգացման, մասնավորապես՝ հիփոթեքային վարկավորման հասանելիության ընդլայնման նպատակով շարունակվել են հիփոթեքային վարկերով ապահովված պարտատոմսերի թողարկմանն ուղղված աշխատանքները: Վերջնական տեսքի է բերվել թողարկման մոդելը՝ հիմնվելով միջազգային լավագույն փորձի և ՀՀ շուկայի առանձնահատկությունների և սահմանափակումների վրա, ինչպես նաև ամփոփվել են «Ապահովված հիփոթեքային պարտատոմսերի մասին» ՀՀ օրենքում առաջարկվող փոփոխությունները:

Հաշվետու տարում շարունակվել են նաև ՀՀ հիփոթեքային շուկայի զարգացման ուղղությամբ իրականացվող հատուկ նպատակային ծրագրերը, մասնավորապես՝ շարունակվել է «Երիտասարդ ընտանիքին մատչելի բնակարան» պետական նպատակային սոցիալական ծրագրի գործունեությունը, ինչպես նաև թիրախային այլ խմբերի համար նախատեսված սոցիալական ծրագրերի գծով տրամադրված հիփոթեքային վարկերի վերաֆինանսավորումը: Նշված ծրագրերն ունեն շարունակական բնույթ, և առաջիկա տարիներին նախատեսվում է իրագործել նմանատիպ այլ ծրագրեր:

2016 թվականին Կենտրոնական բանկն ակտիվորեն կշարունակի արժեթղթերի շուկայի մասնակիցների, կուտակային կենսաթոշակային համակարգում ներգրավված ֆինանսական կազմակերպությունների, ինչպես նաև ֆոնդերի գործունեության կարգավորման դաշտի կատարելագործման աշխատանքները, մասնավորապես՝ այս ոլորտում առկա առաջադեմ չափորոշիչների՝ Արժեթղթերի հանձնաժողովների միջազգային կազմակերպության (IOSCO) և Կենսաթոշակային վերահսկողների միջազգային կազմակերպության (IOPS) կողմից սահմանված վերահսկողական սկզբունքների և չափանիշների ներդրման միջոցով:

2016 թվականին Կենտրոնական բանկի կողմից աշխատանքներ կիրականացվեն արժեթղթերի շուկայի նոր որակյալ գործիքների ստեղծման ուղղությամբ: Մասնավորապես՝ կիրականացվեն ածանցյալ գործիքների և ռեպո շուկայի զարգացման, օտարերկրյա ներդրողների համար արժեթղթերի շուկան առավել գրավիչ դարձնելուն ուղղված աշխատանքներ, ՀՀ տարածքում գործող խոշոր հեղինակավոր ընկերությունների կողմից բաժնետոմսերի և պարտատոմսերի նոր թողարկումները խթանելու և դրանց աջակցելու ուղղությամբ միջոցառումներ, ինչպես նաև արժեթղթավորման ինստիտուտների ստեղծման և արժեթղթավորման նախագծերի իրականացման խթանման գործընթացներ: Նշված աշխատանքները հնարավորություն կտան ունենալու ֆինանսական նոր հաստատություններ, ենթակառույցներ, գործիքներ և ծառայություններ, որոնք էլ, իրենց հերթին, կհանգեցնեն ֆինանսական միջնորդության առավել բարձր մակարդակի:

Արժեթղթերի շուկայի զարգացման նպատակով 2016 թվականին Կենտրոնական բանկի կողմից կշարունակվեն արժեթղթերի շուկայի ենթակառուցվածքի շարունակական կատարելագործման, արժեթղթերով առևտրի և հաշվարկների լավագույն փորձի ներդրման աշխատանքները: Նոր ֆինանսական գործիքների ներդրումը խրախուսելու, այդ թվում՝ դրանց նկատմամբ պահանջարկը մեծացնելու նկատառումով ՀՀ կենտրոնական բանկը կշարունակի համագործակցել միջազգային հաշվարկային և հաշվառման համակարգ համարվող Clearstream-ի հետ՝ վերջինիս կողմից ՀՀ-ում դրամային և արժեթղթերի հաշիվ բացելու նպատակով: Դրա իրագործումն օտարերկրյա ներդրողների կողմից ՀՀ ֆինանսական գործիքներում ներդրում կատարելու շահագրգռվածության բարձրացման կարևոր գործոն կարող է հանդիսանալ:

2016 թվականին ՀՀ կենտրոնական բանկն աշխատանքներ կիրականացնի նաև միջազգային վարկանշային կազմակերպությունների կողմից ՀՀ ընկերություններին վարկանշելու ուղղությամբ: Ծրագրի իրականացումը կբարձրացնի տեղական ընկերությունների՝ ՀՀ կապիտալի շուկայից և միջազգային կապիտալի շուկաներից էժան միջոցներ ներգրավելու հնարավորությունը:

2016 թվականին Կենտրոնական բանկը կիրականացնի Արժեթղթերի հանձնաժողովների միջազգային կազմակերպության (IOSCO) «Խորհրդատվության, համագործակցության և տեղեկատվության փոխանակման վերաբերյալ բազմակողմ համաձայնության հուշագրին» միանալու հետ կապված ամփոփիչ աշխատանքները: Հուշագրին միանալու արդյունքում Կենտրոնական բանկը լծակ կունենա հուշագիրը ստորագրած՝ արժեթղթերի շուկան կարգավորող մարմիններից հնարավորինս լիակատար աջակցություն, այդ թվում՝ անհրաժեշտ տեղեկատվություն ստանալ, որը կնպաստի Կենտրոնական բանկի կողմից արժեթղթերի շուկայի մասնակիցների նկատմամբ արդյունավետ վերահսկողության իրականացմանը: Ավելին՝ հաշվի առնելով, որ հուշագրին միացումը հնարավոր է միայն IOSCO-ի արժեթղթերի շուկայի կարգավորման սկզբունքներին համապատասխանության բարձր աստիճանի դեպքում, ապա հուշագրին միացումը միջազգային ասպարեզում կփաստի ՀՀ արժեթղթերի շուկայի թափանցիկության և կարգավորման բարձր մակարդակի մասին:

Ֆինանսական շուկաների զարգացումները հանգեցրել են կանոնների վրա հիմնված (rule-based) վերահսկողական մոդելից անցման դեպի ռիսկերի վրա հիմնված վերահսկողության (risk-based) մոտեցման: ՀՀ-ում նույնպես 2015 թվականին շարունակվել են աշխատանքները ռիսկերի վրա հիմնված վերահսկողության վերջնական ներդրման ուղղությամբ: Վերջինս հնարավորություն կտա սահմանափակ ռեսուրսների լավագույն բաշխման միջոցով բարձրացնելու ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ վերահսկողության արդյունավետության մակարդակը:

ՀՀ սպառողների շահերի պաշտպանության զարգացման հեռանկարները

Հաշվետու տարում շարունակելու են իրականացվել սպառողների շահերի պաշտպանության ոլորտի զարգացմանը նպաստող կարգավորման դաշտի փոփոխություններ: Մասնավորապես՝ կբարելավվեն բանկերի, վարկային կազմակերպությունների և սպառողների միջև հաղորդակցման պայմաններն ու ընթացակարգերը՝ ֆինանսական ծառայության պայմանագրի գործողության ընթացքում և դրա ավարտից հետո: Կսահմանվեն նաև երաշխավորողների և համավարկառուների հետ հաղորդակցման կանոններ՝ նրանց համար ապահովելով պատշաճ տեղեկացվածություն վարկառուի կողմից ստացված վարկի վերաբերյալ:

Բացի այդ, 2015 թվականին Ազգային ժողովի կողմից «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին», «Վարկային կազմակերպությունների մասին» և «Ապահովագրության և ապահովագրական գործունեության մասին» ՀՀ օրենքներում ընդունված փոփոխությունները թույլ կտան սահմանել բանկերի, վարկային կազմակերպությունների և ապահովագրական ընկերությունների գործարար վարվելակերպին ուղղված միասնական և ամբողջական սկզբունքներ և պահանջներ:

2016 թվականին կշարունակեն իրականացվել ֆինանսական շուկայում առաջարկվող ծառայությունների պայմանների ուսումնասիրություններ: Մասնավորապես՝ կուսումնասիրվեն կազմակերպությունների կողմից կիրառվող տուժանքների տեսակներն ու դրանց չափերը, կատարվող գործարքների համար սահմանվող միջնորդավճարները: Ելնելով արդյունքներից՝ անհրաժեշտության դեպքում կիրականացվեն նոր կարգավորումներ:

Ընթացիկ տարվա ընթացքում իրականացվող ուսումնասիրությունների արդյունքում սպառողների շահերի պաշտպանության ոլորտում կներդրվեն «Պատասխանատու ֆինանսավորման» միջազգայնորեն ճանաչում ստացած սկզբունքները: Կիրականացվի «Թվային ֆինանսական ծառայությունների» ոլորտի ուսումնասիրություն, որը հնարավորություն կտա բարելավելու ժամանակակից տեխնոլոգիաներով և նորարարական այլ միջոցներով ֆինանսական ծառայություններից օգտվող սպառողների շահերի պաշտպանությունը՝ կատարելագործելով համապատասխան կարգավորման դաշտը:

2016 թվականին կշարունակվեն Գործարար վարվելակերպի՝ ռիսկերի վրա հիմնված վերահսկողության կիրարկմանն ուղղված միջոցառումները, կմշակվի համապատասխան կառուցակարգ:

Հանրության իրազեկման ուղղությամբ 2016 թվականին և հետագա տարիներին շարունակվելու են «Հայաստանի Հանրապետությունում ֆինանսական կրթման ազգային ռազմավարության» նախատեսված, նախորդ տարիներին մեկնարկած ծրագրերը, այդ թվում՝ դպրոցներում ֆինանսական կրթման բաղադրիչի ինտեգրումը, գյուղական համայնքներում ֆինանսական կրթումը, ուսանողների և երիտասարդների շրջանում անձնական ֆինանսների արդյունավետ կառավարման վերաբերյալ իրազեկումը: Մեկնարկելու են նաև ռազմավարությամբ սահմանված նոր թիրախային խմբերի, մասնավորապես՝ աշխատողների և կանանց համար ֆինանսական կրթման ծրագրերի մշակման և իրականացման աշխատանքները: Վերոնշյալ ծրագրերի և միջոցառումների ներդրման համար շարունակվելու է ակտիվ համագործակցությունը մասնավոր և պետական կառույցների հետ:

ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ

Հավելված 1. ՀՀ տարածքում գործող բանկերի ամփոփ հաշվեկշռային ցուցանիշներ

Ակտիվներ

հազար ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	Արժույթ	31.12.12	31.12.13	31.12.14	Փոփոխությունը 31.12.14-31.12.13	31.03.15	Փոփոխությունը 31.03.15-31.12.14	30.06.15	Փոփոխությունը 30.06.15-31.03.15
Կանխիկ դրամական միջոցներ	Դ	55804033	61942108	63129297	1.9%	48182519	-23.7%	49402836	2.5%
	Ա	43236865	48063349	50156380	4.4%	72379876	44.3%	69207894	-4.4%
Թղթակցային հաշիվներ ԿԲ-ում և այլ պահանջներ ԿԲ նկատմամբ	Դ	179468343	223349685	334324590	49.7%	329636297	-1.4%	322846948	-2.1%
	Ա	85508263	238814033	135944281	-43.1%	110009191	-19.1%	123847694	12.6%
Թղթակցային հաշիվներ բանկերում և այլ պահանջներ բանկերի նկատմամբ	Դ	17783838	18901750	2827424	-85.0%	6217428	119.9%	17241743	177.3%
	Ա	147226432	149589222	179414351	19.9%	138323042	-22.9%	130268501	-5.8%
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	Դ	23393825	32306847	26773547	-17.1%	26120945	-2.4%	28912243	10.7%
	Ա	11605097	9065648	14718317	62.4%	10810791	-26.5%	11362505	5.1%
Պետական արժեթղթեր		181248427	225674419	238875710	5.8%	249681688	4.5%	238463339	-4.5%
Ռեպո համաձայնագրեր (առանց միջբանկային ռեպոների)	Դ	13350485	14879345	15222444	2.3%	14927428	-1.9%	15301883	2.5%
	Ա	3561	361907	8566	-97.6%	2275	-73.4%	2702	18.8%
Վարկեր իրավաբանական անձանց	Դ	153960455	181757349	179594561	-1.2%	169588863	-5.6%	187776570	10.7%
	Ա	778448408	819290251	1043240653	27.3%	987982889	-5.3%	961641387	-2.7%
Վարկեր ֆիզիկական անձանց	Դ	353173803	418961966	474835742	13.3%	454845273	-4.2%	441182707	-3.0%
	Ա	186904734	219877460	296696349	34.9%	301726066	1.7%	305161665	1.1%
Վարկեր բանկի հետ կապված անձանց և աշխատակիցներին	Դ	21312122	20436487	22316703	9.2%	22266975	-0.2%	22261626	0.0%
	Ա	42537512	48557139	56743268	16.9%	54167520	-4.5%	51031408	-5.8%
Ակտիվների հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստներ		-34530972	-42985763	-66765866	55.3%	-70108421	5.0%	-75010276	7.0%
Հաշվարկված ստացվելիք տոկոսներ	Դ	8197772	11032398	13219065	19.8%	16400128	24.1%	17179286	4.8%
	Ա	19629901	23623843	39136645	65.7%	44843699	14.6%	46107137	2.8%
Հիմնական միջոցներ		80130403	83328760	88068668	5.7%	88302848	0.3%	88262706	0.0%
Այլ արժեթղթեր	Դ	5450458	13776072	23097052	67.7%	19986912	-13.5%	20090514	0.5%
	Ա	230685	3286275	2171328	-33.9%	1932038	-11.0%	1895599	-1.9%
Լիզինգ, ֆակտորինգ (առանց միջբանկային լիզինգի և ֆակտորինգի)	Դ	8318066	10736554	14136326	31.7%	12001325	-15.1%	10625045	-11.5%
	Ա	3902863	7580015	12900283	70.2%	14283111	10.7%	14299479	0.1%
Այլ ակտիվներ		91530634	101527272	150137056	47.9%	140248329	-6.6%	139828104	-0.3%
Հաշվեկշռային ընդհանուր ակտիվներ		2066722761	2943734392	3410922738	15.9%	3264759031	-4.3%	3239191244	-0.8%

Ցուցանիշներ	Լիժույթ	30.09.15	Փոփոխությունը 30.09.15-30.06.15	31.12.15	Փոփոխությունը 31.12.15-30.09.15	Փոփոխությունը 31.12.15-31.12.14	
Կանխիկ դրամական միջոցներ	Դ	51942524	5.1%	66704719	28.4%	3575421	5.7%
	Ա	67340966	-2.7%	63960449	-5.0%	13804069	27.5%
Թղթակցային հաշիվներ ԿԲ-ում և այլ պահանջներ ԿԲ նկատմամբ	Դ	314825484	-2.5%	324225627	3.0%	-10098963	-3.0%
	Ա	185720388	50.0%	182845238	-1.5%	46900958	34.5%
Թղթակցային հաշիվներ բանկերում և այլ պահանջներ բանկերի նկատմամբ	Դ	1550001	-91.0%	26456542	1606.9%	23629118	835.7%
	Ա	149830105	15.0%	181144654	20.9%	1730303	1.0%
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	Դ	28360676	-1.9%	32468204	14.5%	5694657	21.3%
	Ա	8856076	-22.1%	9951280	12.4%	-4767038	-32.4%
Պետական արժեթղթեր		243485487	2.1%	253329656	4.0%	14453947	6.1%
Ռեպո համաձայնագրեր (առանց միջբանկային ռեպոների)	Դ	15116981	-1.2%	15495296	2.5%	272852	1.8%
	Ա	2754	1.9%	2736	-0.7%	-5830	-68.1%
Վարկեր իրավաբանական անձանց	Դ	190108278	1.2%	188179078	-1.0%	8584517	4.8%
	Ա	958579628	-0.3%	986798916	2.9%	-56441738	-5.4%
Վարկեր ֆիզիկական անձանց	Դ	431943763	-2.1%	434705440	0.6%	-40130302	-8.5%
	Ա	299135511	-2.0%	302813167	1.2%	6116818	2.1%
Վարկեր բանկի հետ կապված անձանց և աշխատակիցներին	Դ	36703937	64.9%	49489002	34.8%	27172299	121.8%
	Ա	50623070	-0.8%	48823246	-3.6%	-7920021	-14.0%
Ակտիվների հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստներ		-74180572	-1.1%	-75727235	2.1%	-8961369	13.4%
Հաշվարկված ստացվելիք տոկոսներ	Դ	17819340	3.7%	18407180	3.3%	5188115	39.2%
	Ա	48298073	4.8%	48230560	-0.1%	9093915	23.2%
Հիմնական միջոցներ		86381699	-2.1%	87566810	1.4%	-501858	-0.6%
Այլ արժեթղթեր	Դ	19015973	-5.3%	27548444	44.9%	4451392	19.3%
	Ա	5737664	202.7%	6156816	7.3%	3985489	183.6%
Լիզինգ, ֆակտորինգ (առանց միջբանկային լիզինգի և ֆակտորինգի)	Դ	10726877	1.0%	11782909	9.8%	-2353417	-16.6%
	Ա	10454381	-26.9%	16232697	55.3%	3332414	25.8%
Այլ ակտիվներ		147545188	5.5%	149489380	1.3%	-647676	-0.4%
Հաշվեկշռային ընդհանուր ակտիվներ		3305924251	2.1%	3457080811	4.6%	46158073	1.4%

Հավելված 1. (շարունակություն)

Պարտավորություններ

հազար ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	Արժույթ	31.12.12	31.12.13	31.12.14	Փոփոխությունը 31.12.14-31.12.13	31.03.15	Փոփոխությունը 31.03.15-31.12.14	30.06.15	Փոփոխությունը 30.06.15-31.03.15
Բանկերի թղթակցային հաշիվները	Դ	2922585	1369146	2064130	50.8%	5728239	177.5%	886852	-84.5%
	Ա	4369337	9034957	7291487	-19.3%	13126830	80.0%	5342664	-59.3%
Այլ պարտավորություններ բանկերի (ներառյալ՝ ԿԲ) և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	Դ	249961443	309201582	440243291	42.4%	438063295	-0.5%	414214534	-5.4%
	Ա	492412214	446330699	660639677	48.0%	586165428	-11.3%	540627420	-7.8%
Ցպահանջ պարտավորություններ իրավաբանական անձանց նկատմամբ	Դ	95693645	117352041	106655816	-9.1%	98581332	-7.6%	108547244	10.1%
	Ա	106585451	233992849	181473699	-22.4%	168863866	-6.9%	175494713	3.9%
Ցպահանջ պարտավորություններ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ	Դ	65659334	80700124	74461286	-7.7%	70610150	-5.2%	79072318	12.0%
	Ա	87660435	90092068	109970677	22.1%	101860589	-7.4%	112762136	10.7%
Իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդներ	Դ	31988981	48618069	60004517	23.4%	57821156	-3.6%	55682379	-3.7%
	Ա	153791344	208802452	212413365	1.7%	185163960	-12.8%	190872740	3.1%
Ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդներ	Դ	143423553	194810556	197932350	1.6%	199660785	0.9%	207039695	3.7%
	Ա	447644009	546886730	661335644	20.9%	654691835	-1.0%	670618129	2.4%
Պարտավորություններ ՀՀ Կառավարության նկատմամբ	Դ	58306016	52850527	48584207	-8.1%	46722786	-3.8%	48381035	3.5%
	Ա	9703040	6595958	6386159	-3.2%	6400026	0.2%	5336510	-16.6%
Հաշվարկված վճարվելիք տոկոսներ	Դ	7425843	10136406	11836223	16.8%	13239857	11.9%	13426112	1.4%
	Ա	15327712	14951471	18497078	23.7%	17466546	-5.6%	18027112	3.2%
Այլ պարտավորություններ	Դ	72861914	82055916	77577912	-5.5%	71069599	-8.4%	55682560	-21.7%
	Ա	31372442	33920318	64435402	90.0%	54826069	-14.9%	58941909	7.5%
Հաշվեկշռային ընդհանուր պարտավորություններ		2077109299	2487701871	2941802920	18.3%	2790062347	-5.2%	2760956063	-1.0%
Փաստացի լրացված կանոնադրական հիմնադրամ		251626537	263029751	290107914	10.3%	304043505	4.8%	312043505	2.6%
Գլխավոր պահուստ		20033433	22655318	27335184	20.7%	27384999	0.2%	29010515	5.9%
Բանկի կողմից հետ գնված սեփական բաժնետոմսեր			0	0		0		0	
Զբաղիված շահույթ	Ընթացիկ ժամանակաշրջանի (վնաս)	42727017	37928881	21195062	-44.1%	-3923123	-118.5%	-6834287	74.2%
	Նախորդ ժամանակաշրջանի	65913197	98209091	108335132	10.3%	128939813	19.0%	126350162	-2.0%
Հաշվեկշռային ընդհանուր կապիտալ		400716716	456032521	469119818	2.9%	474696684	1.2%	478235180	0.7%
Ստացված գրավ		3351892668	3825638311	4366974222	14.2%	4278071854	-2.0%	4230253843	-1.1%
այդ թվում՝ պետ.արժեթղթեր		1721292	627449	3635784	479.5%	11458738	215.2%	2274012	-80.2%
Ստացված երաշխավորություն		2325723208	3376097555	4403568003	30.4%	4329521746	-1.7%	4425118455	2.2%
Հաշվեկշռից դուրս գրված	վարկեր	49610233	66590669	109067725	63.8%	122873144	12.7%	138879192	13.0%
	դեբիտորական պարտքեր և այլ ակտիվներ	4595170	5643898	9092870	61.1%	12266741	34.9%	10666736	-13.0%
	տոկոսներ	23906731	35718086	55313693	54.9%	62236955	12.5%	68127574	9.5%
Տրամադրված երաշխավորություններ		7280524	10090738	6239810	-38.2%	5512277	-11.7%	4377813	-20.6%
Տրամադրված գրավներ	ընդամենը	2360597	2069188	1280478	-38.1%	1073038	-16.2%	1073619	0.1%
	այդ թվում՝ պետական արժեթղթեր	230000				0		0	

Ցուցանիշներ		Արժույթ	30.09.15	Փոփոխությունը 30.09.15-30.06.15	31.12.15	Փոփոխությունը 31.12.15-30.09.15	Փոփոխությունը 31.12.15-31.12.14	
Բանկերի թղթակցային հաշիվները		Դ	3991764	350.1%	2626454	-34.2%	562324	27.2%
		Ա	6171798	15.5%	12466336	102.0%	5174849	71.0%
Այլ պարտավորություններ բանկերի (ներառյալ՝ ԿԲ) և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		Դ	390934431	-5.6%	384250266	-1.7%	-55993025	-12.7%
		Ա	563210288	4.2%	551584126	-2.1%	-109055550	-16.5%
Ցպահանջ պարտավորություններ իրավաբանական անձանց նկատմամբ		Դ	103855742	-4.3%	121027717	16.5%	14371900	13.5%
		Ա	191463814	9.1%	207121949	8.2%	25648250	14.1%
Ցպահանջ պարտավորություններ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ		Դ	80758244	2.1%	87644084	8.5%	13182797	17.7%
		Ա	120354870	6.7%	134169937	11.5%	24199260	22.0%
Իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդներ		Դ	70109227	25.9%	88871613	26.8%	28867096	48.1%
		Ա	176120984	-7.7%	193300401	9.8%	-19112964	-9.0%
Ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդներ		Դ	206122017	-0.4%	215736211	4.7%	17803861	9.0%
		Ա	707113500	5.4%	741403154	4.8%	80067510	12.1%
Պարտավորություններ ՀՀ Կառավարության նկատմամբ		Դ	47761360	-1.3%	42013865	-12.0%	-6570342	-13.5%
		Ա	5589769	4.7%	4947020	-11.5%	-1439139	-22.5%
Հաշվարկված վճարվելիք տոկոսներ		Դ	13818673	2.9%	14255867	3.2%	2419644	20.4%
		Ա	19017181	5.5%	20030336	5.3%	1533258	8.3%
Այլ պարտավորություններ		Դ	56615979	1.7%	54079492	-4.5%	-23498419	-30.3%
		Ա	66081470	12.1%	67502141	2.1%	3066739	4.8%
Հաշվեկշռային ընդհանուր պարտավորություններ			2829091112	2.5%	2943030970	4.0%	1228050	0.0%
Փաստացի լրացված կանոնադրական հիմնադրամ			316746658	1.5%	364121379	15.0%	74013465	25.5%
Գլխավոր պահուստ			29171612	0.6%	30671613	5.1%	3336429	12.2%
Բանկի կողմից հետ գնված սեփական բաժնետոմսեր			0		0			
Զբաղիված շահույթ (վնաս)	Ընթացիկ ժամանակաշրջանի		-11912752	74.3%	-20356731	70.9%	-41551793	-196.0%
	Նախորդ ժամանակաշրջանի		126045791	-0.2%	122137908	-3.1%	13802775	12.7%
Հաշվեկշռային ընդհանուր կապիտալ			476833139	-0.3%	514049841	7.8%	44930023	9.6%
Ստացված գրավ			4419425926	4.5%	4519476428	2.3%	152502207	3.5%
այդ թվում՝ պետ.արժեթղթեր			762838	-66.5%	1204256	57.9%	-2431528	-66.9%
Ստացված երաշխավորություն			4493127539	1.5%	4612079158	2.6%	208511155	4.7%
Հաշվեկշռից դուրս գրված	վարկեր		161855099	16.5%	184732384	14.1%	75664659	69.4%
	ղեբիտորական պարտքեր և այլ ակտիվներ		10894184	2.1%	11895659	9.2%	2802790	30.8%
	տոկոսներ		76485596	12.3%	91754723	20.0%	36441030	65.9%
Տրամադրված երաշխավորություններ			5382652	23.0%	5816751	8.1%	-423059	-6.8%
Տրամադրված գրավներ	ընդամենը		948520	-11.7%	647744	-31.7%	-632734	-49.4%
	այդ թվում՝ պետական արժեթղթեր		0		481569		481569	100.0%

Դ - ՀՀ դրամ

Ա – Արտարժույթ

Հավելված 2. ՀՀ տարածքում գործող առևտրային բանկերի ամփոփ հաշվեկշռային ցուցանիշների կառուցվածքի միտումները (%)

Ակտիվներ

Ցուցանիշներ	Արժույթ	31.12.12	31.12.13	31.12.14	Փոփոխությունը 31.12.14-31.12.13	31.03.15	Փոփոխությունը 31.03.15-31.12.14	30.06.15	Փոփոխությունը 30.06.15-31.03.15	30.09.15	Փոփոխությունը 30.09.15-30.06.15	31.12.15	Փոփոխությունը 31.12.15-30.09.15	Փոփոխությունը 31.12.15-31.12.14
Կանխիկ դրամական միջոցներ	Դ	2.7	2.1	1.9	-0.3	1.5	-0.4	1.5	0.0	1.6	0.0	1.9	0.4	0.1
	Ա	2.1	1.6	1.5	-0.2	2.2	0.7	2.1	-0.1	2.0	-0.1	1.9	-0.2	0.4
Թղթակցային հաշիվներ ԿԲ-ում և այլ պահանջներ ԿԲ նկատմամբ	Դ	8.7	7.6	9.8	2.2	10.1	0.3	10.0	-0.1	9.5	-0.4	9.4	-0.1	-0.4
	Ա	4.1	8.1	4.0	-4.1	3.4	-0.6	3.8	0.5	5.6	1.8	5.3	-0.3	1.3
Թղթակցային հաշիվներ բանկերում և այլ պահանջներ բանկերի նկատմամբ	Դ	0.9	0.6	0.1	-0.6	0.2	0.1	0.5	0.3	0.0	-0.5	0.8	0.7	0.7
	Ա	7.1	5.1	5.3	0.2	4.2	-1.0	4.0	-0.2	4.5	0.5	5.2	0.7	0.0
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	Դ	1.1	1.1	0.8	-0.3	0.8	0.0	0.9	0.1	0.9	0.0	0.9	0.1	0.2
	Ա	0.6	0.3	0.4	0.1	0.3	-0.1	0.4	0.0	0.3	-0.1	0.3	0.0	-0.1
Պետական արժեթղթեր		8.8	7.7	7.0	-0.7	7.6	0.6	7.4	-0.3	7.4	0.0	7.3	0.0	0.3
Ռեպո համաձայնագրեր (առանց միջբանկային ռեպոների)	Դ	0.6	0.5	0.4	-0.1	0.5	0.0	0.5	0.0	0.5	0.0	0.4	0.0	0.0
	Ա	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Վարկեր իրավաբանական անձանց	Դ	7.4	6.2	5.3	-0.9	5.2	-0.1	5.8	0.6	5.8	0.0	5.4	-0.3	0.2
	Ա	37.7	27.8	30.6	2.8	30.3	-0.3	29.7	-0.6	29.0	-0.7	28.5	-0.5	-2.0
Վարկեր ֆիզիկական անձանց	Դ	17.1	14.2	13.9	-0.3	13.9	0.0	13.6	-0.3	13.1	-0.6	12.6	-0.5	-1.3
	Ա	9.0	7.5	8.7	1.2	9.2	0.5	9.4	0.2	9.0	-0.4	8.8	-0.3	0.1
Վարկեր բանկի հետ կապված անձանց և աշխատակիցներին	Դ	1.0	0.7	0.7	0.0	0.7	0.0	0.7	0.0	1.1	0.4	1.4	0.3	0.8
	Ա	2.1	1.6	1.7	0.0	1.7	0.0	1.6	-0.1	1.5	0.0	1.4	-0.1	-0.3
Ակտիվների հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստներ		-1.7	-1.5	-2.0	-0.5	-2.1	-0.2	-2.3	-0.2	-2.2	0.1	-2.2	0.1	-0.2
Հաշվարկված ստացվելիք տոկոսներ	Դ	0.4	0.4	0.4	0.0	0.5	0.1	0.5	0.0	0.5	0.0	0.5	0.0	0.1
	Ա	0.9	0.8	1.1	0.3	1.4	0.2	1.4	0.0	1.5	0.0	1.4	-0.1	0.2
Հիմնական միջոցներ		3.9	2.8	2.6	-0.2	2.7	0.1	2.7	0.0	2.6	-0.1	2.5	-0.1	0.0
Այլ արժեթղթեր	Դ	0.3	0.5	0.7	0.2	0.6	-0.1	0.6	0.0	0.6	0.0	0.8	0.2	0.1
	Ա	0.0	0.1	0.1	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0	0.2	0.1	0.2	0.0	0.1
Լիզինգ, ֆակտորինգ (առանց միջբանկային լիզինգի և ֆակտորինգի)	Դ	0.4	0.4	0.4	0.0	0.4	0.0	0.3	0.0	0.3	0.0	0.3	0.0	-0.1
	Ա	0.2	0.3	0.4	0.1	0.4	0.1	0.4	0.0	0.3	-0.1	0.5	0.2	0.1
Այլ ակտիվներ		4.4	3.4	4.4	1.0	4.3	-0.1	4.3	0.0	4.5	0.1	4.3	-0.1	-0.1
Հաշվեկշռային ընդհանուր ակտիվներ		100.0	100.0	100.0	x	100.0	x	100.0	x	100.0	x	100.0	x	0.0

Պատկերներ

Ցուցանիշներ	Ամիս	31.12.12	31.12.13	31.12.14	Փոփոխությունը 31.12.14-31.12.13	31.03.15	Փոփոխությունը 31.03.15-31.12.14	30.06.15	Փոփոխությունը 30.06.15-31.03.15	30.09.15	Փոփոխությունը 30.09.15-30.06.15	31.12.15	Փոփոխությունը 31.12.15-30.09.15	Փոփոխությունը 31.12.15-31.12.14
Բանկերի թրթակցային հաշիվները	Դ	0.1	0.1	0.1	0.0	0.2	0.1	0.0	-0.2	0.1	0.1	0.1	-0.1	0.0
	Ա	0.2	0.4	0.2	-0.1	0.5	0.2	0.2	-0.3	0.2	0.0	0.4	0.2	0.2
Այլ պարտավորություններ բանկերի (ներառյալ՝ ԿԲ) և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	Դ	12.0	12.4	15.0	2.5	15.7	0.7	15.0	-0.7	13.8	-1.2	13.1	-0.8	-1.9
	Ա	23.7	17.9	22.5	4.5	21.0	-1.4	19.6	-1.4	19.9	0.3	18.7	-1.2	-3.7
Ցպահանջ պարտավորություններ իրավաբանական անձանց նկատմամբ	Դ	4.6	4.7	3.6	-1.1	3.5	-0.1	3.9	0.4	3.7	-0.3	4.1	0.4	0.5
	Ա	5.1	9.4	6.2	-3.2	6.1	-0.1	6.4	0.3	6.8	0.4	7.0	0.3	0.9
Ցպահանջ պարտավորություններ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ	Դ	3.2	3.2	2.5	-0.7	2.5	0.0	2.9	0.3	2.9	0.0	3.0	0.1	0.4
	Ա	4.2	3.6	3.7	0.1	3.7	-0.1	4.1	0.4	4.3	0.2	4.6	0.3	0.8
Իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդներ	Դ	1.5	2.0	2.0	0.1	2.1	0.0	2.0	-0.1	2.5	0.5	3.0	0.5	1.0
	Ա	7.4	8.4	7.2	-1.2	6.6	-0.6	6.9	0.3	6.2	-0.7	6.6	0.3	-0.7
Ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդներ	Դ	6.9	7.8	6.7	-1.1	7.2	0.4	7.5	0.3	7.3	-0.2	7.3	0.0	0.6
	Ա	21.6	22.0	22.5	0.5	23.5	1.0	24.3	0.8	25.0	0.7	25.2	0.2	2.7
Պարտավորություններ ՀՀ Կառավարության նկատմամբ	Դ	2.8	2.1	1.7	-0.5	1.7	0.0	1.8	0.1	1.7	-0.1	1.4	-0.3	-0.2
	Ա	0.5	0.3	0.2	0.0	0.2	0.0	0.2	0.0	0.2	0.0	0.2	0.0	0.0
Հաշվարկված վճարվելիք տոկոսներ	Դ	0.4	0.4	0.4	0.0	0.5	0.1	0.5	0.0	0.5	0.0	0.5	0.0	0.1
	Ա	0.7	0.6	0.6	0.0	0.6	0.0	0.7	0.0	0.7	0.0	0.7	0.0	0.1
Այլ պարտավորություններ	Դ	3.5	3.3	2.6	-0.7	2.5	-0.1	2.0	-0.5	2.0	0.0	1.8	-0.2	-0.8
	Ա	1.5	1.4	2.2	0.8	2.0	-0.2	2.1	0.2	2.3	0.2	2.3	0.0	0.1
Հաշվեկշռային ընդհանուր պարտավորություններ		100.0	100.0	100.0	x	100.0	x	100.0	x	100.0	x	100.0	x	0.0
Փաստացի լրացված կանոնադրական հիմնադրամ		62.8	57.7	61.8	4.2	64.1	2.2	65.2	1.2	66.4	1.2	70.8	4.4	9.0
Գլխավոր պահուստ		5.0	5.0	5.8	0.9	5.8	-0.1	6.1	0.3	6.1	0.1	6.0	-0.2	0.1
Բանկի կողմից հետ գնված սեփական բաժնետոմսեր		0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Զբաղիված շահույթ (վնաս)	Ընթացիկ ժամանակաշրջանի	10.7	8.3	4.5	-3.8	-0.8	-5.3	-1.4	-0.6	-2.5	-1.1	-4.0	-1.5	-8.5
	Նախորդ ժամանակաշրջանի	16.4	21.5	23.1	1.6	27.2	4.1	26.4	-0.7	26.4	0.0	23.8	-2.7	0.7
Հաշվեկշռային ընդհանուր կապիտալ		100.0	100.0	100.0	x	100.0	x	100.0	x	100.0	x	100.0	x	0.0

Դ - ՀՀ դրամ

Ա – Արտարժույթ

Հավելված 3. ՀՀ տարածքում գործող առևտրային բանկերի նորմատիվային կապիտալի հաշիվների փոփոխությունը

հազար ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	Մեծությունը ժամանակաշրջանի սկզբին	Փոփոխություն ժամանակաշրջանի ընթացքում	Մեծությունը ժամանակաշրջանի վերջին
Ընդհանուր կապիտալ	449197388	61464890	510662279
Հիմնական կապիտալ	387986766	42477591	430464357
Կանոնադրական կապիտալ	282607914	68654779	351262693
Ծանուցում. Իրացված բաժնետոմսերի քանակ (հատ)	7032156	143706939	150739095
Գլխավոր պահուստ	27335185	3336429	30671613
Զբաղիչված շահույթ	129772731	-28155827	101616904
Հիմնական կապիտալից նվազեցվող գումարներ, այդ թվում՝	51729063	5292048	57021111
Երկարաժամկետ ստորադաս փոխառություններ	0	0	0
Բանկի կողմից հետ գնված սեփական բաժնետոմսեր	0	0	0
Գրավի առարկայի տնօրինման արդյունքում բանկի սեփականությանն անցած բաժնետոմսեր ըստ Կանոնակարգ 2-ի 28.1-րդ կետի 2-րդ ենթակետի «ե» պարբերության	1256072	-667831	588241
Ոչ նյութական ակտիվներ «բացի Կանոնակարգ 2-ով նախատեսված բացառությունների»	1538343	-344867	1193476
Սյլ բանկերի, վարկային կազմակերպությունների և «Կանոնակարգ 2-ով նախատեսված այլ անձանց» կանոնադրական կապիտալներում ներդրումներ	1374073	171616	1545689
Բանկային գործունեության համար չօգտագործվող նյութական ակտիվներ և դրանց վրա կատարված կապիտալ ներդրումներ	37813709	6536820	44350529
Բանկային գործունեության համար օգտագործվող նյութական ակտիվների և դրանց վրա կատարված կապիտալ ներդրումների հաշվեկշռային արժեքի, հիմնական կապիտալի հաշվեկշռային մեծության Կանոնակարգ 2-ով նախատեսված սահմանաչափը, գերազանցող մասը	3832193	-2051180	1781013
Բանկի կողմից վարձակալված հիմնական միջոցների վրա կատարված կապիտալ ներդրումներ	5855139	-511623	5343517
Սյլ առևտրային կազմակերպության կանոնադրական կապիտալում կատարված ներդրումներ ըստ Կանոնակարգ 2-ի 28.1-րդ կետի	59534	0	59534
Հետաձգված հարկային ակտիվների և հետաձգված հարկային պարտավորությունների դրական տարբերություն	0	2159112	2159112
Լրացուցիչ կապիտալ	61210622	18987299	80197921
Բանկի գործունեության համար անհրաժեշտ սեփական շենքերի և շինությունների վերագնահատման պահուստ	14536415	2609169	17145584
Հաշվեկշռի միավորման ընթացքում առաջացած արտարժույթային տարբերությունների պահուստ	0	0	0
Բանկի կողմից ներգրավված երկարաժամկետ ստորադաս փոխառություններ	45650508	33127970	78778478
Սյլ պահուստներ «բացի Կանոնակարգ 2-ով նախատեսված բացառությունների»	1023700	-5669246	-4645546

Հավելված 4. ՀՀ բանկային համակարգի կանոնադրական կապիտալում ոչ ռեզիդենտների մասնակցությունը

Ցուցանիշներ	31.12.12	Փոփոխությունը 31.12.13-31.12.12 ըմբացում	31.12.13	Փոփոխությունը 31.12.14-31.12.13 ըմբացում	31.12.14	Փոփոխությունը 31.12.15-31.12.14 ըմբացում	31.12.15
Կանոնադրական կապիտալը <i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>	243005933	34713225	253061623	27078165	280139788	56689028	336828816
այդ թվում՝ ոչ ռեզիդենտներ <i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>	178241995	18747478	188871096	-2515685	186355411	41575942	227931352
ոչ ռեզիդենտների տես. կշիռը (%)	73.35	-3.82	74.63	-8.11	66.52	1.15	67.67

Հավելված 5. ՀՀ տարածքում գործող բանկերի եկամուտները և ծախսերը

հազար ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	31.12.12	31.12.13	31.12.14	Փոփոխությունը 31.12.14-31.12.13	31.03.15	30.06.15	30.09.15	31.12.15	Փոփոխությունը 31.12.15-31.12.14
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Թղթակցային հաշիվներից	150398	212569	148877	-30.0%	68981	112564	141478	180034	20.9%
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկում տեղաբաշխված միջոցներից	1322218	576989	443618	-23.1%	1509	41148	123426	232405	-47.6%
Առևտրային բանկերում և այլ ֆինանսական կազմակերպություններում տեղաբաշխված միջոցներից ստացված տոկոսներ	5039993	4805082	3930742	-18.2%	1187728	2202827	3110995	4090447	4.1%
Տնտեսությանը տրված վարկերից	156561502	171084589	190308915	11.2%	51042384	100509736	150329133	200647592	5.4%
Օվերդրաֆտից ստացված տոկոսներ	22202644	28075331	26366947	-6.1%	7368953	16678900	25456080	33711040	27.9%
Վարկային քարտերից ստացված տոկոսներ	10435562	16274242	20387398	25.3%	6044879	11521792	17049224	22595886	10.8%
Պետական արժեթղթերից ստացված տոկոսներ	17060909	20922268	22483404	7.5%	6060632	12120767	18333159	24767996	10.2%
Ռեպո համաձայնագրերից	4133907	4110361	4618302	12.4%	1384312	2557886	3802443	5242927	13.5%
Այլ տոկոսային եկամուտներ	9109733	8894997	10124358	13.8%	3016355	5889786	8583387	12406916	22.5%
Ընդամենը տոկոսային եկամուտներ	226016866	254956428	278812561	9.4%	76175733	151635406	226929325	303875243	9.0%

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Թղթակցային հաշիվների դիմաց վճարված տոկոսներ	1023847	71305	108472	52.1%	51482	114091	142805	174918	61.3%
Բանկային հաշիվների ու ցապահանջ ավանդների դիմաց վճարված տոկոսներ	4094127	4379589	5071225	15.8%	1227438	2497753	3759209	5028661	-0.8%
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկից ներգրավված միջոցների դիմաց վճարված տոկոսներ	9434663	12568876	12127587	-3.5%	9777269	15849263	20963489	25332772	108.9%
Ուելսի համաձայնագրերի դիմաց	960661	276904	715111	158.3%	108692	203466	325395	615739	-13.9%
Առևտրային բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված միջոցների դիմաց վճարված տոկոսներ	23893853	25178013	27578902	9.5%	10272436	20683921	31443379	41824858	51.7%
Ժամկետային ավանդների դիմաց վճարված տոկոսներ	53693135	73009943	85514302	17.1%	22185023	45332954	69368036	95608944	11.8%
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված միջոցների դիմաց վճարված տոկոսներ	8374721	9589359	9522515	-0.7%	2825145	5491906	8428483	11432956	20.1%
Տոկոսային ծախսեր ավանդների ապահովագրության դիմաց	1165338	1485617	1757274	18.3%	472235	943726	1445842	1956592	11.3%
Այլ տոկոսային ծախսեր	8524956	8560061	7450893	-13.0%	1661684	3452598	4975680	6697193	-10.1%
Ընդամենը տոկոսային ծախսեր	111165301	135119667	149846281	10.9%	48581404	94569678	140852318	188672633	25.9%
Ձուտ տոկոսային եկամուտներ	114851565	119836761	128966280	7.6%	27594329	57065728	86077007	115202610	-10.7%
Ստացված միջնորդավճարներ	25344952	30934726	37010981	19.6%	8708429	18320786	28472900	39714112	7.3%
Երաշխիքներից, հոմաքարագրերով, ակրեդիտիվներով գործառնություններից, հավատարմագրային կառավարման գործառնություններից ստացված եկամուտներ	1425614	1477896	1816802	22.9%	605838	1130739	1731052	2259269	24.4%
Ածանցյալ գործիքներից զուտ եկամուտներ	794039	1004975	-3643547	-462.6%	-1275038	-1564537	-1558371	-1794400	-50.8%
Ֆակտորինգից ստացված զուտ եկամուտներ	910729	1633271	3256751	99.4%	960290	1873735	2738308	3764833	15.6%
Այլ կազմակերպություններում ներդրումներից ստացված եկամուտներ	22574	16310	9350	-42.7%	2673	91635	95872	99045	959.3%
Արժեթղթերի վաճառքից ստացված զուտ եկամուտներ	5362621	1041462	2626560	152.2%	297079	194283	247179	244654	-90.7%
Արտարժույթի առուվաճառքից ստացված զուտ եկամուտներ	14573091	14812439	18170015	22.7%	4232053	8109760	12588715	17580074	-3.2%
Արտարժույթի վերագնահատումից ստացված դրական (բացասական) փոխարժեքային տարբերություն	-1702457	-477368	3892454	-915.4%	1223693	1751866	1996465	2033954	-47.7%
Հիմնական միջոցների օտարումից ստացված զուտ եկամուտներ	-394459	-586035	-285216	-51.3%	-27648	-15819	185723	72753	-125.5%
Հիմնական միջոցների վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտներ	-1082	-11299	-56114	396.6%	0	-11900	-11900	14132	-125.2%
Ստացված տույժեր, տուգանքներ	9663900	13525483	15545798	14.9%	5083707	10904702	17419563	23493079	51.1%
Այլ ոչ տոկոսային եկամուտներ	651054	4013318	3701689	-7.8%	1415468	2342589	3161120	5897148	59.3%
Ընդամենը ոչ տոկոսային եկամուտներ	56650576	67385178	82045523	21.8%	21226544	43127839	67066626	93378653	13.8%
Հաշվարկված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված այլ վճարումներ (տրված այլ փոխհատուցումներ և սոցիալական պահանջների ֆինանսավորում)	40487542	50885134	56016867	10.1%	13753474	27478757	40566475	55505831	-0.9%
Գործուղման ծախսեր	772278	720805	708610	-1.7%	94272	232078	417915	637280	-10.1%

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Հատկացումներ Հայաստանի Հանրապետության սոցիալական ապահովագրության պետական հիմնադրամին	3713775	249544	10715	-95.7%	5372	9704	13311	17682	65.0%
Հարկեր, տուրքեր և այլ պարտադիր վճարներ	2803004	3445912	3420416	-0.7%	784520	1670214	2523053	3559408	4.1%
Ամորտիզացիոն մասհանումներ	10947372	11812655	12157203	2.9%	3119376	6315149	9525203	12540579	3.2%
Բանկի շենքի և այլ հիմնական միջոցների վարձակալության վճար	5422979	6127521	6708680	9.5%	1807378	3607824	5418953	7250151	8.1%
Գովազդային, ներկայացուցչական ծախսեր	4195149	4426527	4538785	2.5%	862264	1747231	2646156	4111988	-9.4%
Գրասենյակային և տպագրական ծախսեր	1135304	1145566	1160953	1.3%	240891	499211	804210	1177061	1.4%
Աուդիտային և խորհրդատվական ծառայությունների գծով ծախսեր	1107752	1254944	1263534	0.7%	311606	644376	989446	1453101	15.0%
Բանկի սարքավորումների սպասարկման և պահպանման գծով ծախսեր	1362246	1606289	1817746	13.2%	484953	971078	1553672	2142987	17.9%
Տրանսպորտային ծախսեր	758748	744333	702603	-5.6%	139492	292269	433682	594379	-15.4%
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	2149034	2151365	2059874	-4.3%	515137	1006171	1517960	2029718	-1.5%
Վճարված տույժեր, տուգանքներ	66744	137681	97167	-29.4%	63573	99021	279631	347392	257.5%
Ուսուցման ծախսեր	463375	410614	447066	8.9%	29959	78820	128416	234039	-47.7%
Այլ ոչ տոկոսային ծախսեր	21800507	21607984	23579650	9.1%	5991054	12029680	18558096	25417847	7.8%
Ընդամենը ոչ տոկոսային ծախսեր	97145781	106726874	114689869	7.5%	28203321	56681583	85376179	117019443	2.0%
Զուտ ոչ տոկոսային եկամուտներ	-40495205	-39341696	-32644346	-17.0%	-6976777	-13553744	-18309553	-23640790	-27.6%
Վարկերի և դեբիտորական պարտքերի հնարավոր կորուստների ընդհանուր պահուստին	26274761	29986311	42611434	42.1%	8493036	17302254	27516444	40000220	-6.1%
Վարկերի և դեբիտորական պարտքերի հնարավոր կորուստների հատուկ պահուստին	117128015	176926241	259306538	46.6%	89892336	184419669	293792223	373179588	43.9%
Արժեթղթերի հնարավոր կորուստների պահուստին	1127	9425	45195	379.5%	31013	42999	80106	118504	162.2%
Բանկային երաշխիքների և այլ պայմանական պարտավորությունների պահուստներին	6475770	16077458	7593758	-52.8%	1840173	3798646	5721382	7738212	1.9%
Ընդամենը հատկացումներ	149879673	222999435	309556925	38.8%	100256558	205563568	327110155	421036524	36.0%
Վարկերի և դեբիտորական պարտքերի հնարավոր կորուստների ընդհանուր պահուստից	20948954	28770603	59408025	106.5%	16651265	25980520	36430868	47201958	-20.5%
Վարկերի և դեբիտորական պարտքերի հնարավոր կորուստների հատուկ պահուստից	102382190	147215698	176227477	19.7%	58970881	127846649	208411466	258173626	46.5%
Արժեթղթերի հնարավոր կորուստների պահուստից	25125	14697	61331	317.3%	29696	30166	65264	65816	7.3%
Բանկային երաշխիքների և այլ պայմանական պարտավորությունների պահուստներից	6656016	15841747	7141123	-54.9%	2072990	4018862	5984632	7815686	9.4%
Ընդամենը վերադարձ	130012285	191842745	242837956	26.6%	77724832	157876197	250892230	313257086	29.0%
Զուտ մասհանումներ	19867388	31156690	66718969	114.1%	22531726	47687371	76217925	107779438	61.5%
Շահույթ մինչև հարկվելը	54488972	49338375	29602965	-40.0%	-1914174	-4175387	-8450471	-16217618	-154.8%
Շահութահարկ	12064810	11157087	8417381	-24.6%	2106194	2842144	3732479	4491227	-46.6%
Զուտ շահույթ	42424162	38181288	21185584	-44.5%	-4020368	-7017531	-12182950	-20708845	-197.7%
Հաշվարկված շահաբաժիններ	0	340460	0	0.0%	0	0	0	0	100.0%
Զբաղիված շահույթ	42424162	37840828	21185584	-44.0%	-4020368	-7017531	-12182950	-20708845	-197.7%

Հավելված 6. ՀՀ բանկային համակարգի եկամտաբերությունն ըստ ակտիվների և եկամտաբերությունն ըստ կապիտալի

%

Ցուցանիշներ	2011	2012	2013	2014	2015
Շահութաբերությունն ըստ ակտիվների					
Բանկային համակարգ	1.80	1.90	1.44	0.71	-0.63
Նվազագույն (շահութաբեր բանկերի)	0.26	0.18	0.27	0.48	0.01
Առավելագույն (շահութաբեր բանկերի)	5.16	3.82	3.71	3.10	2.44
Շահութաբերությունն ըստ կապիտալի					
Բանկային համակարգ	9.79	11.40	9.07	4.47	-4.26
Նվազագույն (շահութաբեր բանկերի)	0.91	0.86	1.14	0.65	0.08
Առավելագույն (շահութաբեր բանկերի)	24.34	25.87	22.84	18.73	14.88

Հավելված 7. ՀՀ բանկային համակարգի վարկային ներդրումները

հազար ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	2013					
	Սինչև 1 տարի		1 տարուց ավելի		Ընդամենը	
	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.
1. Ընդամենը վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր (2+3)	227553533	464247374	900519915	693599163	1128073448	159671504
1.1. Ժամկետային ակտիվներ	183620866	458543054	872756025	644317059	1056376891	119786176
այդ թվում՝ վարկեր	158978600	451253846	863891284	587893421	1022869884	102539538
միջբանկային վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	19748749	1000000	5729665	16488038	25478414	1363309
1.2. Երկարաձգված ակտիվներ	29862398	5238897	27140437	42656161	57002835	32672106
այդ թվում՝ վարկեր	27225737	5238897	27140437	29350371	54366174	4851273
միջբանկային վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	2636660	0	0	498299	2636660	407711
1.3. Ժամկետանց ակտիվներ	14070270	465423	623453	6625943	14693723	7213222
այդ թվում՝ վարկեր	14069807	465423	623453	6564181	14693260	7165673
միջբանկային վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	0	0	0	0	0	0
2. Ոչ ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	23144260	609434	22779254	13349717	45923514	14891684
2.1. Ժամկետային ակտիվներ	21294897	600262	22779254	10419470	44074151	115036
2.2. Երկարաձգված ակտիվներ	770645	9171	0	2896160	770645	14769257
2.3. Ժամկետանց ակտիվներ	1078718	0	0	34086	1078718	7391
3. Ոչ ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր ըստ ճյուղերի, այդ թվում՝	219299481	538589118	1157011511	751059620	1376310993	132932648
3.1. արդյունաբերություն	49556720	55176041	244604339	70810173	294161058	12392799
հանքագործական	13305111	4297411	21510604	4380441	34815715	2148205
էներգետիկա	11921553	18002792	88360870	30019470	100282423	7260317
սննդամթերք	15175121	20252077	67633402	22437270	82808523	1425747
թեթև	732403	2915336	13364603	3145583	14097006	32252
քիմիական	200464	634228	7088453	647420	7288917	67680
շինանյութերի	1410062	5284584	23074585	5896430	24484647	1012771
թանկարժեք իրեր	535312	267562	1360110	272152	1895422	0
մետալուրգիա	2352712	3119	3531448	4226	5884160	0
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	70938	371464	6481394	554021	6552332	193072
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	3853043	3147467	12198870	3453161	16051913	252756
3.2. գյուղատնտեսություն	10003521	42539599	50014487	43204458	60018008	265312
3.3. շինարարություն	12507602	10704101	75332957	21567172	87840559	1832255
3.4. տրանսպորտ և կապ	9996615	5729300	25223222	10210683	35219837	855480
3.5. առևտուր	48615079	61302525	218325986	85383336	266941065	12942789
3.6. հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	3597216	15600959	72203984	15999291	75801200	1011330
3.7. ֆինանսական հատված	16451553	3056139	11816543	49888183	28268096	25605261
3.8. սպառողական վարկեր	9176790	209971117	56375527	300039305	65552317	74673040
3.9. հիփոթեքային վարկեր	664875	67235707	74940340	67592032	75605215	10500
3.10. տնտեսության այլ ճյուղեր	9172791	12097589	83569787	15554815	92742578	3343881

Հավելված 7. (շարունակություն)

հազար ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	2014					
	Մինչև 1 տարի		1 տարուց ավելի		Ընդամենը	
	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.
1. Ընդամենը վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր (2+3)	324378464	577477446	1163783094	737148950	1488161558	1128073448
1.1. Ժամկետային ակտիվներ	290379522	552589630	1106346365	672375806	1396725887	1056376891
այդ թվում՝ վարկեր	215104711	542506721	1101188312	645046259	1316293023	1022869884
ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	66411818	750000	1899880	2113309	68311698	25478414
1.2. Երկարաձգված ակտիվներ	20845172	24022936	46137475	56695042	66982647	57002835
այդ թվում՝ վարկեր	20845172	24022936	46137475	28874209	66982647	54366174
ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	0	0	0	407711	0	2636660
1.3. Ժամկետանց ակտիվներ	13153770	864880	11299253	8078102	24453023	14693723
այդ թվում՝ վարկեր	13152806	864880	11299253	8030553	24452059	14693260
ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	0	0	0	0	0	0
2. Ոչ ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր ըստ ճյուղերի, այդ թվում՝	54519384	985821	28726322	15877505	83245706	45923514
2.1. Ժամկետային ակտիվներ	50609357	976458	27543087	1091494	78152444	44074151
2.2. Երկարաձգված ակտիվներ	3324790	9363	0	14778620	3324790	770645
2.3. Ժամկետանց ակտիվներ	585237	0	1183235	7391	1768472	1078718
3. Ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր ըստ ճյուղերի, այդ թվում՝	235214624	588338797	1169701228	721271445	1404915852	1376310993
3.1. արդյունաբերություն	66544888	58369033	293425874	70761832	359970762	294161058
հանքագործական	22838280	5051235	34989617	7199440	57827897	34815715
էներգետիկա	22594207	20697850	98250788	27958167	120844995	100282423
սննդի	12851389	20325937	88560325	21751684	101411715	82808523
թեթև	495713	3286481	15068409	3318733	15564123	14097006
քիմիական	63452	1028323	8376549	1096003	8440001	7288917
շինանյութերի	1160125	4288016	21939632	5300787	23099758	24484647
թանկարժեք իրերի	102406	185152	3483127	185152	3585533	1895422
մետալուրգիա	3807946	118	4062105	118	7870051	5884160
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	171853	685357	4515113	878428	4686966	6552332
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	2459517	2820565	14180208	3073321	16639725	16051913
3.2. գյուղատնտեսություն	12298893	47728176	67973375	47993488	80272268	60018008
3.3. շինարարություն	2948246	23617100	95796695	25449355	98744941	87840559
3.4. տրանսպորտ և կապ	1930368	9187914	32884371	10043394	34814739	35219837
3.5. առևտուր	54236105	64417653	254671715	77360443	308907819	266941065
3.6. հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	2087307	14928573	116705662	15939903	118792969	75801200
3.7. ֆինանսական հատված	72638304	3640729	9949201	29245990	82587505	28268096
3.8. սպառողական վարկեր	5596556	278710742	92539586	353383783	98136142	65552317
3.9. հիփոթեքային վարկեր	15386	72108818	100297646	72119318	100313032	75605215
3.10. տնտեսության այլ ճյուղեր	16918571	15630058	105457105	18973939	122375676	92742578

Հավելված 7. (շարունակություն)

հազար ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	2015					
	Մինչև 1 տարի		1 տարուց ավելի		Ընդամենը	
	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.
1. Ընդամենը վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր (2+3)	162118370	213870561	596529956	1189183517	758648326	1403054079
1.1. Ժամկետային ակտիվներ	139633510	188490813	558297949	1122205525	697931458	1310696338
այդ թվում՝ վարկեր	89367299	139248642	547898992	1117558135	637266290	1256806777
ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	25470421	35196031	500772	2418750	25971193	37614781
1.2. Երկարաձգված ակտիվներ	13730353	12813149	37058749	51608968	50789102	64422117
այդ թվում՝ վարկեր	6390843	8167746	22294089	51608968	28684932	59776714
ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	0	4645403	0	0	0	4645403
1.3. Ժամկետանց ակտիվներ	8754507	12566600	1173259	15369024	9927766	27935624
այդ թվում՝ վարկեր	8692857	12543355	1173259	15369024	9866116	27912379
ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	0	0	0	0	0	0
2. Ոչ ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր ըստ ճյուղերի, այդ թվում՝	46610975	66357493	0	0	46610975	66357493
2.1. Ժամկետային ակտիվներ	101246	25594591	31724199	35892499	31825445	61487090
2.2. Երկարաձգված ակտիվներ	4400	269183	14778080	3386250	14782480	3655433
2.3. Ժամկետանց ակտիվներ	3051	9863	0	1205107	3051	1214970
3. Ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր ըստ ճյուղերի, այդ թվում՝	147386672	164242510	564650678	1172454076	712037350	1336696585
3.1. արդյունաբերություն	9054738	40822357	56885326	270749389	65940064	311571746
հանքագործական	3714567	13266327	5668736	26257460	9383303	39523787
էներգետիկա	2358481	15748694	19303970	104213684	21662451	119962378
սննդի	1251849	6851791	18119670	76260683	19371519	83112474
թեթև	1296508	315690	3446342	12196188	4742850	12511878
քիմիական	0	77399	680307	7782117	680307	7859516
շինանյութերի	190501	1321711	3792049	19830419	3982550	21152130
թանկարժեք իրերի	0	14022	1445289	2555234	1445289	2569256
մետալուրգիա	0	1635827	0	4641578	0	6277405
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	35092	251882	1661117	3347906	1696209	3599788
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	207740	1339014	2767847	13664120	2975587	15003134
3.2. գյուղատնտեսություն	300386	11109212	38733869	79156197	39034255	90265409
3.3. շինարարություն	2112219	1863915	23918336	78682250	26030555	80546165
3.4. տրանսպորտ և կապ	8003476	605309	11928836	50531039	19932312	51136348
3.5. առևտուր	12909793	35405576	53898960	243271919	66808753	278677495
3.6. հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	618981	3836139	17187301	135429064	17806282	139265203
3.7. ֆինանսական հատված	55196552	43210672	1236512	11302904	56433064	54513576
3.8. սպառողական վարկեր	55726279	3176035	266398368	97777305	322124647	100953341
3.9. հիփոթեքային վարկեր	2352	50026	80877973	98036659	80880325	98086685
3.10. տնտեսության այլ ճյուղեր	3461895	24163269	13585198	107517349	17047092	131680618

Հավելված 8. ՀՀ բանկային համակարգի վարկային ներդրումները

%

Ցուցանիշներ	2013					
	Մինչև 1 տարի		1 տարուց ավելի		Ընդամենը	
	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.
1. Ընդամենը վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր (2+3)	12.6	15.5	22.8	49.1	35.4	64.6
1.1. Ժամկետային ակտիվներ	10.7	13.6	22.8	48.7	33.5	62.3
այդ թվում՝ վարկեր	8.6	11.3	22.6	47.9	31.2	59.2
միջբանկային վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	0.5	2.2	0.1	0.6	0.6	2.8
1.2. Երկարաձգված ակտիվներ	1.7	1.6	0.0	0.4	1.7	2.0
այդ թվում՝ վարկեր	0.7	1.3	0.0	0.4	0.7	1.7
միջբանկային վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	0.2	0.3	0.0	0.0	0.2	0.3
1.3. Ժամկետանց ակտիվներ	0.2	0.3	0.0	0.0	0.2	0.3
այդ թվում՝ վարկեր	0.2	0.3	0.0	0.0	0.2	0.3
միջբանկային վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2. Ոչ ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	0.7	1.4	0.0	1.2	0.8	2.6
2.1. Ժամկետային ակտիվներ	0.7	1.4	0.0	1.2	0.8	2.6
2.2. Երկարաձգված ակտիվներ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2.3. Ժամկետանց ակտիվներ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
3. Ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր ըստ ճյուղերի, այդ թվում՝	11.3	12.2	23.3	49.7	34.6	62.0
3.1. արդյունաբերություն	1.1	2.7	2.9	15.8	4.0	18.5
հանքագործական	0.0	0.6	0.1	4.1	0.2	4.7
էներգետիկա	0.8	0.7	0.6	4.6	1.3	5.3
սննդի	0.2	1.0	1.4	3.8	1.6	4.8
թեթև	0.0	0.1	0.2	0.5	0.2	0.5
քիմիական	0.0	0.0	0.0	0.4	0.0	0.5
չինանյութերի	0.0	0.1	0.3	1.3	0.4	1.4
բանկարժեք իրերի	0.0	0.0	0.0	0.2	0.0	0.2
մետալուրգիա	0.0	0.0	0.0	0.2	0.0	0.3
մեքենաչինական և էլեկտրատեխնիկական	0.0	0.0	0.0	0.2	0.0	0.2
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	0.0	0.1	0.2	0.4	0.2	0.5
3.2. գյուղատնտեսություն	0.2	0.7	1.6	2.7	1.8	3.5
3.3. շինարարություն	0.2	0.8	0.8	4.3	1.0	5.0
3.4. տրանսպորտ և կապ	0.1	0.3	0.3	1.7	0.4	2.0
3.5. առևտուր	0.8	3.2	3.7	11.7	4.5	14.8
3.6. հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	0.1	0.3	1.3	3.6	1.3	3.9
3.7. ֆինանսական հատված	1.9	2.2	0.2	0.7	2.1	2.9
3.8. սպառողական վարկեր	6.7	0.6	8.1	2.5	14.8	3.1
3.9. հիփոթեքային վարկեր	0.0	0.1	3.8	3.8	3.9	3.8
3.10. տնտեսության այլ ճյուղեր	0.3	1.4	0.5	3.0	0.8	4.4

Հավելված 8. (շարունակություն)

%

Ցուցանիշներ	2014					
	Մինչև 1 տարի		1 տարուց ավելի		Ընդամենը	
	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.
1. Ընդամենը վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր (2+3)	12.4	22.1	44.5	28.2	56.9	43.1
1.1. Ժամկետային ակտիվներ	11.1	21.1	42.3	25.7	53.4	40.4
այդ թվում՝ վարկեր	8.2	20.7	42.1	24.7	50.3	39.1
միջբանկային վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	2.5	0.0	0.1	0.1	2.6	1.0
1.2. Երկարաձգված ակտիվներ	0.8	0.9	1.8	2.2	2.6	2.2
այդ թվում՝ վարկեր	0.8	0.9	1.8	1.1	2.6	2.1
միջբանկային վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1
1.3. Ժամկետանց ակտիվներ	0.5	0.0	0.4	0.3	0.9	0.6
այդ թվում՝ վարկեր	0.5	0.0	0.4	0.3	0.9	0.6
միջբանկային վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2. Ոչ ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	2.1	0.0	1.1	0.6	3.2	1.8
2.1. Ժամկետային ակտիվներ	1.9	0.0	1.1	0.0	3.0	1.7
2.2. Երկարաձգված ակտիվներ	0.1	0.0	0.0	0.6	0.1	0.0
2.3. Ժամկետանց ակտիվներ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0
3. Ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր ըստ ճյուղերի, այդ թվում՝	9.0	22.5	44.7	27.6	53.7	52.6
3.1. արդյունաբերություն	2.5	2.2	11.2	2.7	13.8	11.2
հանքագործական	0.9	0.2	1.3	0.3	2.2	1.3
էներգետիկա	0.9	0.8	3.8	1.1	4.6	3.8
սննդի	0.5	0.8	3.4	0.8	3.9	3.2
թեթև	0.0	0.1	0.6	0.1	0.6	0.5
քիմիական	0.0	0.0	0.3	0.0	0.3	0.3
չինանյութերի	0.0	0.2	0.8	0.2	0.9	0.9
թանկարժեք իրերի	0.0	0.0	0.1	0.0	0.1	0.1
մետալուրգիա	0.1	0.0	0.2	0.0	0.3	0.2
մեքենաչինական և էլեկտրատեխնիկական	0.0	0.0	0.2	0.0	0.2	0.3
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	0.1	0.1	0.5	0.1	0.6	0.6
3.2. գյուղատնտեսություն	0.5	1.8	2.6	1.8	3.1	2.3
3.3. շինարարություն	0.1	0.9	3.7	1.0	3.8	3.4
3.4. տրանսպորտ և կապ	0.1	0.4	1.3	0.4	1.3	1.3
3.5. առևտուր	2.1	2.5	9.7	3.0	11.8	10.2
3.6. հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	0.1	0.6	4.5	0.6	4.5	2.9
3.7. ֆինանսական հատված	2.8	0.1	0.4	1.1	3.2	1.1
3.8. սպառողական վարկեր	0.2	10.7	3.5	13.5	3.8	2.5
3.9. հիփոթեքային վարկեր	0.0	2.8	3.8	2.8	3.8	2.9
3.10. տնտեսության այլ ճյուղեր	0.6	0.6	4.0	0.7	4.7	3.5

Հավելված 8. (շարունակություն)

%

Ցուցանիշներ	2015					
	Մինչև 1 տարի		1 տարուց ավելի		Ընդամենը	
	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.
1. Ընդամենը վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր (2+3)	7.5	9.9	27.6	55.0	35.1	64.9
1.1. Ժամկետային ակտիվներ	6.5	8.7	25.8	51.9	32.3	60.6
այդ թվում՝ վարկեր	4.1	6.4	25.3	51.7	29.5	58.1
միջբանկային վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	1.2	1.6	0.0	0.1	1.2	1.7
1.2. Երկարաձգված ակտիվներ	0.6	0.6	1.7	2.4	2.3	3.0
այդ թվում՝ վարկեր	0.3	0.4	1.0	2.4	1.3	2.8
միջբանկային վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	0.0	0.2	0.0	0.0	0.0	0.2
1.3. Ժամկետանց ակտիվներ	0.4	0.6	0.1	0.7	0.5	1.3
այդ թվում՝ վարկեր	0.4	0.6	0.1	0.7	0.5	1.3
միջբանկային վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2. Ոչ ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	2.2	3.1	0.0	0.0	2.2	3.1
2.1. Ժամկետային ակտիվներ	0.0	1.2	1.5	1.7	1.5	2.8
2.2. Երկարաձգված ակտիվներ	0.0	0.0	0.7	0.2	0.7	0.2
2.3. Ժամկետանց ակտիվներ	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.1
3. Ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր ըստ ճյուղերի, այդ թվում՝	6.8	7.6	26.1	54.2	32.9	61.8
3.1. արդյունաբերություն	0.4	1.9	2.6	12.5	3.1	14.4
հանքագործական	0.2	0.6	0.3	1.2	0.4	1.8
էներգետիկա	0.1	0.7	0.9	4.8	1.0	5.5
սննդի	0.1	0.3	0.8	3.5	0.9	3.8
թեթև	0.1	0.0	0.2	0.6	0.2	0.6
քիմիական	0.0	0.0	0.0	0.4	0.0	0.4
չինամյութերի	0.0	0.1	0.2	0.9	0.2	1.0
թանկարժեք իրերի	0.0	0.0	0.1	0.1	0.1	0.1
մետալուրգիա	0.0	0.1	0.0	0.2	0.0	0.3
մեքենաչինական և էլեկտրատեխնիկական	0.0	0.0	0.1	0.2	0.1	0.2
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	0.0	0.1	0.1	0.6	0.1	0.7
3.2. գյուղատնտեսություն	0.0	0.5	1.8	3.7	1.8	4.2
3.3. շինարարություն	0.1	0.1	1.1	3.6	1.2	3.7
3.4. տրանսպորտ և կապ	0.4	0.0	0.6	2.3	0.9	2.4
3.5. առևտուր	0.6	1.6	2.5	11.3	3.1	12.9
3.6. հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	0.0	0.2	0.8	6.3	0.8	6.4
3.7. ֆինանսական հատված	2.6	2.0	0.1	0.5	2.6	2.5
3.8. սպառողական վարկեր	2.6	0.1	12.3	4.5	14.9	4.7
3.9. հիփոթեքային վարկեր	0.0	0.0	3.7	4.5	3.7	4.5
3.10. տնտեսության այլ ճյուղեր	0.2	1.1	0.6	5.0	0.8	6.1

Հավելված 9. Առևտրային բանկերի վարկային ներդրումների բաշխվածությունը

%

31.12.2015 թ. դրությամբ	Բանկ 1	Բանկ 2	Բանկ 3	Բանկ 4	Բանկ 5	Բանկ 6	Բանկ 7	Բանկ 8	Բանկ 9	Բանկ 10	Բանկ 11
Առևտրային բանկերի վարկային ներդրումների բաշխվածությունը ըստ տնտեսության ճյուղերի											
1. արդյունաբերություն	20.9	14.6	6.8	24.2	15.2	14.5	21.7	3.3	11.1	10.6	16.3
հանքագործական	6.2	0.9	0.1	4.1	7.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
էներգետիկա	3.6	1.6	0.2	11.8	3.0	7.8	4.2	0.3	3.3	7.7	2.6
սննդի	6.3	6.2	2.8	4.4	2.5	3.7	11.9	0.8	5.1	1.7	7.3
թեթև	0.3	3.7	1.7	0.5	0.0	1.7	0.7	0.6	1.2	0.3	2.1
քիմիական	1.2	0.1	0.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0
շինանյութերի	0.8	0.8	0.6	2.9	2.3	0.1	2.1	0.9	0.7	0.4	1.9
թանկարժեք իրերի	0.0	0.0	0.7	0.0	0.0	0.0	1.4	0.4	0.0	0.5	0.3
մետալուրգիա	2.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	0.1	0.8	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.6	0.0	0.1
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	0.0	0.4	0.0	0.5	0.0	1.2	1.2	0.2	0.1	0.0	1.9
2. գյուղատնտեսություն	2.6	0.9	0.9	5.6	5.4	3.1	0.1	0.0	0.2	3.3	0.8
անասնապահություն	1.5	0.5	0.5	0.0	0.7	0.9	0.0	0.0	0.0	0.3	0.4
բուսաբուծություն	1.0	0.3	0.5	5.6	4.6	2.2	0.1	0.0	0.2	3.0	0.3
3. շինարարություն	12.8	0.8	5.0	5.2	5.8	6.7	3.1	0.1	0.4	4.1	3.2
4. տրանսպորտ և կապ	6.1	0.5	6.2	9.6	0.0	0.1	3.4	5.6	0.7	0.5	2.9
5. առևտուր	10.1	18.8	35.1	18.0	11.4	16.8	26.1	17.5	11.6	10.2	30.8
մեծածախ առևտուր	7.6	8.5	11.1	11.5	5.0	6.0	16.4	6.9	4.9	6.8	19.8
մանրածախ առևտուր	2.6	10.4	24.0	6.6	6.3	10.8	9.6	10.6	6.7	3.4	11.0
6. հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	10.6	11.6	8.8	15.9	0.7	13.1	5.8	0.8	4.0	2.5	7.3
7. ֆինանսական հատված	2.9	0.2	8.0	5.2	2.1	7.4	18.1	34.5	6.8	8.4	3.7
այդ թվում՝ ռեզիդենտ բանկեր	1.4	0.0	3.0	2.6	0.0	5.4	3.8	0.0	3.0	8.2	2.9
8. սպառողական վարկեր	20.8	42.4	17.4	7.7	34.7	30.0	12.6	31.9	33.7	34.4	29.2
9. հիփոթեքային վարկեր	7.0	5.1	7.5	6.3	8.5	5.1	6.9	5.4	19.5	22.4	4.8
10. տնտեսության այլ ճյուղեր	6.3	5.1	4.2	2.4	16.2	3.2	2.3	0.8	11.9	3.7	0.9
Ընդամենը ըստ առևտրային բանկերի	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Ճյուղերի վարկավորման բաշխվածությունը ըստ առևտրային բանկերի											
1. արդյունաբերություն	9.0	2.4	1.3	17.3	6.7	2.4	2.6	0.1	1.4	2.4	5.1
հանքագործական	20.6	1.1	0.1	22.2	25.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
էներգետիկա	4.2	0.7	0.1	22.3	3.5	3.5	1.3	0.0	1.1	4.6	2.2
սննդի	10.0	3.7	2.0	11.5	4.1	2.3	5.3	0.1	2.3	1.4	8.4
թեթև	2.7	13.3	7.5	8.7	0.0	6.3	2.0	0.4	3.4	1.4	14.8
քիմիական	24.3	1.1	5.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.8	0.0	0.1
շինանյութերի	5.1	2.0	1.9	31.7	15.7	0.3	3.8	0.4	1.4	1.4	9.2
թանկարժեք իրերի	0.0	0.6	12.5	3.2	0.0	0.0	16.2	1.1	0.0	9.6	9.5
մետալուրգիա	60.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1.4
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	1.9	10.8	1.5	1.4	0.0	0.4	0.1	0.0	5.5	0.2	1.4
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	0.1	1.5	0.0	7.2	0.4	4.1	3.1	0.1	0.2	0.1	12.7
2. գյուղատնտեսություն	3.2	0.4	0.5	11.6	7.0	1.5	0.0	0.0	0.1	2.2	0.7
անասնապահություն	4.8	0.6	0.7	0.1	2.4	1.1	0.0	0.0	0.0	0.5	0.9
բուսաբուծություն	2.2	0.3	0.5	19.3	10.0	1.8	0.1	0.0	0.1	3.3	0.5
3. շինարարություն	19.4	0.5	3.4	13.0	9.0	4.0	1.3	0.0	0.2	3.3	3.5
4. տրանսպորտ և կապ	14.0	0.4	6.4	36.3	0.1	0.1	2.2	0.8	0.5	0.6	4.9
5. առևտուր	4.8	3.3	7.4	13.9	5.5	3.1	3.4	0.5	1.6	2.5	10.5
մեծածախ առևտուր	6.6	2.8	4.4	16.6	4.5	2.1	4.0	0.4	1.2	3.1	12.6
մանրածախ առևտուր	2.6	4.0	10.9	10.9	6.6	4.2	2.7	0.7	2.0	1.8	8.1
6. հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	11.0	4.6	4.1	27.3	0.7	5.3	1.7	0.1	1.2	1.4	5.5
7. ֆինանսական հատված	4.2	0.1	5.3	12.5	3.2	4.2	7.4	3.1	2.9	6.5	4.0
այդ թվում՝ ռեզիդենտ բանկեր	3.5	0.0	3.3	10.4	0.0	5.1	2.6	0.0	2.1	10.6	5.1
8. սպառողական վարկեր	8.0	6.2	3.0	4.9	13.7	4.5	1.3	0.8	3.8	6.9	8.1
9. հիփոթեքային վարկեր	6.3	1.7	3.1	9.4	7.9	1.8	1.7	0.3	5.1	10.6	3.1
10. տնտեսության այլ ճյուղեր	6.9	2.1	2.1	4.2	18.2	1.3	0.7	0.1	3.8	2.1	0.7
Ընդամենը ըստ առևտրային բանկերի	7.9	3.0	3.6	13.1	8.2	3.1	2.2	0.5	2.3	4.2	5.8

31.12.2015 թ. դրությամբ	Բանկ 12	Բանկ 13	Բանկ 14	Բանկ 15	Բանկ 16	Բանկ 17	Բանկ 18	Բանկ 19	Բանկ 20	Բանկ 21	Ընդամենը ըստ ճյուղերի
Առևտրային բանկերի վարկային մեղրությունների բաշխվածությունը ըստ տնտեսության ճյուղերի											
1. արդյունաբերություն	2.4	6.2	29.9	12.8	4.9	30.9	9.0	23.0	33.7	18.5	18.4
հանքագործական	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.4	0.4	4.9	1.2	0.3	2.4
էներգետիկա	0.0	4.9	6.2	3.7	1.5	27.2	1.0	15.0	14.1	0.2	6.9
սննդի	0.1	0.6	17.3	6.4	1.1	1.8	3.1	0.4	8.9	3.0	5.0
թեթև	0.8	0.3	0.8	0.4	0.4	0.2	1.4	0.1	2.0	4.0	0.8
քիմիական	0.0	0.1	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	1.8	0.1	0.9	0.4
շինանյութերի	1.2	0.2	0.0	1.6	0.1	0.2	0.3	0.0	5.2	3.1	1.2
թանկարժեք իրերի	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0	1.6	0.0	0.1	0.1	0.2
մետալուրգիա	0.0	0.0	1.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.3
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	0.3	0.1	1.4	0.1	0.0	1.0	0.2	0.2	0.1	0.2	0.2
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	0.0	0.0	2.7	0.5	1.7	0.1	1.0	0.7	1.9	6.6	0.9
2. գյուղատնտեսություն	1.0	6.3	1.4	38.7	0.9	9.7	0.4	4.9	1.3	11.2	6.3
անասնապահություն	0.8	3.5	0.0	19.3	0.6	9.7	0.3	1.3	0.9	6.7	2.5
բուսաբուծություն	0.2	2.7	1.4	19.4	0.3	0.0	0.1	3.6	0.3	4.4	3.8
3. շինարարություն	4.0	0.0	3.6	1.3	4.6	13.5	4.3	7.6	3.0	1.3	5.2
4. տրանսպորտ և կապ	0.0	7.1	2.9	0.7	0.0	0.0	3.2	4.0	0.0	3.8	3.5
5. առևտուր	10.4	13.1	17.0	9.6	4.6	15.2	20.7	17.8	7.8	43.3	16.9
մեծածախ առևտուր	9.3	11.1	9.4	2.2	1.9	5.7	3.0	12.9	6.5	19.9	9.0
մանրածախ առևտուր	1.2	2.0	7.5	7.4	2.6	9.5	17.7	4.9	1.2	23.4	7.9
6. հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	0.9	0.5	13.5	3.0	0.7	7.6	7.7	4.5	8.3	7.2	7.6
7. ֆինանսական հատված	59.3	18.5	7.4	0.6	2.9	1.0	0.0	8.2	4.0	0.0	5.4
այդ թվում ռեզիդենտ բանկեր	58.7	18.5	6.5	0.0	0.0	1.0	0.0	5.2	2.2	0.0	3.2
8. սպառողական վարկեր	2.6	9.9	5.4	28.2	16.1	15.4	36.9	17.1	2.9	1.2	20.7
9. հիփոթեքային վարկեր	18.7	38.0	10.1	4.1	16.6	4.5	13.2	6.6	11.0	8.1	8.8
10. տնտեսության այլ ճյուղեր	0.8	0.3	9.0	1.0	48.7	2.2	4.7	6.3	28.1	5.4	7.3
Ընդամենը ըստ բանկերի	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Ճյուղերի վարկավորման բաշխվածությունը ըստ առևտրային բանկերի											
1. արդյունաբերություն	0.1	0.4	13.1	5.8	0.9	3.7	2.5	17.4	3.5	2.0	100.0
հանքագործական	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.3	0.8	28.4	1.0	0.3	100.0
էներգետիկա	0.0	0.8	7.2	4.4	0.7	8.6	0.7	30.2	3.9	0.0	100.0
սննդի	0.0	0.1	27.8	10.5	0.7	0.8	3.1	1.1	3.4	1.2	100.0
թեթև	0.5	0.4	8.3	3.9	1.7	0.5	8.8	1.0	4.8	9.5	100.0
քիմիական	0.0	0.2	0.2	0.1	0.5	0.0	0.5	61.9	0.5	4.5	100.0
շինանյութերի	0.6	0.1	0.1	11.3	0.2	0.4	1.2	0.0	8.3	5.1	100.0
թանկարժեք իրերի	0.0	0.5	0.0	4.4	0.0	0.0	40.3	0.0	0.9	1.4	100.0
մետալուրգիա	0.0	0.0	37.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	0.7	0.4	46.6	2.5	0.2	9.3	4.8	9.4	0.8	1.9	100.0
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	0.0	0.0	24.4	4.7	6.1	0.2	5.7	10.5	4.3	14.7	100.0
2. գյուղատնտեսություն	0.1	1.1	1.8	50.8	0.5	3.4	0.3	10.9	0.4	3.5	100.0
անասնապահություն	0.2	1.6	0.0	63.8	0.7	8.4	0.5	7.5	0.7	5.3	100.0
բուսաբուծություն	0.0	0.8	2.9	42.3	0.3	0.0	0.2	13.1	0.2	2.3	100.0
3. շինարարություն	0.4	0.0	5.5	2.0	2.8	5.7	4.1	20.3	1.1	0.5	100.0
4. տրանսպորտ և կապ	0.0	2.4	6.7	1.7	0.0	0.0	4.6	16.2	0.0	2.2	100.0
5. առևտուր	0.3	0.9	8.1	4.7	0.9	2.0	6.2	14.6	0.9	5.0	100.0
մեծածախ առևտուր	0.6	1.4	8.4	2.0	0.7	1.4	1.6	19.8	1.4	4.3	100.0
մանրածախ առևտուր	0.1	0.3	7.7	7.8	1.1	2.6	11.3	8.6	0.3	5.8	100.0
6. հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	0.1	0.1	14.1	3.2	0.3	2.2	5.0	8.2	2.1	1.9	100.0
7. ֆինանսական հատված	6.1	3.9	11.0	0.9	1.7	0.4	0.0	21.1	1.4	0.0	100.0
այդ թվում ռեզիդենտ բանկեր	10.0	6.6	16.1	0.0	0.0	0.7	0.0	22.6	1.3	0.0	100.0
8. սպառողական վարկեր	0.1	0.6	2.1	11.3	2.5	1.6	9.0	11.5	0.3	0.1	100.0
9. հիփոթեքային վարկեր	1.2	5.0	9.2	3.9	6.1	1.1	7.6	10.5	2.4	1.8	100.0
10. տնտեսության այլ ճյուղեր	0.1	0.0	10.0	1.2	21.6	0.7	3.2	12.1	7.4	1.5	100.0
Ընդամենը ըստ բանկերի	0.6	1.1	8.0	8.3	3.2	2.2	5.0	13.9	1.9	2.0	100.0

Հավելված 10. ՀՀ տարածքում գործող առևտրային բանկերի չաշխատող և անհուսալի վարկային ներդրումները և դեբիտորական պարտքերը

հազար ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	Չաշխատող ակտիվներ		Հետհաշվեկշռային մնացորդ	
	ՀՀ դրամ	արտաթժ.	ՀՀ դրամ	արտաթժ.
2013				
Չաշխատող և հետհաշվեկշիռ դուրս գրված ակտիվներ (ընդամենը)	29525974	51830635	40633039	67332186
1. Ռեզիդենտների չաշխատող և հետհաշվեկշիռ դուրս գրված ակտիվներ (ընդամենը)	29452169	50314534	40279471	66858922
1.1. արդյունաբերություն	1034536	12207015	2890834	12973343
հանքագործություն	112186	104367	78707	250996
էներգետիկա	8148	635985	0	94097
սննդի	230397	9037624	1766794	7382821
թեթև	437529	229301	475766	801415
քիմիական	2188	0	22030	37176
շինանյութերի	67353	602913	180378	1033872
թանկարժեք իրերի	1848	68241	90615	1607233
մետալուրգիա	0	0	0	0
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	19625	1097888	4337	341077
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	155261	430696	272208	1424655
1.2. գյուղատնտեսություն	809953	1777937	995095	14372141
1.3. շինարարություն	1252106	7883212	755327	4511569
1.4. տրանսպորտ և կապ	346443	1741278	189131	704830
1.5. առևտուր	1906819	11825781	6801104	14245402
1.6. հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	2944047	4243017	667345	3022551
1.7. ֆինանսական հատված	0	35656	55303	550623
1.8. սպառողական վարկեր	17167364	4686251	18169296	6420754
1.9. հիփոթեքային վարկեր	3013317	3035361	5344370	4755792
1.10. տնտեսության այլ ճյուղեր	977584	2879025	4411667	5301917
2. Ոչ ռեզիդենտների չաշխատող և հետհաշվեկշիռ դուրս գրված ակտիվներ (ընդամենը)	73805	1516101	353568	473264
2014				
Չաշխատող և հետհաշվեկշիռ դուրս գրված ակտիվներ (ընդամենը)	37918528	113540504	61270819	112173840
1. Ռեզիդենտների չաշխատող և հետհաշվեկշիռ դուրս գրված ակտիվներ (ընդամենը)	37864417	108566237	61074566	111024605
1.1. արդյունաբերություն	1256386	24877531	3783890	28712559
հանքագործություն	71893	442137	78735	196985
էներգետիկա	15026	3502537	5291	2246866
սննդի	364651	18508392	2525794	12400949
թեթև	463916	781231	481530	1328486
քիմիական	39269	44227	56534	0

շինանյութերի	98801	1100742	197950	2281300
թանկարժեք իրերի	520	5112	113410	1328606
մետալուրգիա	0	0	0	0
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	21374	203597	21642	3106245
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	180937	289557	303005	5823121
1.2. գյուղատնտեսություն	1904601	5046182	1159945	19954788
1.3. շինարարություն	1088855	20289040	1419488	6236455
1.4. տրանսպորտ և կապ	54247	293632	334480	3630864
1.5. առևտուր	2716998	23320820	6287805	23107260
1.6. հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	3032243	9628060	1004754	2918685
1.7. ֆինանսական հատված	212664	0	65339	695908
1.8. սպառողական վարկեր	23599974	7050561	34762919	11058102
1.9. հիփոթեքային վարկեր	2617470	7152918	6082987	6453757
1.10. տնտեսության այլ ճյուղեր	1380978	10907492	6172958	8256228
2. Ոչ ռեզիդենտների չաշխատող և հետհաշվեկշիռ դուրս գրված ակտիվներ (ընդամենը)	54111	4974267	196253	1149235
2015				
Չաշխատող և հետհաշվեկշիռ դուրս գրված ակտիվներ (ընդամենը)	43982289	125890076	90973368	197384555
1. Ռեզիդենտների չաշխատող և հետհաշվեկշիռ դուրս գրված ակտիվներ (ընդամենը)	43947736	123762974	90738871	191679359
1.1. արդյունաբերություն	1396935	34916929	4189447	45462258
հանքագործություն	37972	102202	87187	168220
էներգետիկա	7193	7815331	16855	2487907
սննդի	669725	16329637	2758620	28743823
թեթև	257266	943667	601203	2443614
քիմիական	38767	18202	44105	7770
շինանյութերի	217369	2442014	272131	2425301
թանկարժեք իրերի	1295	116456	96245	1366796
մետալուրգիա	0	0	0	0
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	31996	245117	30719	2199759
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	135352	6904302	282383	5619068
1.2. գյուղատնտեսություն	3278555	11266256	2292774	26214514
1.3. շինարարություն	1101992	9776998	1734191	17775378
1.4. տրանսպորտ և կապ	1599627	1461794	393493	4341341
1.5. առևտուր	3110853	15436069	7912602	47229829
1.6. հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	2777900	19572433	1256282	5572264
1.7. ֆինանսական հատված	263683	19363	372629	732472
1.8. սպառողական վարկեր	25661206	11615470	56888532	16175082
1.9. հիփոթեքային վարկեր	3277853	8086868	6924843	11393383
1.10. տնտեսության այլ ճյուղեր	1479133	11610794	8774079	16782839
2. Ոչ ռեզիդենտների չաշխատող և հետհաշվեկշիռ դուրս գրված ակտիվներ (ընդամենը)	34553	2127102	234497	5705196

Հավելված 11. Վարկերի, դեբիտորական պարտքերի և վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածների դիմաց հաշվարկվող պահուստների չափը (հազար ՀՀ դրամ)

Վարկեր	Վարկային ներդրումներ	Տեսակարար կշիռ	Տրված վարկերի գծով պահուստ		
			մնացորդ	% ընդհանուրից	
31.12.13					
1. Ստանդարտ	1712712238	95.6	19736063	1.15	
2. Հսկվող	41364295	2.3	4684593	11.33	
3. Ոչ ստանդարտ	19533781	1.1	4437335	22.72	
4. Կասկածելի	18787163	1.0	10594634	56.39	
Ընդամենը	1792397477	100.0	39452625	2.20	

Վարկեր	Վարկային ներդրումներ	Տեսակարար կշիռ	Տրված վարկերի գծով պահուստ	
			մնացորդ	ընդհանուրից
31.12.14				
1. Ստանդարտ	2055986812	93.2	24009434	1.17
2. Հսկվող	72683430	3.3	8452878	11.63
3. Ոչ ստանդարտ	44337438	2.0	10449209	23.57
4. Կասկածելի	32851515	1.5	18996554	57.83
Ընդամենը	2205859194	100.0	61908075	2.81

Վարկեր	Վարկային ներդրումներ	Տեսակարար կշիռ	Տրված վարկերի գծով պահուստ		
			մնացորդ	ընդհանուրից	
31.12.15					
1. Ստանդարտ	1974588819	92.2	23830092	1.21	
2. Հսկվող	74967899	3.5	8549024	11.40	
3. Ոչ ստանդարտ	48019755	2.2	11087687	23.09	
4. Կասկածելի	43015768	2.0	27805250	64.64	
Ընդամենը	2140592241	100	71272054	3.33	

Դեբիտորական պարտքեր	Դեբիտորական պարտքեր	Տեսակարար կշիռ	Դեբիտորական պարտքերի գծով պահուստ	
			մնացորդ	% ընդհանուրից
31.12.13				
1. Ստանդարտ	119387884	98.62	1528154	1.28
2. Հսկվող	835990	0.69	87133	10.42
3. Ոչ ստանդարտ	623630	0.52	126687	20.31
4. Կասկածելի	212399	0.18	106524	50.15
Ընդամենը	121059903	100	1848498	1.53

Դեբիտորական պարտքեր	Դեբիտորական պարտքեր	Տեսակարար կշիռ	Դեբիտորական պարտքերի գծով պահուստ	
			մնացորդ	ընդհանուրից
31.12.14				
1. Ստանդարտ	148927972	98.95	1751432	1.18
2. Հսկվող	648753	0.43	65959	10.17
3. Ոչ ստանդարտ	723871	0.48	146846	20.29
4. Կասկածելի	215070	0.14	109523	50.92
Ընդամենը	150515666	100	2073760	1.38

Դեբիտորական պարտքեր	Դեբիտորական պարտքեր	Տեսակարար կշիռ	Դեբիտորական պարտքերի գծով պահուստ	
			մնացորդ	ընդհանուրից
31.12.15				
1. Ստանդարտ	160103744	97.64	1793283	1.12
2. Հսկվող	754642	0.46	81176	10.76
3. Ոչ ստանդարտ	2564565	1.56	593863	23.16
4. Կասկածելի	549739	0.34	321066	58.40
Ընդամենը	163972690	100	2789388	1.70

Հետհաշվեկշռային հոդվածներ	Հետհաշվեկշռային հոդվածներ	Տեսակարար կշիռ	Հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով պահուստ	
			մնացորդ	% ընդհանուրից
31.12.13				
1. Ստանդարտ	200387604	99.60	2045283	1.02
2. Հսկվող	510913	0.25	56618	11.08
3. Ոչ ստանդարտ	135247	0.07	31473	23.27
4. Կասկածելի	77429	0.04	40914	52.84
5. Անհուսալի	74360	0.04	74360	100.00
Ընդամենը	201185552	100	2248647	1.12

Հետհաշվեկշռային հոդվածներ	Հետհաշվեկշռային հոդվածներ	Տեսակարար կշիռ	Հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով պահուստ	
			մնացորդ	ընդհանուրից
31.12.14				
1. Ստանդարտ	219580683	99.10	2262251	1.03
2. Հսկվող	1516461	0.68	224056	14.77
3. Ոչ ստանդարտ	302320	0.14	69428	22.97
4. Կասկածելի	59655	0.03	30294	50.78
5. Անհուսալի	109606	0.05	109606	100.00
Ընդամենը	221568724	100	2695635	1.22

Հետհաշվեկշռային հոդվածներ	Հետհաշվեկշռային հոդվածներ	Տեսակարար կշիռ	Հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով պահուստ	
			մնացորդ	ընդհանուրից
31.12.15				
1. Ստանդարտ	208402751	99.34	2125166	1.02
2. Հսկվող	797799	0.38	88451	11.09
3. Ոչ ստանդարտ	165540	0.08	36995	22.35
4. Կասկածելի	243334	0.12	185240	76.13
5. Անհուսալի	178914	0.09	178914	100.00
Ընդամենը	209788338	100	2614766	1.25

Հավելված 12. ՀՀ տարածքում գործող առևտրային բանկերի հիմնական տնտեսական նորմատիվների վերաբերյալ

%

Ցուցանիշներ	31.12.14	31.03.15	30.06.15	30.09.15	31.12.15
Ընդհանուր կապիտալի համարժեքություն	14.5	15.1	15.4	15.7	16.2
Ընդհանուր իրացվելիություն	25.1	24.1	25.2	27.2	28.0
Ընթացիկ իրացվելիություն	129.4	137.1	138.2	147.0	142.4
Մեկ փոխառուի գծով ռիսկի առավելագույն չափը ¹	16.8	15.7	16.8	16.8	17.3
Խոշոր փոխառուների գծով ռիսկի առավելագույն չափը ¹	126.0	115.7	91.4	86.7	83.8
Բանկի հետ կապված մեկ անձի գծով ռիսկի առավելագույն չափը ¹	2.3	3.0	2.3	1.6	2.1
Բանկի հետ կապված բոլոր անձանց գծով ռիսկի առավելագույն չափը ¹	10.1	9.1	8.8	9.3	8.9

¹ Նշված ցուցանիշների համար ներկայացվել է մեդիանան:

Հավելված 13. ՀՀ տարածքում գործող վարկային կազմակերպությունների ամփոփ հաշվեկշռային ցուցանիշներ

Ցուցանիշներ		31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014	Փոփոխություն 31.12.14- 31.12.13	31.03.2015	Փոփոխություն 31.03.15- 31.12.14	
Ակտիվներ	Կանխիկ դրամական միջոցներ	312354	830360	1601651	92.9	2198126	37.2	
	Ընթացիկ հաշիվներ բանկերում	3770851	7058990	6249108	-11.5	8200513	31.2	
	Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	44684212	58724075	81981836	39.6	102109259	24.6	
	Պետական արժեթղթեր	2502413	3506126	2636979	-24.8	2354609	-10.7	
	Վարկեր իրավաբանական անձանց	23551649	23859349	27971306	17.2	24065754	-14.0	
	Վարկեր ֆիզիկական անձանց	77864195	98981067	123789453	25.1	126762568	2.4	
	Վարկեր՝ կապված անձանց և աշխատակիցներին	3495946	4156192	4029154	-3.1	3603392	-10.6	
	Հիմնական միջոցներ	2711286	3296802	4616986	40.0	4634870	0.4	
	Լիզինգ, ֆակտորինգ	8331996	8677821	10053994	15.9	9730159	-3.2	
	Այլ արժեթղթեր	29865	124341	5567236	4377.4	5298728	-4.8	
	Այլ ակտիվներ	5755477	626476	5707418	811.0	6470149	13.4	
	Հաշվարկված ստացվելիք տոկոսներ	1193396	1634827	2111685	29.2	2768466	31.1	
	Ակտիվների հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստներ	-5672867	-6817310	-7159927	5.0	-8031546	12.2	
	Ընդհանուր ակտիվներ	168530773	209841599	269156880	28.3	290165046	7.8	
Պարտավորություններ	Ցպահանջ պարտավորություններ	680804	877356	520731	-40.6	545954	4.8	
	Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	62489606	78392713	90721813	15.7	87323002	-3.7	
	Ֆիզիկական անձանց ժամկետային պարտավորություններ	7989836	10033564	20935073	108.7	21185634	1.2	
	Իրավաբանական անձանց ժամկետային պարտավորություններ ¹	27833807	36019155	36989793	2.7	37213314	0.6	
	Վճարվելիք տոկոսներ	2218664	2042968	2843221	39.2	2922184	2.8	
	Այլ պարտավորություններ	4441113	4877411	7498109	53.7	7560547	0.8	
	Ընդհանուր պարտավորություններ	105653830	132243167	159508741	20.6	156750635	-1.7	
	Կապիտալ	Փաստացի լրացված կանոնադրական հիմնադրամ	50300238	60782552	86178554	42	108663070	26.1
այդ թվում՝ ոչ ռեզիդենտների փայամասնակցություն		16053990	18230530	19169490	5	19164490	0.0	
Գլխավոր պահուստ		1485912	1840361	2190620	19	2228405	1.7	
Վարկային կազմակերպությունների կողմից հետ զեմված կապիտալ		0	0	0		0		
Զբաղիված շահույթ (վնաս)		Ընթացիկ ժամանակաշրջանի	4645344	5746469	9861001	72	1604802	-83.7
		Նախորդ ժամանակաշրջանի	6336255	8419572	11580066	38	21364993	84.5
Հաշվեկշռային ընդհանուր կապիտալ		62877084	77598432	109648139	41.3	133414411	21.7	
Ծանուցում. Ընդամենը վարկային կազմակերպությունների քանակ		32	33	32		32		

Ծուցանիշներ		30.06.2015	Փոփոխություն 30.06.15- 31.03.15	30.09.2015	Փոփոխություն 30.09.15- 30.06.15	31.12.2015	Փոփոխություն 31.12.15- 30.09.15	Փոփոխություն 31.12.15- 31.12.14	
Ակտիվներ	Կանխիկ դրամական միջոցներ	2040486	-7.2	2406464	17.9	2259945	-6.1	41.1	
	Ընթացիկ հաշիվներ բանկերում	4569972	-44.3	6896097	50.9	4193261	-39.2	-32.9	
	Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	102810697	0.7	103000998	0.2	105012660	2.0	28.1	
	Պետական արժեթղթեր	3708129	57.5	4007903	8.1	5051455	26.0	91.6	
	Վարկեր իրավաբանական անձանց	24196433	0.5	19141746	-20.9	37655260	96.7	34.6	
	Վարկեր ֆիզիկական անձանց	127568242	0.6	123468062	-3.2	126797541	2.7	2.4	
	Վարկեր կապված անձանց և աշխատակիցներին	3559263	-1.2	3082592	-13.4	3038961	-1.4	-24.6	
	Հիմնական միջոցներ	4531688	-2.2	4440481	-2.0	4218105	-5.0	-8.6	
	Լիզինգ, ֆակտորինգ	10547157	8.4	10264918	-2.7	11831886	15.3	17.7	
	Այլ արժեթղթեր	5472099	3.3	11871474	116.9	9432176	-20.5	69.4	
	Այլ ակտիվներ	5315732	-17.8	5577176	4.9	5186874	-7.0	-9.1	
	Հաշվարկված ստացվելիք տոկոսներ	2972427	7.4	2766695	-6.9	2744195	-0.8	30.0	
	Ակտիվների հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստներ	-8792969	9.5	-9061059	3.0	-8794449	-2.9	22.8	
	Ընդհանուր ակտիվներ	288499355	-0.6	287863548	-0.2	308627870	7.2	14.7	
Պարտավորություններ	Ցախհանջ պարտավորություններ	69953	-87.2	70366	0.6	29891	-57.5	-94.3	
	Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	85704323	-1.9	86331597	0.7	92436374	7.1	1.9	
	Ֆիզիկական անձանց ժամկետային պարտավորություններ	20572025	-2.9	20262362	-1.5	19890190	-1.8	-5.0	
	Իրավաբանական անձանց ժամկետային պարտավորություններ ¹	37122897	-0.2	36242076	-2.4	52900100	46.0	43.0	
	Վճարվելիք տոկոսներ	2515536	-13.9	3340444	32.8	2918031	-12.6	2.6	
	Այլ պարտավորություններ	8505411	12.5	7779959	-8.5	8246187	6.0	10.0	
	Ընդհանուր պարտավորություններ	154490145	-1.4	154026803	-0.3	176420773	14.5	10.6	
Կապիտալ	Փաստացի լրացված կանոնադրական հիմնադրամ	109007954	0.3	106146136	-2.6	104290268	-1.7	21.0	
	այդ թվում՝ ոչ ռեզիդենտների փայամասնակցություն	19217079		19226999	0.1	10167970	-47.1	-47.0	
	Գլխավոր պահուստ	2592881	16.4	2592880	0.0	2488214	-4.0	13.6	
	Վարկային կազմակերպությունների կողմից հետ գնված կապիտալ	-10000		-10000		0			
	Զբաղիված շահույթ (վնաս)	Ընթացիկ ժամանակաշրջանի	4476434	178.9	7185017	60.5	10318374	43.6	4.6
		Նախորդ ժամանակաշրջանի	18320938	-14.2	18251730	-0.4	18114209	-0.8	56.4
	Հաշվեկշռային ընդհանուր կապիտալ	134009209	0.4	133836745	-0.1	132207097	-1.2	20.6	
	Ծանուցում. Ընդամենը վարկային կազմակերպությունների քանակ	32		33		32			

¹ Ընդգրկված են նաև պարտավորությունները Կառավարության նկատմամբ:

Հավելված 14. ՀՀ տարածքում գործող վարկային կազմակերպությունների ամփոփ հաշվեկշռային ցուցանիշների կառուցվածքի միտումները

%

Ցուցանիշներ		31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014	Փոփոխություն 31.12.14- 31.12.13	31.03.2015	Փոփոխություն 31.03.15- 31.12.14	
Ակտիվներ	Կանխիկ դրամական միջոցներ	0.2	0.4	0.6	0.2	0.8	0.2	
	Ընթացիկ հաշիվներ բանկերում	2.2	3.4	2.3	-1.0	2.8	0.5	
	Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	26.5	28.0	30.5	2.5	35.2	4.7	
	Պետական արժեթղթեր	1.5	1.7	1.0	-0.7	0.8	-0.2	
	Վարկեր իրավաբանական անձանց	14.0	11.4	10.4	-1.0	8.3	-2.1	
	Վարկեր ֆիզիկական անձանց	46.2	47.2	46.0	-1.2	43.7	-2.3	
	Վարկեր՝ կապված անձանց և աշխատակիցների հետ	2.1	2.0	1.5	-0.5	1.2	-0.3	
	Հիմնական միջոցներ	1.6	1.6	1.7	0.1	1.6	-0.1	
	Լիզինգ, ֆակտորինգ	4.9	4.1	3.7	-0.4	3.4	-0.4	
	Այլ արժեթղթեր	0.0	0.1	2.1	2.0	1.8	-0.2	
	Այլ ակտիվներ	3.4	0.3	2.1	1.8	2.2	0.1	
	Հաշվարկված ստացվելիք տոկոսներ	0.7	0.8	0.8	0.0	1.0	0.2	
	Ակտիվների հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստներ	-3.4	-3.2	-2.7	0.6	-2.8	-0.1	
	Ընդհանուր ակտիվներ	100.0	100.0	100.0	x	100.0	x	
	Պարտավորություններ	Ցախհանջ պարտավորություններ	0.6	0.7	0.3	-0.3	0.3	0.0
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		59.1	59.3	56.9	-2.4	55.7	-1.2	
Ֆիզիկական անձանց ժամկետային պարտավորություններ		7.6	7.6	13.1	5.5	13.5	0.4	
Իրավաբանական անձանց ժամկետային պարտավորություններ ¹		26.3	27.2	23.2	-4.0	23.7	0.6	
Վճարվելիք տոկոսներ		2.1	1.5	1.8	0.2	1.9	0.1	
Այլ պարտավորություններ		4.2	3.7	4.7	1.0	4.8	0.1	
Ընդհանուր պարտավորություններ		100.0	100.0	100.0	x	100.0	x	
Կապիտալ	Փաստացի լրացված կանոնադրական հիմնադրամ	80.0	78.3	78.6	0.3	81.4	2.9	
	այդ թվում՝ ոչ ռեզիդենտների փայամասնակցություն	25.5	23.5	17.5	-6.0	14.4	-3.1	
	Գլխավոր պահուստ	2.4	2.4	2.0	-0.4	1.7	-0.3	
	Վարկային կազմակերպությունների կողմից հետ գնված կապիտալ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
	Զբաղիչված շահույթ (վնաս)	Ընթացիկ ժամանակաշրջանի	7.4	7.4	9.0	1.6	1.2	-7.8%
		Նախորդ ժամանակաշրջանի	10.1	10.9	10.6	-0.3	16.0	5.5%
	Հաշվեկշռային ընդհանուր կապիտալ	100.0	100.0	100.0	x	100.0	x	

Ցուցանիշներ		30.06.15	Փոփոխություն 30.06.15 - 31.03.15	30.09.2015	Փոփոխություն 30.09.15 - 30.06.15	31.12.2015	Փոփոխություն 31.12.15 - 30.09.15	Փոփոխություն 31.12.15 - 31.12.14
Ակտիվներ	Կանխիկ դրամական միջոցներ	0.7	-0.1	0.8	0.1	0.7	-0.1	0.1
	Ընթացիկ հաշիվներ բանկերում	1.6	-1.2	2.4	0.8	1.4	-1.0	-1.0
	Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	35.6	0.4	35.8	0.1	34.0	-1.8	3.6
	Պետական արժեթղթեր	1.3	0.5	1.4	0.1	1.6	0.2	0.7
	Վարկեր իրավաբանական անձանց	8.4	0.1	6.6	-1.7	12.2	5.6	1.8
	Վարկեր ֆիզիկական անձանց	44.2	0.5	42.9	-1.3	41.1	-1.8	-4.9
	Վարկեր կապված անձանց և աշխատակիցների	1.2	0.0	1.1	-0.2	1.0	-0.1	-0.5
	Հիմնական միջոցներ	1.6	0.0	1.5	0.0	1.4	-0.2	-0.3
	Լիզինգ, ֆակտորինգ	3.7	0.3	3.6	-0.1	3.8	0.3	0.1
	Այլ արժեթղթեր	1.9	0.1	4.1	2.2	3.1	-1.1	1.0
	Այլ ակտիվներ	1.8	-0.4	1.9	0.1	1.7	-0.3	-0.4
	Հաշվարկված ստացվելիք տոկոսներ	1.0	0.1	1.0	-0.1	0.9	-0.1	0.1
	Ակտիվների հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստներ	-3.0	-0.3	-3.1	-0.1	-2.8	0.3	-0.2
	Ընդհանուր ակտիվներ	100.0	x	100.0	x	100.0	x	x
Պարտավորություններ	Ցպահանջ պարտավորություններ	0.0	-0.3	0.0	0.0	0.0	0.0	-0.3
	Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	55.5	-0.2	56.0	0.6	52.4	-3.7	-4.5
	Ֆիզիկական անձանց ժամկետային պարտավորություններ	13.3	-0.2	13.2	-0.2	11.3	-1.9	-1.9
	Իրավաբանական անձանց ժամկետային պարտավորություններ*	24.0	0.3	23.5	-0.5	30.0	6.5	6.8
	Վճարվելիք տոկոսներ	1.6	-0.2	2.2	0.5	1.7	-0.5	-0.1
	Այլ պարտավորություններ	5.5	0.7	5.1	-0.5	4.7	-0.4	0.0
	Ընդհանուր պարտավորություններ	100.0	x	100.0	x	100.0	x	x
Կապիտալ	Փաստացի լրացված կանոնադրական հիմնադրամ	81.3	-0.1	79.3	-2.0	78.9	-0.4	0.3
	այդ թվում՝ ոչ ռեզիդենտների փայամասնակցություն	14.3	0.0	14.4	0.0	7.7	-6.7	-9.8
	Գլխավոր պահուստ	1.9	0.3	1.9	0.0	1.9	-0.1	-0.1
	Վարկային կազմակերպությունների կողմից հետ գնված կապիտալ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	Զբաղիչված շահույթ (վնաս)	3.3	2.1	5.4	2.0	7.8	2.4	-1.2%
		13.7	-2.3	13.6	0.0	13.7	0.1	3.1%
	Հաշվեկշռային ընդհանուր կապիտալ	100.0	x	100.0	x	100.0	x	x

¹ Ընդգրկված են նաև պարտավորությունները Կառավարության նկատմամբ:

Հավելված 15. ՀՀ տարածքում գործող վարկային կազմակերպությունների եկամուտները և ծախսերը

Ցուցանիշներ	31.12.12	31.12.13	31.12.14	Փոփոխություն 31.12.14 - 31.12.13	31.03.15	30.06.15	30.09.15	31.12.15	Փոփոխություն 31.12.15 - 31.12.14
Տոկոսային եկամուտներ	20348604	25553892	33023081	29.2%	9430433	19302632	29241064	38429053	16.4%
Տոկոսային ծախսեր	7503681	9872513	12882159	30.5%	3503132	7097683	10661536	14184587	10.1%
<i>Զուտ տոկոսային եկամուտներ</i>	<i>12844923</i>	<i>15681379</i>	<i>20140922</i>	<i>28.4%</i>	<i>5927300</i>	<i>12204949</i>	<i>18579527</i>	<i>24244466</i>	<i>20.4%</i>
Ոչ տոկոսային եկամուտներ	6306889	7176348	8793779	22.5%	2380574	5259350	8014578	12628521	43.6%
Ոչ տոկոսային ծախսեր	10865806	13384680	15400802	15.1%	3737602	7836688	11761307	17111068	11.1%
<i>Զուտ ոչ տոկոսային եկամուտներ</i>	<i>-4558917</i>	<i>-6208332</i>	<i>-6607023</i>	<i>6.4%</i>	<i>-1357028</i>	<i>-2577337</i>	<i>-3746729</i>	<i>-4482547</i>	<i>-32.2%</i>
Հատկացումներ հնարավոր կորուստների պահուստին	10422763	12969718	16866807	30.0%	5845478	11704378	18533135	24779238	46.9%
Վերադարձ հնարավոր կորուստների պահուստից	8364768	10786593	15478059	43.5%	3610536	7910882	12773065	17538511	13.3%
<i>Զուտ մասհանումներ</i>	<i>2057995</i>	<i>2183125</i>	<i>1388748</i>	<i>-36.4%</i>	<i>2234942</i>	<i>3793496</i>	<i>5760070</i>	<i>7240726</i>	<i>421.4%</i>
Համախառն եկամուտներ	35020261	43516833	57294918	31.7%	15421543	32472864	50028706	68596085	19.7%
Համախառն ծախսեր	28792250	36226911	45149768	24.6%	13086212	26638748	40955978	56074893	24.2%
Շահույթ մինչև հարկվելը	6228011	7289922	12145150	66.6%	2335330	5834116	9072728	12521192	3.1%
Զուտ շահույթ	4847791	5852591	9861000	68.5%	1816292	4622996	7330529	10331546	4.8%

Հավելված 16. ՀՀ տարածքում գործող վարկային կազմակերպությունների վարկային ներդրումները

ճյուղեր	31.12.12	31.12.13	31.12.14	Փոփոխություն 31.12.14 - 31.12.13	31.03.15	30.06.15	30.09.15	31.12.15	Փոփոխություն 31.12.15 - 31.12.14
Արդյունաբերություն	10844891	14958716	18440273	23.3%	15866097	15801464	15910881	16897181	-8.4%
Գյուղատնտեսություն	22345799	29288596	50421744	72.2%	53548569	54582116	51441980	53279269	5.7%
Շինարարություն	3306975	5798321	5054617	-12.8%	4897911	4562445	4045817	3509698	-30.6%
Տրանսպորտ և կապ	793879	1059020	7122593	572.6%	7113717	7091118	1922406	1935437	-72.8%
Առևտուր	14804062	19381117	25135710	29.7%	23249429	23257013	22484239	22938711	-8.7%
Հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	4067043	5735000	4813917	-16.1%	4522597	4785690	4411533	4893645	1.7%
Ֆինանսական հատված	33102937	45471539	82575861	81.6%	103373455	104083500	103958390	106178126	28.6%
Սպառողական վարկեր (ներառյալ՝ հիփոթեքային)	8692986	14954308	28870603	93.1%	30362912	30018653	29407251	30691037	6.3%
Հիփոթեքային (բնակարանային) վարկեր	12187519	17406315	19008345	9.2%	18802089	19785557	20437252	20699460	8.9%
Այլ ճյուղեր	2621407	3517739	7471948	112.4%	6957069	7372774	7371660	7635145	2.2%
Ընդամենը	112767498	157570671	248915612	58.0%	268693845	271340331	261391409	268657708	7.9%

Հավելված 17. ՀՀ տարածքում գործող վարկային կազմակերպությունների վարկային ներդրումների կառուցվածքն ըստ տնտեսության ճյուղերի

Ճյուղեր	31.12.12	31.12.13	31.12.14	Փոփոխություն 31.12.14 - 31.12.13	31.03.15	30.06.15	30.09.15	31.12.15	Փոփոխություն 31.12.15 - 31.12.14
Արդյունաբերություն	9.6%	9.5%	7.4%	-2.1%	5.9%	5.8%	6.1%	6.3%	-1.1%
Գյուղատնտեսություն	19.8%	18.6%	20.3%	1.7%	19.9%	20.1%	19.7%	19.8%	-0.4%
Շինարարություն	2.9%	3.7%	2.0%	-1.6%	1.8%	1.7%	1.5%	1.3%	-0.7%
Տրանսպորտ և կապ	0.7%	0.7%	2.9%	2.2%	2.6%	2.6%	0.7%	0.7%	-2.1%
Առևտուր	13.1%	12.3%	10.1%	-2.2%	8.7%	8.6%	8.6%	8.5%	-1.6%
Հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	3.6%	3.6%	1.9%	-1.7%	1.7%	1.8%	1.7%	1.8%	-0.1%
Ֆինանսական հատված	29.4%	28.9%	33.2%	4.3%	38.5%	38.4%	39.8%	39.5%	6.3%
Սպառողական վարկեր (ներառյալ՝ հիփոթեքային)	7.7%	9.5%	11.6%	2.1%	11.3%	11.1%	11.3%	11.4%	-0.2%
Հիփոթեքային (բնակարանային) վարկեր	10.8%	11.0%	7.6%	-3.4%	7.0%	7.3%	7.8%	7.7%	0.1%
Այլ ճյուղեր	2.3%	2.2%	3.0%	0.8%	2.6%	2.7%	2.8%	2.8%	-0.2%
Ընդամենը	100.0%	100.0%	100.0%	x	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	x

Հավելված 18. ՀՀ տարածքում գործող վարկային կազմակերպությունների վարկերի և դեբիտորական պարտքերի կառուցվածքն ըստ ռիսկի դասերի

Դաս	31.12.13	Տես. կշիռն ընդամենի մեջ	31.12.14	Տես. կշիռն ընդամենի մեջ	31.03.15	Տես. կշիռն ընդամենի մեջ	30.06.15	Տես. կշիռն ընդամենի մեջ	30.09.15	Տես. կշիռն ընդամենի մեջ	31.12.15	Տես. կշիռն ընդամենի մեջ
Ստանդարտ	189326739	96.2%	238167863	94.9%	253380932	93.7%	253182126	93.0%	242596611	92.4%	270220761	93.8%
Հսկվող	4544614	2.3%	8192303	3.3%	11679593	4.3%	11771414	4.3%	11019741	4.2%	9460484	3.3%
Ոչ ստանդարտ	1600411	0.8%	2953898	1.2%	3644896	1.3%	4529229	1.7%	5143497	2.0%	5219733	1.8%
Կասկածելի	1410966	0.7%	1649738	0.7%	1782672	0.7%	2821758	1.0%	3693915	1.4%	3149016	1.1%
Ընդամենը	196882730	100%	250963801	100%	270488092	100%	272304527	100%	262453764	100%	288049994	100%

Հավելված 19. Ներդրումային ընկերություններ 31.12.2015 թ. դրությամբ

1	«Ալֆասեքյուրիթիզ» ՍՊԸ
2	«Արմենբրոկ» ԲԲԸ
3	«Փրայմ կապիտալ» ՍՊԸ
4	«Ուենեսա» ՓԲԸ
5	«Կապիտալ Ինվեսթմենթս» ՓԲԸ
6	«Տոնտոն» ՍՊԸ
7	«Ֆյուչըր կապիտալ մարկետ» ՍՊԸ
8	«Դիվիսա Էյ Էն» ՓԲԸ

Հավելված 20. Ներդրումային ընկերությունների (արժեթղթերի շուկայի մասնագիտացված անձանց) ֆինանսական ցուցանիշները (մլն ՀՀ դրամ)¹

մլն ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ընդամենը ակտիվներ, այդ թվում՝	7726	10530	8754	7728	15572	19556	21827	23609	27039	25411	28655
Ոչ ընթացիկ ֆինանսական ներդրումներ	1215	1603	2667	1786							0
Ընթացիկ ֆինանսական ներդրումներ	5656	5426	4353	4925							0
Ընդամենը պարտավորություններ, այդ թվում՝	6694	9282	6668	4900	12637	16359	18597	19811	21871	20482	24524
Կարճաժամկետ փոխառություններ	4523	7964	6057	4076							0
Ընդհանուր կապիտալ	1032	1248	2086	2721	2935	3196	3230	3798	5168	4929	4131
Կուտակված շահույթ	543	629	737	146							0
Զուտ շահույթ	672	667	594	16	202	301	580	349	874	1083	164

¹ Մինչև 2008 թ. ներկայացված են արժեթղթերի շուկայի մասնակից համդիսացող մասնագիտացված անձանց, իսկ 2008 թ-ից՝ ներդրումային ընկերությունների տվյալները:

Հավելված 21. Արժեթղթերի շուկայում ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց կողմից իրականացված գործառնությունների ծավալները (մլն ՀՀ դրամ)^{1,2}

մլն ՀՀ դրամ

Արժեթղթեր	2014 թվականին	2015												2015 թվականին
		Հ	Փ	Մ	Ա	Մ	Հ	Հ	Օ	Ս	Հ	Ն	Դ	
Բաժնետոմսեր	126916	11573	21545	7393	5195	2211	7910	17520	47746	26451	1763	480	11523	161310
որից՝ կարգավորվող շուկայում	28772	2853	1090	0	0	12	0	0	0	0	306	37	2468	6768
Պետական պարտատոմսեր	332991	31190	65066	37329	52005	18423	26939	23958	28786	27597	54878	45583	46096	457848
ՊԿՊ	23118	0	24583	11004	9486	3187	3027	2627	2837	1550	4111	5999	8401	76812
որից՝ կարգավորվող շուկայում	1565	0	0	0	773	0	98	336	0	0	0	0	321	1528
ՊՄՊ	169129	23235	20021	16915	26430	6048	17135	19486	21090	12156	39736	11143	20711	234107
որից՝ կարգավորվող շուկայում	15885	0	112	13	22	0	37	74	56	14	86	18	1330	1761
ՊԵՊ	140744	7955	20461	9410	16089	9188	6777	1844	4858	13891	11030	28442	16984	146930
որից՝ կարգավորվող շուկայում	16316	0	194	756	1148	1893	528	443	82	894	231	878	1744	8793
Կորպորատիվ պարտատոմսեր	99304	2861	2897	0	4862	289	705	2401	370	1846	389	1024	1261	18905
որից՝ կարգավորվող շուկայում	10777	2431	2053	168	4813	76	315	2000	185	94	195	776	1125	14231
Ընդամենը արժեթղթերով առուվաճառք	559211	45624	89507	46174	62062	20923	35554	43879	76901	55894	57030	47087	58880	639515
որից՝ կարգավորվող շուկայում	73316	5284	3449	937	6756	1982	979	2854	323	1002	818	1710	6987	33081
Ռեյտինգային համաձայնագրեր (առանց ԿԲ հետ գործառնությունների)	2791030	154706	168759	159017	174642	145942	156667	174834	170517	249769	261496	313848	352861	2483059
որից՝ կարգավորվող շուկայում	2178	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Արժեթղթերի շուկայում ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձինք	33	32	32	32	33	33	33	33	33	33	33	33	33	33
այդ թվում՝ ներդրումային ծառայություններ մատուցող բանկեր	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21
այդ թվում՝ ներդրումային ընկերություններ	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
այդ թվում՝ ներդրումային ֆոնդի կառավարիչ	4	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4

¹ Մինչև 2008 թ. ներկայացված են արժեթղթերի շուկայի մասնակից հանդիսացող մասնագիտացված անձանց, իսկ 2008 թ-ից՝ ներդրումային ընկերությունների տվյալները:

² Ցուցանիշները հաշվարկված են ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց տվյալների ագրեգացման միջոցով, որի պատճառով էլ կարգավորվող շուկայի շրջանառության ծավալները տարբերվում են «Կարգավորվող շուկայում արժեթղթերով իրականացված գործառնությունները» աղյուսակում:

Հավելված 22. Կարգավորվող շուկայում կնքված գործարքները և դրանց կառուցվածքն ըստ գործիքների
մլն ՀՀ դրամ

Ժամանակաշրջան	Գործարքների քանակը	Բորսայում արժեթղթերի առավանառքի գործարքների ծավալը			
		բաժնետոմսերով	պետական պարտատոմսերով	կորպորատիվ պարտատոմսերով	Ընդամենը
2005	1596	605	0	0	605
2006	1181	2150	0	477	2627
2007	319	1539	0	703	2242
2008	480	262	1662	2222	4146
2009	1108	98	4331	10545	14975
2010	805	128	5493	2816	8436
2011	587	200	5374	709	6283
2012	420	412	4183	417	5013
2013	765	1494	15101	5131	21727
2014	1531	28772	33766	10777	73316
2015	1093	6768	12082	14231	33081
Հունվար	161	2853	0	2431	5284
Փետրվար	116	1090	306	2053	3449
Մարտ	58	0	769	168	937
Ապրիլ	58	0	1943	4813	6756
Մայիս	72	12	1893	76	1982
Հունիս	53	0	664	315	979
Հուլիս	81	0	854	2000	2854
Օգոստոս	38	0	138	185	323
Սեպտեմբեր	50	0	908	94	1002
Հոկտեմբեր	50	306	317	195	818
Նոյեմբեր	71	37	896	776	1710
Դեկտեմբեր	285	2468	3395	1125	6987

Հավելված 23. Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիայում ռեեստր վարող թողարկողների և արժեթղթերի սեփականատերերի թիվը

Ժամանակաշրջան	Սեփականատերերի թիվը		
	Գրանցված արժեթղթեր	Չգրանցված արժեթղթեր	Ընդամենը
2004	97725	37210	134935
2005	94949	39550	134499
2006	28316	102584	130900
2007	24928	102559	127487
2008	6627	121702	128329
2009	7807	119901	127708
2010	7791	103885	111676
2011	7920	84558	92478
2012	7862	81085	88947
2013	2268	104733	107001
2014	2255	102967	105222
2015	2244	103419	105663

Հավելված 24. Ապահովագրական ընկերությունները 31.12.2015 թվականի դրությամբ

1	«Այ Էս Ջի» ապահովագրական ՍՊԸ
2	«Արմենիա Ինշուրանս» ապահովագրական ՍՊԸ
3	«Ինգո Արմենիա» ապահովագրական ՓԲԸ
4	«Հայաստանի արտահանման ապահովագրական գործակալություն» ապահովագրական ՓԲԸ
5	«Նաիրի Ինշուրանս» ապահովագրական ՍՊԸ
6	«Ռեսո» ապահովագրական ՓԲԸ
7	«Ռոսգոսստրախ-Արմենիա» ապահովագրական ՓԲԸ
8	«Սիլ Ինշուրանս» ապահովագրական ՓԲԸ

Հավելված 25. Ապահովագրական ընկերությունների հաշվեկշռային ցուցանիշներ

հազար ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ		31.12.2013	31.12.2014	31.12.2015
ԱԿՏԻՎՆԵՐ	Կանխիկ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	214571	110288	38321
	Բանկային հաշիվներ	967063	771337	957856
	Ստացվելիք գումարներ ուղղակի ապահովագրության գծով, այդ թվում՝	7503868	5514751	4157786
	ապահովագրավճարներ	5517768	4486108	2858486
	այլ գումարներ	1986100	1028643	1299300
	Համաապահովագրողներից ստացվելիք գումարներ	92	92	
	Վերաապահովագրողներից ստացվելիք գումարներ	114785	119293	68504
	Հատուցումների գծով պահանջներ, այդ թվում՝	516078	454007	229662
	համաապահովագրողների նկատմամբ			
	վերաապահովագրողների նկատմամբ	516078	454007	229662
	Սուբռոգացիայի հետևանքով առաջացած պահանջներ	537883	772481	575652
	Ավանդներ բանկերում	15326038	14200161	14350607
	Ֆինանսական կազմակերպություններին տրամադրված փոխառություններ	1339996	100000	
	Ֆիզիկական անձանց և անհատ ձեռնարկատերերին տրամադրված փոխառություններ	53197	50969	210921
	Իրավաբանական անձանց տրամադրված փոխառություններ	278490	324201	406309
	Ռեպո համաձայնագրով վաճառված արժեթղթեր	5656541	4796667	1539131
	Պետական արժեթղթեր (ներառյալ՝ ՀՀ ԿԲ կողմից թողարկված արժեթղթեր)	3707463	4056399	6000748
	Ոչ պետական արժեթղթեր	301115	219673	220674
	Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթերի արժեզրկման կորուստների պահուստներ	-817		
	Ոչ ընթացիկ ներդրումներ այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում և այլ ոչ ընթացիկ պահանջներ նրանց նկատմամբ	2275196	731070	
	Ուղղակի ապահովագրության, համաապահովագրության, վերաապահովագրության գծով ստացվելիք գումարների, ներդրումների և փոխառությունների հնարավոր կորուստների պահուստներ	-571489	-699922	-619785
	Վերաապահովագրողի բաժինը ապահովագրական պահուստներում	2661942	2727265	2845052
	Հաշվարկված ստացվելիք տոկոսներ	638886	539564	488967
	Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր և ապահովագրության գծով կանխավճարներ	2820967	2025416	2582758
	Հիմնական միջոցներ	2950753	2571950	2882399
	Այլ ակտիվներ	2714104	4034881	4194685
	Ընդամենը ակտիվներ	50006723	43420543	41130248

ՊԱՐԱՄԵՏՐԱԿԱՆ	Վճարվելիք հատուցումներ, այդ թվում՝	231660	285343	113311
	<i>ուղղակի ապահովագրության գծով</i>	231660	285343	113311
	<i>համաապահովագրության գծով</i>			
	<i>վերաապահովագրության ընդունած ռիսկերի գծով</i>			
	Վճարվելիք գումարներ միջնորդներին	779935	366667	340258
	Հետ վերադարձվող ապահովագրավճարներ	109237	235826	54531
	Համաապահովագրողներին փոխանցվելիք ապահովագրավճարներ			
	Վերաապահովագրողներին փոխանցվելիք ապահովագրավճարներ	1624927	1694919	1167001
	Ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված փոխառություններ և ստացված վարկեր	4708196	1674940	683750
	Հաշվարկված վճարվելիք տոկոսներ	186280	72196	34312
	Ապահովագրական պահուստներ, այդ թվում՝	17219349	15605013	17278387
	<i>չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստ</i>	12195504	10824187	11964722
	<i>ապահովագրողին ներկայացված, սակայն դեռևս չկարգավորված վնասների պահուստ</i>	3196732	2223323	2406353
	<i>տեղի ունեցած, սակայն դեռևս ապահովագրողին չներկայացված վնասների պահուստ</i>	1270100	1306353	888579
	<i>մաթեմատիկական պահուստ</i>			
	<i>այլ պահուստներ</i>	557013	1251151	2018732
	Ռեպո համաձայնագրեր	5611934	4489575	1457025
	Ստացված կանխավճարներ ապահովագրության գծով	1084914	1014095	727477
	Այլ պարտավորություններ	2481935	2223802	2491716
	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՐԴԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐ	34038369	27662377	24347768
ԿԱՊԻՏԱԼ	Կանոնադրական կապիտալ	14732372	14107606	15063606
	Գլխավոր պահուստ	794418	772510	808344
	Ընթացիկ ժամանակաշրջանի չբաշխված շահույթ/վնաս	-894009	1560373	1141562
	Նախորդ ժամանակաշրջանների չբաշխված շահույթ/վնաս	845573	-515918	-131086
	Կապիտալի այլ տարրեր	490000	-166404	-99946
	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՊԻՏԱԼ	15968354	15758167	16782481

Հավելված 26. Ապահովագրական ընկերությունների եկամուտներ և ծախսեր

հազար ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	Տարեկանից առ 31.12.2013	Տարեկանից առ 31.12.2014	Տարեկանից առ 31.12.2015
Վաստակած ապահովագրավճարներ	30325829	26711670	25556458
Զուտ հաշվեգրված ապահովագրավճարներ	31509276	25361889	26512029
Հաշվեգրված ապահովագրավճարներ	35753284	30105077	31424518
Դադարեցված պայմանագրերի գծով հետ վերադարձվող ապահովագրավճարներ	1036628	1282252	1466151
Հաշվեգրված վերաապահովագրավճարներ	-3250858	-3599359	-3920602
Դադարեցված պայմանագրերի գծով ստացվելիք վերաապահովագրավճարներ	43479	138423	474264
Զուտ փոփոխություն չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստում	1183448	-1349781	955571
Փոփոխություն չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստում	1362147	-1371316	1140537
Փոփոխություն չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստում վերաապահովագրողի մասնաբաժնում	-178699	21535	-184966
Այլ եկամուտներ ապահովագրական գործունեության գծով	1123711	1234899	1333202
Զուտ պարգևավճարներ վերաապահովագրողներից	838344	1085050	1130363
Այլ եկամուտներ	285368	149849	202839
Ապահովագրական հատուցումներ	18899128	15571296	12671057
Համախառն մեծություն	19718688	22149731	13563805
Վերաապահովագրողի բաժինը	-819560	-6578435	-892748
Հատկացումներ տեխնիկական պահուստներին	-12482201	-8987584	-7819964
Ներկայացված, սակայն չվճարված պահանջների պահուստ	-11211541	-7909626	-6693047
Համախառն մեծություն	-13431597	-9832830	-8175314
Վերաապահովագրողի բաժինը	2220056	1923205	1482266
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջների պահուստ	-970875	-337791	-231810
Համախառն մեծություն	-1062028	-663866	-326224
Վերաապահովագրողի բաժինը	91153	326075	94415
Այլ պահուստներ	-299785	-740167	-895107
Համախառն մեծություն	-305876	-755010	-900538
Վերաապահովագրողի բաժինը	6091	14843	5431
Վերադարձներ տեխնիկական պահուստներից	13123889	9569246	7231909
Ներկայացված, սակայն չվճարված պահանջների պահուստ	11476871	8754537	6682169
Համախառն մեծություն	13212837	10865150	7992226
Վերաապահովագրողի բաժինը	-1735966	-2110613	-1310057
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջների պահուստ	751639	730257	416895
Համախառն մեծություն	774468	783398	743998
Վերաապահովագրողի բաժինը	-22829	-53141	-327103

Այլ պահուստներ	895380	84452	132844
Համախառն մեծություն	903735	100548	184891
Վերապահովագրողի բաժինը	-8355	-16096	-52047
Այլ ծախսեր ապահովագրության գծով	5781037	4777461	4932502
Միջնորդավճարների գծով ծախսեր	4409167	3822657	4222378
Վերապահովագրության փոխանցած ռիսկերի գծով միջնորդներին տրվող միջնորդավճարների գծով զուտ ծախսեր	105860	57199	69214
Կարգավորման ծախսեր	218419	166916	236034
Այլ գործառնական ծախսեր	1047592	730689	404877
Տոկոսային եկամուտներ	2449567	2826562	3038617
Տոկոսային եկամուտներ ֆին. կազմակերպություններում ներդրված ավանդների, դրանց տրամադրված փոխառությունների և նրանց հետ կնքված ռեպո համաձայնագրերի գծով	1649221	1819097	1980117
Տոկոսային եկամուտներ ֆիզիկական անձանց տրամադրված փոխառությունների գծով	4264	5722	3457
Տոկոսային եկամուտներ իրավաբանական անձանց տրամադրված փոխառությունների գծով	23364	22861	51708
Տոկոսային եկամուտներ պետական արժեթղթերից	425631	582495	685291
Տոկոսային եկամուտներ ոչ պետական արժեթղթերից	24925	26790	23485
Տոկոսային եկամուտներ ռեպո համաձայնագրով վաճառված արժեթղթերից	300955	350018	271976
Այլ տոկոսային եկամուտներ	21207	19579	22583
Տոկոսային ծախսեր	898478	769159	507733
Տոկոսային ծախսեր ֆին. կազմակերպություններից ներգրավված վարկերի, փոխառությունների և նրանց հետ կնքված ռեպո համաձայնագրերի դիմաց	723653	769126	507699
Այլ տոկոսային ծախսեր	174825	33	34
Ոչ տոկոսային եկամուտներ	526988	970783	-56058
Զուտ եկամուտներ ակտիվների օտարումից (վաճառքից)	204949	336865	-100757
Ֆինանսական ակտիվների վերագնահատումից զուտ եկամուտներ	243190	-112605	-35232
Արտարժույթի վերագնահատման արդյունքում զուտ եկամուտներ	19898	370662	38975
Այլ ոչ տոկոսային եկամուտներ	58950	375861	40956
Ոչ տոկոսային ծախսեր	9175190	7838787	7614203
Կառավարչական ծախսեր	6956606	5957929	6107370
Ուսուցման ծախսեր	21708	13706	22910
Հասարակական կապերի գծով ծախսեր	718253	862551	644881
Այլ ոչ տոկոսային ծախսեր	1478623	1004601	839042
Ակտիվների հնարավոր կորուստների (անհավաքագրելիության) պահուստին հատկացումներ (վերադարձ)	979195	959227	1571234
Շահույթ մինչև շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումը	-665244	2409645	1987434
Շահութահարկի գծով ծախս	91418	515412	585712
Շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	-756663	1894234	1401723
Շահաբաժիններ	125820	41940	260163
Զբաղիված շահույթ	-882483	1852294	1141560

Հավելված 27. Ապահովագրական ընկերությունների կարևորագույն ցուցանիշներ՝ ըստ ապահովագրության դասերի

հազար ՀՀ դրամ

Ոչ կյանքի ապահովագրության դասեր		Գործող ապահովագրության պայմանագրերի թանաթ 31/12/2015 (հաա)	Գործող ապահովագրության պայմանագրերի ապահովագրական գումարներ 31/12/2015	Գործող ապահովագրության պայմանագրերի վերաապահովագրական գումարներ 31/12/2015	Տարեկան 31/12/2015 հաշվեցրված ապահովագրական	Տարեկան 31/12/2015 հաշվեցրված վերաապահովագրական	2015 թվականի ընթացքում հաշվեցրված ապահովագրական հատուցումներ	վերաապահովագրողների բաժինը 2015 թվականի ընթացքում հաշվեցրված ապահովագրական հատուցումներում
1	Դժբախտ պատահարներից ապահովագրություն	94581	162696965	19117020	513636	27993	95912	990
2	Առողջության ապահովագրություն	13417	220642576	-	5140197	-	3252020	-
3	Ցամաքային տրանսպորտի ապահովագրություն	21114	134936567	47471581	2129006	519606	1068160	415977
4	Երկաթուղային տրանսպորտի ապահովագրություն	-	-	-	-	-	-	-
5	Օդանավերի ապահովագրություն	9	534179707	534179707	244813	112270	-	-
6	Ջրային փոխադրամիջոցների ապահովագրություն	-	-	-	-	-	-	-
7	Փոխադրվող զույքի (բեռների) ապահովագրություն	1357	96841628	86085814	680427	349808	29059	20196
8	Հրդեհից և բնական աղետներից ապահովագրություն	22224	2298962935	1686165562	3022178	1868975	61790	15295
9	Գույքին հասցված այլ վնասներից ապահովագրություն	4895	185635506	96288494	348476	201801	135843	115820
10	Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության կամավոր ապահովագրություն	17580	314017867	9469756	141341	14871	27268	880
11	Օդանավերի (նաև՝ բեռնափոխադրող) օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն	6	3260475	3260475	33215	15020	-	-
12	Ջրային փոխադրամիջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն	-	-	-	-	-	-	-
13	Ընդհանուր պատասխանատվության ապահովագրություն	1172	376167548	354191954	658652	377022	17437	15551
14	Վարկի ապահովագրություն	11	190930	151974	2968	2374	-	-
15	Երաշխիքի տրամադրում	-	-	-	-	-	-	-
16	Ֆինանսական վնասների ապահովագրություն	25	17722843	16337812	329836	322577	266762	284355
17	Դատական և արտադատական ծախսերի ապահովագրություն	-	-	-	-	-	-	-
18	Աջակցության ապահովագրություն	14117	322780402	151076124	521191	108282	95795	23685
19	Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն	401351	4782919562	-	17658579	-	8513761	-
ԸՆԴՀԱՆՆԸ		591859	9450955507	3003796274	31424514	3920600	13563806	892747

Հավելված 28. Գրավատների ցուցանիշները

մլն ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	Տրամադրված վարկերի ծավալը	Ներգրավված միջոցները	Գրավատների քանակը
31.12.2007	2410	1673	63
31.12.2008	12954	9063	138
31.12.2009	15103	9193	143
31.12.2010	14151	12209	148
31.12.2011	8389	10522	142
31.12.2012	8796	7636	151
31.12.2013	2410	1673	63
31.12.2014	3921	2433	68
31.12.2015	5147	3312	103

Հավելված 29. Գրանցված վճարահաշվարկային կազմակերպությունները 31.12.2015 թ. դրությամբ

1	«Հայփոստ» ՓԲԸ
2	«Ի-Դրամ» ՍՊԸ
3	«Մոբի դրամ» ՓԲԸ
4	«Մանի տուն» ՍՊԸ
5	«Թել-Սել» ՓԲԸ
6	«Արմենիան Քարդ» ՓԲԸ
7	ԻԶԻ ՓԵՅ ՍՊԸ

Հավելված 30. Անկանխիկ վճարային գործիքներով բանկային համակարգում կատարված փոխանցումների ծավալը

մլն ՀՀ դրամ

Փոխանցումներ	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Թղթային վճարային հանձնարարականներով ¹	3384516	4804497	6806481	6878130	1558323	1947556	2280818	2465454	2363053
Էլեկտրոնային վճարային հանձնարարականներով ¹	5852703	10289081	7793560	10141239	10054213	10568616	12103431	18297163	19605411
Չեկերով	5954	17286	23744	19355	22507	30292	24276	6994	11771
Այլ դեբետային գործիքներով ²	2466	693	866	260	264	0	0	0	0
Քարտերով անկանխիկ գործառնություններ	17035	24109	30750	40202	63359	89745	105786	132217	165139
Ընդամենը	9262675	15135666	14655401	17079186	11698665	12636209	14514310	20901828	22145375

Հավելված 31. Անկանխիկ վճարային գործիքներով բանկային համակարգում կատարված փոխանցումների քանակը

Փոխանցումներ	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Թղթային վճարային հանձնարարականներով ¹	1197760	1418090	1803287	1907845	3369279	3644266	4025991	4931024	5263653
Էլեկտրոնային վճարային հանձնարարականներով ¹	1933016	2972924	3943374	4934316	5994470	8710110	9479553	9754949	11755269
Չեկերով	7152	11790	14174	10562	11327	12042	10750	3923	6434
Այլ դեբետային գործիքներով ²	3195	2014	2512	2145	2429	0	0	0	0
Քարտերով անկանխիկ գործառնություններ	442100	638753	916178	1203498	1850159	2805023	3496610	4565205	6104910
Ընդամենը	3583223	5043571	6679525	8058366	11227664	15171441	17012904	19255101	23130266

¹ Շահառուի բանկին/նասնաճյուղին ներկայացված հանձնարարականներ: Ընդգրկված չեն առևտրային բանկի ներբանկային փոխանցումները, բացառությամբ վերջիններիս հաճախորդների միջև իրականացված փոխանցումների:

² Պահանջագրեր և այլ դեբետային փոխանցումներ:

Հավելված 32. Միջազգային դրամական փոխանցումների համակարգերով կատարված փոխանցումները և ստացումները

Համակարգեր	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ընդամենը փոխանցումներ	ծավալը (մլն ՀՀ դրամ)	39224	38945	41759	51779	62402	79048	87164	100935
	քանակը	81563	88778	107088	124911	144473	172868	188700	227135
Ընդամենը ստացումներ	ծավալը (մլն ՀՀ դրամ)	383860	439499	362703	430467	523739	641427	729736	678153
	քանակը	1522420	1636683	1539255	1865449	2268758	2797158	3309165	3676625
Շրջանառությունը	ծավալը (մլն ՀՀ դրամ)	423084	478444	404462	482246	586142	720475	816900	779088
	քանակը	1603983	1725461	1646343	1990360	2413231	2970026	3497865	3903760

Հավելված 33. Շրջանառության մեջ գտնվող քարտերի քանակը

Պլաստիկ քարտեր	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
«ArCa» քարտեր	142482	200190	282164	306070	391936	492126	564503	546509	548521
VISA	139280	165894	201589	269771	363691	520703	652398	712211	789150
MasterCard	23665	47769	61108	115943	181455	264539	299815	320653	344365
Միջազգային այլ քարտեր ¹	22425	40504	34570	37514	40666	45581	47813	58599	47321
Ընդամենը	327852	454357	579431	729298	977748	1322949	1564529	1637972	1729357

Հավելված 34. ՀՀ տարածքում քարտերով կատարված գործառնությունների ծավալը

մլն ՀՀ դրամ

Պլաստիկ քարտեր	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
«ArCa» քարտեր	74889	117550	173445	212886	247255	290960	281344	369630	362068
VISA	90234	127129	151623	219144	308579	450472	473840	632435	633849
MasterCard	19904	39164	62331	77338	113742	174090	186681	264593	267030
Միջազգային այլ քարտեր ¹	28608	42528	40849	48982	69163	84249	75962	85929	95181
Ընդամենը	213634	326371	428248	558350	738739	999771	1017826	1352587	1358128

Հավելված 35. ՀՀ տարածքում քարտերով կատարված գործառնությունների քանակը

Պլաստիկ քարտեր	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
«ArCa» քարտեր	2081054	2915892	4177660	5261125	6089528	7031742	6607540	7770993	7994133
VISA	1436478	2090858	2602572	3577094	5072749	7244453	8942737	11398710	12520535
MasterCard	319341	653957	1158843	1519906	2329923	3450684	4043194	5315173	5750788
Միջազգային այլ քարտեր ¹	591677	925427	908977	934806	1068791	1140836	1118507	1395843	1561457
Ընդամենը	4428550	6586134	8848052	11292931	14560991	18867715	20711978	25880719	27826913

¹ Այդ թվում՝ HSBC debit, AmEx և այլ քարտեր: